

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**VÜCUT GELİŞTİREN ERKEKLERDE KAS ALGISI BOZUKLUĞU,
NARSİSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ve
ERKEKSİLİK AKTARIMI**

BİNGÜL HARMANCI

DOKTORA TEZİ

LEFKOŞA

2018

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**VÜCUT GELİŞTİREN ERKEKLERDE KAS ALGISI BOZUKLUĞU,
NARSİSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ve
ERKEKSİLİK AKTARIMI**

BİNGÜL HARMANCI
20136029

DOKTORA TEZİ

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. ZİHNİYE OKRAY

LEFKOŞA

2018

KABUL VE ONAY

Bingöl HARMANCI tarafından hazırlanan “Vücut Geliştiren Erkeklerde Kas Algısı Bozukluğu, Narsisistik Kişilik Özellikleri ve Erkeksilik Aktarımı ” başlıklı bu çalışma, 13/11/2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

Doç. Dr. Zihniye Okray (Danışman)
Lefke Avrupa Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Prof. Dr. Mehmet Çakıcı (Başkan)
Yakın Doğu Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Prof. Dr. Ebru Çakıcı
Yakın Doğu Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Deniz Ergün
Yakın Doğu Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Sultan Şehitoğlu
Lefke Avrupa Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Prof. Dr. Mustafa Sağsan
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Öncelikle tez konumu seçerken isteklerimi göz önünde bulundurup bana yardımcı olan tez danışmanım Doç.Dr. Zihniye OKRAY'a, doktora eğitimim boyunca desteğini ve bilgisini esirgemeyen Prof.Dr. Ebru ÇAKICI ve Prof.Dr. Mehmet ÇAKICI hocalarım başta olma üzere tüm hocalarıma, özellikle çalışmamın veri toplama aşamasında emeği ve desteği için değerli arkadaşım Sel SARITAŞ'a, yoğun çalışmalarım sırasında sabır gösterdikleri ve sürekli çalışmama izin vererek bu zorlu süreçte desteklerini bir an için bile esirgemeyen eşim Ahmet HARMANCI ve çocuklarım Enis, Mehmet ve İrem'e ayrıca tüm eğitim hayatım boyunca manevi desteklerini esirgemeyen anne ve babama teşekkür ederim.

Bingöl HARMANCI

ÖZ

VÜCUT GELİŞTİREN ERKEKLERDE KAS ALGISI BOZUKLUĞU, NARSİSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ve ERKEKSİLİK AKTARIMI

Bu araştırmada amaç, erkek vücut geliştiricilerde KAB, NKÖ ve KAB'unun olup olmadığını, erkeklik inşasında vücut geliştirme sporunun nasıl bir yere sahip olduğunu, erkeksilik aktarımı ile ilişkili olup olmadığını incelemektir. Araştırmaya 63 vücut geliştiren ve 65 sedanter erkek birey katılmıştır. Objektif veri toplama aracı olarak, Kişisel Bilgi Formu, KAB-E, NKE, BAÖ, projektif veri toplama aracı olarak da Rorschach Testi ve TAT kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama aşaması öncesinde 4 profesyonel vücut geliştirici ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Ardından orijinal dili İngilizce olan KAB-E'nin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması gerçekleştirilmiştir.

KAB-E uyarlama çalışması sonucunda envanterin KAB'unu ölçmek için geçerli ve güvenilir olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucu elde edilen bulgulardan biri erkek vücut geliştiricilerin KAB-E toplam puanı ve envanterin BÖA, Gİ ve İB alt boyutlarından aldıkları puanlar sedanter bireylerden anlamlı farklılık göstermesidir. Bu bulgu vücut geliştiricilerin sedanter bireylere göre daha fazla KAB'na sahip olduğunu göstermektedir. Bir diğer bulgu, vücut geliştiricilerin NKE'nden aldıkları puanların sedanter bireylerden anlamlı düzeyde yüksek olmasıdır. Bu sonuç da, vücut geliştiricilerin NKÖ'nin sedanter bireylerden daha fazla olduğunu göstermektedir. Erkek vücut geliştiricilerin BAÖ puanları sedanter bireylere göre anlamlı düzeyde yüksektir. Bu sonuç erkek vücut geliştiricilerin beden algıları ve beden memnuniyetlerinin sedanter bireylere göre daha olumsuz olduğunu göstermektedir.

TAT ve Rorscach testleri bulgularına göre Pre-ödipal babanın bir taraftan tüm güçlü ve kastratif algılandığını diğer taraftanda edilgen bir varlık olarak algılandığını göstermektedir. Bu bulgular erkek vücut geliştiricilerin baba ile özdeşim kuramadığını ve erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadıklarını göstermektedir. Bu bulgular doğrultusunda vücut geliştirmenin bu kişiler için erkeksiliklerinin beden yolu ile ifadesi olduğunu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Vücut geliştirme, Kas algısı bozukluğu, Narsistik kişilik özelliği, Beden algısı, erkeksilik.

ABSTRACT

Muscle Dysmorphia, Narcissistic Personality Traits and Musculinity Among Male Bodybuilders

The purpose of this study is to determine whether the male bodybuilder has MD, NPT and BID. Also to examine the place of the bodybuilding in the construction of musculinity for male bodybuilder and whether or not it is associated with masculinity transmission. 63 bodybuilder and 65 sedentary men were included as a sample in the study. Personal Information Form, MDDI, NPI and BIS have been used as objective data collection tools, and Rorschach Test and TAT have been used as a projective data collection tools. In addition, a focus group interview was conducted with 4 professional bodybuilders before the data collection phase of the study. After this process MDI reliability and validity study was conducted in to Turkish language.

Based on reliability and validity study of the MDI, the inventory was reliable and valid for measure the MDD. One of the results of the study show that there is a statistically significant difference between the total score of the MDDI of a male bodybuilders and the scores obtained from the subscales of DS, AI and FI of the inventory. This finding suggests that bodybuilders have more MDD than sedentary males. Another finding of the study shows that bodybuilders' scores from NPI were statistically significant compared with sedentary males. This result shows that male bodybuilders' body perceptions and body satisfaction are more negative than sedentary males.

According to Rorschach Test and TAT findings, it is thought that bodybuilding is expression of the basically weakness of the masculine powers and masculinities with body for these persons.

Keywords: Bodybuilding, Muscle dysmorphia, Narcissistic personality traits, Body image, masculinity.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY

JÜRİ ÜYELERİ

TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	iix
1.BÖLÜM.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1.Problem Durumu.....	1
1.1.1.Alt Problemler.....	2
1.2. Çalışmanın Amacı.....	2
1.3. Çalışmanın Önemi.....	3
1.4. Sınırlılıklar.....	3
1.2. Tanımlar.....	4
2. BÖLÜM.....	5
KURAMSAL ÇERÇEVE, İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Beden Algısı Bozukluğu İle İlgili Kuramsal Temel.....	5
2.1.2. Beden Algısı Bozukluğu'nun Tarihçesi.....	5
2.1.3. Beden Algısı Bozukluğu'nun Tanı Ve Sınıflandırılması.....	6
2.1.4. Beden Algısı Bozukluğu (Vücut Dismorfik Bozukluğu) DSM-V Tanı Kriterleri.....	6
2.1.5. Beden Algısı Bozukluğu'nun Etiyolojisi.....	7
2.2. Kas Algısı Bozukluğu (Kas Dismorfik Bozukluk).....	8
2.2.1. Kas Algısı Bozukluğu'nun Tanımı.....	8

2.2.3. Kas Algısı Bozukluğu Tarihçesi.....	8
2.2.4. Kas Algısı Bozukluğu'nun Tanı Ve Sınıflandırılması.....	10
2.3. Narsisistik (Özsever) Kişilik Bozukluğu.....	10
2.3.1. Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Tanımı.....	10
2.3.2. Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Tarihçesi.....	12
2.3.3. Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Tanı Ve Sınıflandırılması	12
2.3.4. Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Etiyolojisi.....	13
2.4. Erkeksilik.....	14
2.5. Vücut Geliştirme.....	16
2.6. Erkeksilik, Kas Algısı Bozukluğu, Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Vücut Geliştirme Sporu İle İlişkisi.....	17
3. BÖLÜM	
ARAŞTIRMA YÖNTEMİ.....	22
3.1. Araştırmanın Modeli.....	22
3.2. Evren Ve Örneklem.....	22
3.3. Veri Toplama Araçları.....	23
3.3.1. Objektif Veri Toplama	23
3.3.2. Kişisel Bilgi Formu.....	23
3.3.3. Narsistik Kişilik Envanteri (NKE).....	24
3.3.4. Kas Algısı Bozukluğu Envanteri (KAB-E).....	25
3.3.5. Beden Algısı Ölçeği (BAÖ).....	26
3.3.6. Projektif Veri Toplama Araçları.....	26
3.3.6.1 Tematik Algı Testi (TAT).....	26
3.3.6.2. Rorschach Testi.....	27
3.7. Odak Grup Görüşmesi.....	28
3.8.Verilerin İstatistiksel Değerlendirilmesi.....	28

4. BULGULAR.....	30
4.1 Odak Grup Görüşmesi.....	30
4.1.1 Vücut Geliştirmeye Başlama Nedenleri.....	30
4.1.2 İdeal Erkek Bedeni İle İlgili Görüşleri.....	31
4.1.3 Vücut Geliştirmeye Başlamadan Önceki Bedenleri.....	31
4.1.4 Vücut Geliştirmeye Yükledikleri Anlam.....	32
4.1.5 Sahip Oldukları Bedenin Anlam Ve Kazancı.....	33
4.1.6 Vücut Geliştirerek Bedenlerinde Meydana Gelen Değişiklikler.....	33
4.1.7 Vücut Geliştirmeye Başlama Sürecinde Çevrelerindeki Vücut Geliştiricilerin Etkileri.....	34
4.1.8 Erkeklik İnşasında Besin Desteği'nin Rolü.....	35
4.2. KAB-E Uyarlama Bulguları.....	36
4.2.1 Kas Algısı Bozukluğu Envanteri'nin (KAB-E) Türk Kültürüne Uyarlama Çalışması.....	36
4.2.2. KAB-E Geçerlik-Güvenirlik Çalışmasına İlişkin Bulgular	
4.2.2.1. Yapı Geçerliği.....	38
4.2.2.2. Açıklayıcı Faktör Analizi.....	39
4.2.2.3. Doğrulamalı Faktör Analizi.....	43
4.2.2.4. Ölçüt Bağıntılı Geçerlik.....	45
4.2.2.5. KAB-E'nin Güvenirliği.....	46
4.3. Kas Algısı Bozukluğu Envanteri, Beden Algısı Ölçeği Ve Narsisistik Özellikler Ölçeği Bulguları.....	49
4.3.1. Vücut Geliştiren Ve Sedanter Bireylerin Sosyo-Demografik Özellikleri.....	49
4.3.2. Vücut Geliştiren Bireylerin Kas Algısı Bozukluğu Envanteri, Beden Algısı Ölçeği Ve Narsistik Kişilik Envanterinden Aldıkları Puanlar.....	51

4.3.3. Sedanter Bireylerin KAB-E, BAÖ Ve NKE’nden Aldıkları Puanlar.....	63
4.3.4. Vücut Geliştiren Ve Sedanter Bireylerin KAB-E, BAÖ Ve NKE Puanlarının Karşılaştırılması.....	70
4.3.5. Vücut Geliştiren Bireylerin, Beden Algısı Ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin Kas Algısı Bozukluğuna Etkisi.....	72
4.3.6. Sedanter Bireylerin, Beden Algısı Ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB’na Etkisi.....	76
4.4.3 Vücut Geliştiren ve Sedanter Bireylerin Rorschach ve T.A.T. Karşılaştırması	79
4.4.3.1 Vücut Geliştiren Grup.....	79
4.4.3.2 Vücut Geliştiren Sporcuların Rorschach ve TAT Protokollerinin Ortak Özellikleri.....	92
4.4.3.3 Sedanter Grup.....	93
4.4.3.4 Sedanter Grubun Rorschach ve TAT Protokollerinin Ortak Özellikleri.....	103
5. BÖLÜM.....	104
TARTIŞMA.....	104
6. BÖLÜM.....	116
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	116
6.1 Sonuç.....	116
6.2. Öneriler.....	118
KAYNAKÇA.....	119
EKLER.....	130
EK 1. Odak Grup Görüşmesi Aydınlatılmış Onam.....	130
Ek 2. Odak Grup Görüşmesi Görüşme Formu.....	131
Ek 3. KAB-E Uyarlama Çalışması Aydınlatılmış Onam.....	133
Ek 4. KAB-E Uyarlama Çalışması Kişisel Bilgi Formu ve Ölçekler.....	134

EK 5. Vücut Geliştiren ve Sedanter Gruba Verilen Aydınlatılmış Onam.....	139
EK 6. Vücut Geliştiren ve Sedanter Gruba Verilen Bilgilendirme Formu.....	140
Ek 7. Vücut Geliştiren ve Sedanter Gruba Uygulanan Kişisel Bilgi Formu ve Ölçekler.....	141
Ek 8. Vücut Geliştiren ve Sedanter Bireylerin Rorschach ve T.AT. Protokolleri...	147
ÖZGEÇMİŞ.....	206
İNTİHAL RAPORU.....	207
ETİK KURUL ONAYI.....	208

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Vücut geliştirme sporuna yönelik ilgi her geçen gün artmaktadır. Bu spor dalı ile ilgilenen bireyler daha kaslı, daha büyük ve güçlü bir fiziksel yapı elde etmenin yanında daha estetik vücut biçimi oluşturma amacı ile böyle bir spor dalı ile ilgilendiği düşünülmektedir. Kişiler daha güzel görünmek ve estetik vücut biçimine sahip olabilmeyi arzulamakta ve bunun için çaba göstermektedirler. Birçok çalışma vücut geliştirme sporu ile ilgilenen kişilerin dış görünüşlerine önem verdiğini ve iyi bir fiziksel görünüme sahip olmak için uğraştıklarını göstermektedir (Tazegül & Güven, 2015). Vücut geliştirmedeki temel amaç kas boyutunu sergileyen simetrik fiziksel görüntüye sahip olmaktır (Ploeg vd. 2001). Vücut geliştiren sporcular daha fazla kas, daha az yağ kitlesine sahip olmak için çaba sarf etmekte ve mevcut kas kitlesini artırmak için yoğun bir uğraş içerisine girmektedirler. Kaslı olma arzusu Kas Algısı Bozukluğuna (KAB) yol açabilmekte ve vücut geliştirme de kas kitlesinin artırılabilmesi için uğraşılan, erkek egemenliğinde olan bir spor dalıdır (Cafri, vd. 2005). Birçok spor dalında vücut aktif olarak kullanılır ve sergilenir. Vücut geliştirme sporu diğer spor dalları arasında vücudun daha fazla sergilendiği bir spor dalıdır. Vücut geliştirme performans, güç, kaslı görünüş, dayanıklılık gibi erkeklikle özdeşleşen birçok özelliğe sahiptir. Erkeklik inşasında bedeninin rolü yadsınamaz. Beden erkeksi hissetmeyi sağlayan bir etkidir (Karaçam, 2015). Bu çalışma kapsamına vücut geliştirme sporu ile ilgilenen erkekler alınmıştır.

Son yıllarda beden imgesi ile ilgili psikiyatrik bozukluklara karşı ilgilinin artığı gözlenmektedir (Pope, Gruber, Choi, Olivardia & Philips, 1997).

Farklı çalışmalarda kaslı olma ile uğraşma, hem yaygınlık hem de beden imgesi bozukluğu ile ilişki açısından incelenmiş olup (Frederick, Fesler & Haselton, 2005; McCreary & Sasse, 2000), erkeklerde beden imgesi bozukluğunun, kası artırma ve yağı azaltma arzusu olarak iki etkene bağlı olduğu öne sürülmektedir (Santarnecchi, Déttore, 2012; Cafri, vd. 2005) .

1.1.1 Alt Problemler

1. Vücut geliştiren erkeklerin Narsisistik özellikleri sedanter erkeklere göre daha fazladır.
2. Vücut geliştiren erkeklerde Kas Algısı Bozukluğu sedanter erkeklere göre daha fazladır.
3. Vücut geliştiren erkeklerin pre-ödüpal baba tasarımları yetersizdir.
4. Vücut geliştiren erkeklerin Beden İmgeleri sedanter erkeklere göre daha bozuktur.

1.2. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amaçlarından bir tanesi erkelik inşasında vücut geliştirme sporunun nasıl bir yere sahip olduğunu ve erkeksilik aktarımı ile ilişkili olup olmadığını belirlemektedir. Başka bir anlatımla erkeklerin bedenleri aracılığı ile vücut geliştirerek yeniden inşa ettikleri bedenler aracılığı ile erkekliliği nasıl yapılandırdığını belirlemektir. Çalışmanın bir diğer amacı da vücut geliştirme sporu ile uğraşan erkeklerde narsisistik özelliklerin derecesini belirlemek, bu kişilerin beden imgeleri ile ilgili sorunlarını ve ayrıca kas algısı bozukluğunun tanı kriterlerini karşılayıp karşılamadığını incelemektir. Vücut geliştirme spor dalını seçme ile narsisistik kişilik özelliği ve kas algısı bozukluğu arasında ilişki olup olmadığını ortaya koymanın yanında erkekler için bu spor dalını seçmenin erkeksilik açısından anlamlı olup olmadığını tespit etmektir.

1.3. Çalışmanın Önemi

Beden Algısı Bozukluğu (BAB) kişinin var olmayan ancak var olduğunu düşündüğü bir beden kusuru ile aşırı uğraşması ya da gerçekte var olan bir beden kusurunu aşırı abartması durumudur (Ray, Demirkol & Tamam, 2012; Öztürk, & Uluşahin, 2011 Sungur, 1999). Kas Algısı Bozukluğu, Beden Algısı Bozukluğunun bir alt türüdür. Kas Algısı Bozukluğu (KAB) kişinin normal yada kaslı görünümüne sahip olmasına rağmen beden ölçüsünü küçük ve zayıf olarak yorumlaması ile karakterize, beden imgesinin yanlış algılanmasıdır (Foster, Shorter, Griffiths, & Griffiths, 2015).

Kas Algısı Bozukluğu olan kişiler bedenlerinin yeterince kaslı olmadığına inanarak kas kitlelerini artırma yönünde çaba harcarlar. Bozukluk genellikle erkeklerde görülen ve özellikle de vücut geliştiren erkekleri etkileyen bir bozukluktur. Vücut geliştirme bu kişiler için ideal bir spor dalıdır. Çünkü vücut geliştirmede amaç daha kaslı, iri ve güçlü fiziksel bir yapı oluşturmaktır (Cafri, vd. 2005). Bu yönüyle vücut geliştirme erkeklikle özdeşleşen özelliklere sahiptir (Karaçam, 2015). Vücut geliştiren kişiler takıntılı bir şekilde fiziksel görünüşleriyle ilgilenirler, aşırı derece de fiziksel görünümle ilgilenme narsistik davranışları artırabilmektedir (Back, Schmukle, Egloff, 2010; Vazire & Naum 2008; Buffardi & Campbell 2008).

Bu çalışma, vücut geliştiren erkeklerde Beden Algısı Bozukluğunu, Kas Algısı Bozukluğunu, Narsistik Kişilik Özelliklerini ve Erkeklik aktarımını inceleyen ilk çalışmadır.

Çalışmanın bir başka önemi Kas Algısı Bozukluğunu ölçmek amacıyla Kas Algısı Bozukluğu Envanterinin Türkçe diline kazandırılmasıdır.

Çalışmada hem nicel hem de nitel veri toplama araçları kullanılarak verilerin toplanması ve destekleyici olarak odak grup görüşmesi yapılması da ayrıca çalışmanın önemli yönlerinden biridir.

1.4. Sınırlılıklar

1. Kas Algısı Bozukluğu Envanteri'nin uyarlama çalışmasında hiç spor yapmayan kişilerin ve kadın örneklemin olmaması.
2. Çalışma kapsamında sadece erkek vücut geliştiren kişilerin örneklem grubunu oluşturması.
3. Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin yaş grupları, eğitim durumları, medeni durumları ve çalışma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olması.
4. Vücut geliştiren bireylerin yaş grupları, evli olma ve çalışma durumlarının sedanter bireylere göre daha yüksek, lisans mezunu olma durumunun daha düşük olması.

1.2. Tanımlar

Beden Algısı Bozukluğu: Kişinin gerçekte var olmayan fakat var olduğunu düşündüğü veya gerçekte var olan beden kusurunu aşırı abartmasıdır.

Kas Algısı Bozukluğu: Normal ya da kaslı görünüme sahip olunmasına rağmen beden ölçüsünün küçük ve zayıf algılanması ile belirli, beden imgesinin yanlış algılanmasıdır.

Narsisistik Kişilik Bozukluğu: Kişi önemli, üstün ve eşi bulunmaz olduğu duygusuna sahiptir ayrıca beğenilme gereksinimi olmasının yanında empati kurma becerisinden de yoksundur.

Erkeksilik: Erkeklik cinsel kimlik olarak erkek olmayı ifade etmenin yanında, davranışların, tavırların, simgeleştirmelerin ve anlatımların içsel süreçlerde de birleşmesidir.

Vücut Geliştirme: Kişilerin kaslarını geliştirmek ve kas kitlesini artırarak bedenlerine şekil vermeye çalıştıkları, kaslı fiziksel görünüşe odaklı spor dallarından biridir.

2. BÖLÜM

DEĞİŞKENLERLE İLGİLİ KURAMSAL TEMELLER

2.1. Beden Algısı Bozukluğu İle İlgili Kuramsal Temel

Beden Algısı Bozukluğu (BAB) kişinin var olmayan ancak var olduğunu düşündüğü bir beden kusuru ile aşırı uğraşması ya da gerçekte var olan bir beden kusurunu aşırı abartması durumudur (Ray, Demirkol & Tamam, 2012; Öztürk, 2011 & Uluşahin, Sungur, 1999). Bu bozukluğun temel belirtisi kişinin normal görünümüne sahip olmasına rağmen var olduğunu sandığı beden biçimsizliği ile ilgili aşırı değerlendirilmiş düşünceleri olmasıdır (Öztürk & Uluşahin, 2011). Bu durum huzursuzluğa ya da işlevsellikte azalmaya ayrıca toplumsal ilişkilerinde kısıtlama ve kaçınma gibi davranışlara neden olmaktadır (Aslan, 2000; Sungur, 1999).

2.1.2. Beden Algısı Bozukluğu'nun Tarihçesi

Dysmorphia, eski Yunanca kökenli bir kelimedir. Yunancada dis-anormal ve morfo-şekil anlamına gelmektedir. Herodot, dysmorphia kelimesini yüz görüntüsünde çirkinlik anlamında, Spartanın en çirkin kızının mitini anlatmak için kullanmıştır (Karamustafaoğlu & Karamustafaoğlu, 2000). Beden algısı, klinik bir kavram olarak 1891'de ilk kez İtalyan psikiyatrist Enrique Morselli tarafından dismorfofobi olarak tanımlanmıştır (Cororve & Glaves, 2001; Fava, 1992). Morselli dismorfofobi de hastanın acı çektiğine ayrıca fobik anksiyete yaşadığına (Fava, 1992) ve obsesif kompulsif bozuklukla benzerlikler gösterdiğine vurgu yapmıştır (Karamustafaoğlu & Karamustafaoğlu, 2000; Fava, 1992).

Daha sonra Emil Kraepelin bu bozukluğu kompulsif nevroz olarak tanımlamıştır (Sungur, 1999). Pierre Janet ise obsesif kompulsif bozukluklarla bağlantılı (Karamustafaoğlu & Karamustafaoğlu, 2000) bedenle alakalı utanç obsesyonu olduğuna dikkat çekmiştir (Sungur, 1999). Bu bozukluk çeşitli dönemlerde farklı isimlerle tanımlanmış olsa da, ilk olarak 1980'de Ruhsal Bozuklukların Sayısal ve Tanımsal El Kitabı-III'e (DSM-III) dismorfofobi ismi ile girmiştir (Sungur, 1999).

2.1.3. Beden Algısı Bozukluğu'nun Tanı ve Sınıflandırılması

Bozukluğun sınıflandırılması ile ilgili tartışmalar halen sürmektedir. BAB DSM-IV'te somatoform bozukluk olarak sınıflandırılmaktaydı. Fakat obsesif kompulsif bozuklukla (OKB) örtüşen yönlerinin fazlalığı DSM-V'te Obsesif Kompulsif ve İlişkili Bozukluklar tanı sınıflandırılmasının içerisinde yer almasına neden olmuştur (Ray, 2012).

BAB'nun sadece OKB'nin bir klinik türü olmadığı, duygudurum bozukluğu, sosyal anksiyete bozukluğu ve yeme bozuklukları ile de ilişkili olduğu da belirtilmektedir (Castle & Rossell, 2006).

2.1.4. Beden Algısı Bozukluğu (Vücut Dismorfik Bozukluğu) DSM-V Tanı Kriterleri

Dış görünümünde, başkalarınca gözlenebilir olmayan ya da başkalarınca önemsenmeyecek, bir ya da birden çok kusur ya da özür algılama düşünceleri ile uğraşıp durma.

A. Kişi, bu bozukluğun gidişi sırasında bir zaman, dış görünümüyle ilgili kaygılarından ötürü yinelemeli davranışlarda (örn. aynaya bakıp durma, aşırı boyanma, derisini yolma, güvence arayışı) ya da zihinsel eylemlerde (örn. dış görünümünü başkalarıyla karşılaştırma) bulunma.

B. Bu düşünsel uğraşlar, klinik açıdan belirgin bir sıkıntıya ya da toplumsal, işle ilgili alanlarda ya da önemli diğer işlevsellik alanlarında işlevsellikte düşünmeye neden olur.

C. Dış görünümüyle ilgili bu düşünsel uğraşlar, bir yeme bozukluğu için tanı ölçütlerini karşılayan belirtileri olan bir kişide, vücut yağı ya da ağırlığı ile ilgili kaygılarla daha iyi açıklanamaz (DSM-V, 2014).

2.1.5. Beden Algısı Bozukluğu'nun Etiyolojisi

BAB'unun sebepleri tam olarak bilinmemektedir. Beden algısı bozukluğu ile ilgili farklı modeller, hastalığın gelişiminde biyolojik, psikolojik ve kültürel etkenlerden bahsetmektedir (Cororve & Glaves, 2001).

Sungur (1999) BAB'un, depresyonla birlikte görülme sıklığından, aile bireylerinde duygu durum bozukluğu ve obsesif-kompulsif bozuklukların da görüldüğünden bahsetmektedir.

Psikanalistik görüş, bozukluğun kişinin cinsel ya da duygusal çatışmalarının ya da suçluluk duygularının ve kötü kendilik imgesinin bilinçdışı yer değiştirmesinden kaynaklandığını vurgulamaktadır (Cororve & Glaves, 2001).

Çocukluk çağında yaşanan cinsel, duygusal, fiziksel istismarın bu bozukluk ile ilişkili olabileceğini gösteren çalışmalar vardır (Ray, Demirkol, Tamam, 2012). Çocukluk döneminde mükemmeliyetçi, aşırı koruyucu, engelleyici, ihmal edici aile tutumunun, ayrıca arkadaşlar arasında ve aile içinde geri planda kalma ve alay edilmenin de risk faktörleri olabileceğini bildirilmektedir (Aslan, 2000). OKB ve BAB ile ilgili bir çalışmada, BAB hastalarının çocukluk dönemi cinsel ve duygusal istismara uğrama oranının OKB hastalarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir (Neziroglu, Khemlani-Patel & Yaryura-Tobias, 2006).

Bilişsel davranışçı bakış açısına göre bozuklukta bilişsel, duygusal ve davranışsal etkenler rol oynadığı belirtilmektedir. Kültürel etkenler, biyolojik hazırbulunuşluk, ruhsal örselenme ve erken çocukluk dönemi deneyimlerinin birleşimi hastalığın gelişiminde önemli etkenler olarak kabul edilmektedir (Cororve & Glaves, 2001).

Kültürel etkenlerin beden algısı bozukluğunun gelişiminde önemli bir etken olduğu, özellikle görünüşe ve fiziksel çekiciliğe önem veren tutumun bozukluğun gelişiminde önemli rol oynadığı vurgulanmaktadır (Cororve & Glaves, 2001). Gerçekçi olmayan

fiziksel ölçülerin toplum tarafından kabul edilmesi, fiziksel mükemmeliyetçilik için çaba harcamayı da beraberinde getirmektedir (Aslan, 2000). Dolayısıyla böyle bir durumda şekil bozukluğu olumsuz olarak nitelendirilmektedir. Başkalarıyla kıyaslama ya da ideal bir standart ve sosyal geribildirim vurgusu BDB'nin kültürel bileşenlerle ilgili yönleridir (Cororve & Glaves, 2001).

2.2. Kas Algısı Bozukluğu (Kas Dismorfik Bozukluk)

2.2.1. Kas Algısı Bozukluğu'nun Tanımı

Kaslı ve zayıf olma yönündeki hazırbulunuşluk öncelikli olarak erkekleri etkileyen beden imgesi ile ilgili yeni bir bozukluğu ortaya çıkarmaktadır (Mosley, 2009). Kas Algısı Bozukluğu (KAB) kişinin normal ya da kaslı görünümüne sahip olmasına rağmen beden ölçüsünü küçük ve zayıf olarak yorumlaması ile karakterize, beden imgesinin yanlış algılanmasıdır (Foster, Shorter, Griffiths & Griffiths, 2015). Bu kişiler yüksek düzeyde yağ kaybı ve yüksek düzeyde kas edinimi için uğraşırlar (Pope, Pope, William, Fay, Olivardia & Phillips, 2005).

BAB'nun kas "dismorfobisi" tipinde, bireyler bedenlerinin küçük ve çelimsiz olduğu endişesini duyarken, gerçekte yapı tipik olarak iri ve kaslı olabilir (Karamustafaloğlu ve Karamustafaloğlu, 2000). Bozukluğun temel belirleyici özelliği, kişinin bedenini yeterince kaslı ya da yağsız olarak algılamamasından kaynaklanan, beden algısından duyulan patolojik kaygıdır (Olivardia, 2001; Pope, Gruber, Choi, Olivardia & Phillips, 1997).

2.2.3. Kas Algısı Bozukluğu Tarihçesi

KAB ilk kez olarak Pope, Katz ve Hudson tarafından 1993 yılında 'Zıt Anoroksiya Nervoz' olarak adlandırılmıştır. Bu bozukluk, daha sonra yine Pope, Katz ve Hudson tarafından 'Kas Algısı Bozukluğu' olarak yeniden adlandırılmıştır (Pope, vd. 2005). Bozukluğun BAB tanı sınıflandırması içerisinde olduğu düşünülmektedir. Şu an da DSM-V'de BAB'nun içinde yer almasına rağmen (Köroğlu, 2014), bozukluğun Obsesif Kompulsif Bozukluk ve Yeme Bozuklukları ile benzer belirtiler göstermesi nedeni ile

halen bu bozukluklardan hangisinin içinde olması gerektiği ile ilgili tam bir fikir birliğine ulaşamamıştır (Foster, Shorter, Griffiths & Griffiths, 2015, Murray, Reieger, Touyz & Touyz, 2010). Grieve (2007) bulimia nervosa ve anoreksia nervosa gibi yeme bozuklukları ile KAB'nun birçok yönden benzerlikleri olduğunu tanımlamaktadır. Hem KAB hem de anoreksia nervosa, aşırı değerlendirilmiş inançlardan kaynaklanan belirli, mükemmel beden şeklini korumak ve normal olmayan yeme kalıplarını içeren beden bozulmasıdır.

KAB ve anoreksia nervosa arasındaki temel fark deneyimlenen baskının yönüdür. Kadınlar ince olma yönünde sosyal baskı altında iken, erkekler kaslı olma yönünde baskı altındadırlar.

KAB'nun gelişiminin arkasındaki itici güç beden memnuniyetsizliğidir. Beden memnuniyetsizliği kişilerde bu iki şeklin birinde ortaya çıkmaktadır; ya kişi aşırı kilolu ya da obezdir ve kilo vermek istiyordur ya da normalden zayıftır ve kilo almak istiyordur (Furnham & Calnan, 1998). Kişinin bedeninden memnun olmaması kas algısı bozukluğu geliştirme şansını artırmaktadır (Grieve, 2007). Kas algısı bozukluğu olan kişiler bedenlerini gerçek ölçüsünden daha küçük algılamaktadırlar (Olivardia, 2001). Spor yapmanın erkeklerde, kas algısı bozukluğu ve yeme bozukluklarının gelişimine yol açtığı veya etkilediği gösterilmiştir (Baum, 2006).

Düşük benlik-saygısının da KAB geliştirmede bir etken olabileceği üzerinde durulmaktadır. Benlik-saygıları görünüşlerine bağlı olan kişiler, görünüşlerini geliştirmek yönünde davranışlarla meşgul olurlar (Crocker, 2002). Bu davranışlar, alınan gıdaları denetlemek, yemek yemeyi kısıtlamak, bağırsakları boşaltmak, aşırı egzersiz yapmak ve ağırlık kaldırmayı içerebilmektedir (Grieve, 2007).

Mükemmeliyetçilik de kas algısı bozukluğu geliştirmede etken olarak görülebilmektedir. Mükemmeliyetçilik, kişiyi 'mükemmel' bedeni elde etmek gibi gerçekçi olmayan bir hedef yönünde davranmak ve bedenlerinin bu 'mükemmel' bedenden saptığına inandıklarında bedenlerini şekillendirme veya değiştirme arzusunu etkileyebilmektedir (Grieve, 2007).

Beden algısı, beden memnuniyeti yada memnuniyetsizliği ile ilgilidir. Bu durum algılanan, beden imgesi ile ilişkili olarak benlik algısı ile içselleştirilen beden imgesi arasındaki uyuma veya uyumsuzluk sonucu ortaya çıkmaktadır (Silva, Da.Silva & Gonçalves, 2015).

2.2.4. Kas Algısı Bozukluğu'nun Tanı ve Sınıflandırılması

KAB olan kişilerde bedenlerinin yeterince kaslı olmadığı ve ince olduğu ile ilgili inançlar vardır. Kişiler, bu inançları doğrultusunda aşırı egzersiz yapma, ağırlık kaldırma ve Anabolik (kas geliştirme), Androjenik (masküline) Steroid (AAS) gibi ek maddeleri içeren beslenme programı uygulamaktadırlar (Foster, Shorter, Griffiths & Griffiths, 2015). KAB'nda, kişilerin birgün içerisinde beş saatten daha uzun bir süre kas hacimlerinin yetersiz olduğu ile ilgili kaygı yaşadıkları, bazı kişilerin ise bu kaygıyı gün boyunca yaşadıkları bildirilmektedir (Pope, Phillips & Olivardia, 2000). Bu kişiler ödün vermeksizin yaşamlarını ağırlık kaldırma antrenmanlarına göre düzenlemekte, bu düzenlemeye bağlı olarak kişilerin sosyal işlevsel hayatlarında ve yakın ilişkilerinde bozulmalar ortaya çıkmaktadır (Grieve, Truba & Bowersox, 2009). Ağırlık kaldırma antrenman saatleri ve katı kısıtlayıcı beslenme programlarına bağlı kalma, sosyal, mesleki ya da eğlence etkinlikleri ve/veya sorumluluklarını, beden ölçülerinin küçük olduğu kaygısı nedeni ile daha fazla egzersiz ve diyet yapmak için ihmal etmekte veya tamamen bırakmak KAB ile ilişkili olduğu düşünülen davranışsal belirtilerdir (Olivardia, 2001; Pope, Phillips & Olivardia, 2000).

DSM-V'de bu bozukluk Beden Algısı Bozukluğu'nun altında şu şekilde tanımlanmaktadır.

“Kas Algısı Bozukluğu ile Giden Tip: Kişi, vücut yapısının çok küçük ya da yeterince kaslı olmadığı düşüncesi ile uğraşıp durmaktadır. Kişinin, çoğu zaman olduğu gibi, diğer vücut bölgeleriyle ilgili düşünsel uğraşları da olsa bu belirleyici kullanılır” (DSM-V, 2014).

2.3. Narsisistik (Özsever) Kişilik Bozukluğu

2.3.1. Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Tanımı

Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nda (NKB) kişi önemli, üstün ve eşi bulunmaz olduğu duygusuna sahiptir ayrıca beğenilme gereksinimi olmasının yanında empati kurma becerisinden de yoksundur (Bender, 2012; Ronningstam, 2010; Ozan, Kırkpınar, Aydın & Fidan; 2008). Ayrıca, NKB, erken erişkinlik döneminde başlayan ve kişinin yaşamının farklı alanlarında büyülenme duygusu yaşadığı bir kişilik örüntüsüdür (Köroğlu, 2014, s. 933). Bu bozukluk benlik ve kişilerarası ilişkiler açısından ele alınmıştır. Narsistik örüntünde kendiliğin aşırı önemsenmesinin ve başkalarının yok sayılmasının kişilerarası ilişkilerde sorunlar yaşanması ile ilişkili olduğu öne sürülmüştür (Kealy & Rasmussen, 2012). Bir başka deyişle bu kişiler fiziksel ve ruhsal açılardan kendilerini aşırı beğenen, üstün olduğuna inanan, diğer kişilerden beğeni, ilgi ve onay bekleyen, katıldıkları her ortamda özel ilgi göreceğine, üstün bir yeri hak ettiğine inanan kişilerdir (Öztürk, 2011). İlişki kurdukları kişilere değer yükleyerek kendi benlik saygılarını da artırmaya çalışırlar (Köroğlu, 2014, s. 933). Benlik saygıları diğer kişilerden alacakları onay, ilgi ve beğeniye bağlıdır. Bu beklentileri karşılanmazsa benlik saygıları azalır (Öztürk, 2011). Narsisistik kişilerin dış görünüşlerine verdikleri önem birçok çalışma ile desteklenmektedir (Tazegül & Güven, 2015).

Başka kişiler tarafından sevilme, beğenilme, takdir edilme gibi tepkiler alma insanoğlunu mutlu eden beklentilerdir. Bu beklentiler ve gereksinimler tüm insanların ihtiyaç duyduğu narsisistik gereksinimler olarak adlandırılmaktadır. Bu durum normal narsisizm olarak kabul edilmektedir (Eldoğan, 2016; Karaaziz & Atak, 2013). Patolojik narsisizm de ise, kişi kendinden emin ve diğerlerinin düşüncelerine önem vermez gibi görünse de, içsel süreçte tam anlamıyla diğerlerinin düşünceleriyle beslenmeye açıktır (Karaaziz & Atak, 2013). Bu kişilik örüntüsüne sahip olan kişilerin benlik saygıları kırılıgandır (Köroğlu, 2014, s. 933). Bu kişilerin dıştan gözlemlenen abartılı güvenleri ve kendinden emin tavırları, iç süreçlerinde tam ters bir durum sergilemektedir. Başka bir deyişle bu kişiler iç süreçlerinde kendilerine güvenmeyen kişilerdir. Normal narsisizm ve patolojik narsisizm arasındaki en temel fark, patolojik narsisizmde kişi tamamen dıştan gelen yorumlarla beslenmeye açık ve muhtaçtır (Karaaziz & Atak, 2013). NKB olan bireyler eleştiri veya

herhangi bir mağlubiyet durumunda hemen incinip, yaralanabildiklerinden benlik saygıları bu tarz durumlarda çok kırılındır (Köroğlu, 2014, s. 933). Narsisistik özelliklere sahip olan kişiler kendi amaçlarına göre diğer kişileri kullanır, kendilerine aşırı değer verirler ve çevrelerinden de aynı oranda değer görmeyi beklerler. Fakat bu kişiler çevrelerindeki bireylerle empati kuramazlar (Karaaziz & Atak, 2013).

Psikodinamik yaklaşıma göre, patolojik narsisizm çocukluk döneminde korku, başarısızlık yaşama ya da çocuğun bağımlılık ihtiyaçlarının karşılanmayarak ihmal edilmesi, davranışlarının eleştirilmesi ya da alay edilmesi, sonucunda gelişerek narsisistik kişilik bozukluğuna yol açabilmektedir (Karaaziz & Atak, 2013).

2.3.2. Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Tarihçesi

Avcı Narcissus, sudaki yansımasını gören ve gördüğü şeyin kendi yansıma olduğunun farkında olmayarak, kendi yansımasına aşık olan ve sudaki yansıma ile yakınlaşmaya çalışırken boğularak ölen mitolojik karakterdir. İlk kez Havelock Ellis 1898 yılında bu mitolojik karakter ile Narsisizm kavramı arasında bağlantı kurmuş, oto-erotizm (benliğin libidinal nesne olarak değerlendirilmesi) çerçevesinde tanımlamıştır (Eldoğan, 2016, Akthar & Thompson, 1982). Daha sonraki dönemlerde Narsisizm, psikanalitik, nesne ilişkileri ve kendilik kuramcıları tarafından ilgi görmüştür (Eldoğan, 2016). Nesne ilişkileri ve Kendilik Psikolojisi kuramlarının NKB'nun oluşum süreci ve tedavisi açısından katkıları büyüktür. Bozukluğun tanı ölçütlerinin DSM-III sınıflama sistemine girmesiyle birlikte hastalığa verilen önem 1980'den sonra artmıştır (Ozan, Kırkpınar, Aydın & Fidan, 2008).

2.3.3. Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Tanı Ve Sınıflandırılması

Narsisistik Kişilik Bozukluğu DSM-V'de B Kümesi kişilik bozukluklarının içinde yer almaktadır.

Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun (Özsever Kişilik Bozukluğu) DSM-V Kriterleri

A. Aşağıdakilerden beşi (ya da daha çoğu) ile belirli, erken erişkinlikte başlayan ve değişik bağlamlarda ortaya çıkan, büyüklenme (düşlemlerde ya da davranışlarda), beğenilme gereksinimi ve eş duyum yapamama ile giden yaygın bir örüntü.

1. Büyüklenir (örn. başkalarını ve yeteneklerini abartır; gösterdiği başarılarla orantısız bir biçimde, üstün biri olarak görülme beklentisi içindedir).
2. Sınırsız başarı, güç, zekâ, güzellik ya da yüce bir sevgi düşlemleriyle uğraşır durur.
3. 'Özel' ve eş, benzeri bulunmaz biri olduğuna ve ancak özel ya da üstün diğer kişilerce (ya da kurumlarca) anlaşılabilceğine ve ancak onlarla ilişki kurması gerektiğine inanır.
4. Çok beğenilmek ister.
5. Hak ettiği duygusu içindedir (özellikle kayırılacak bir biçimde davranılacağına ya da her ne istiyorsa yapılacağına ilişkin anlamsız beklentiler içinde olma).
6. Kendi çıkarı için başkalarını kullanır (kendi amaçlarına ulaşmak için başkalarından yararlanır).
7. Eş duyum yapamaz: Başkalarının duygularını ve gereksinimlerini anlamak istemez.
8. Sıklıkla başkalarını kıskanır ya da başkalarının kendini kıskandığına inanır.
9. Başkalarına saygısız davranır, kendini beğenmiş davranışlar ya da tutumlar sergiler (DSM-V, 2014) .

Çok başarılı kişilerde narsisistik kişilik özelliği sayılabilecek özellikler bulunabilmektedir. Fakat narsisistik kişilik bozukluğu tanısı konulabilmesi için bu özelliklerin esneklik göstermemesi, uyumu bozucu olması, sürekliliği olması, işlevsellikte belirgin bir düşüş göstermesi ya da öznel sıkıntıya neden olması gerekmektedir (Köroğlu, 2014).

2.3.4. Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Etiyolojisi

Kendilik psikologlarına göre, bu bozukluğun temelinde, erken çocuklukta anne-babanın çocuğun 'büyüklenmiş öz benlik' (grandiose-self) duygusuna empati yapamaması ve çocuğun gerçek düş kırıklıkları yaşamaması vardır. Çocuğun özelliklerinin aşırı

yüceltilmesi, vurgulanması ile beslenen ve büyülenen öz benlik duygusunun da bozukluğun gelişiminde önemli sayılmaktadır. Ayrıca çocukluk çağı duygusal ihmalinin de bozukluğun gelişiminde önemli bir etken olduğu vurgulanmaktadır (Köroğlu, 2014; Ronningstam, 2010).

Çocuğun annesi tarafından reddedilmesi veya küçük yaşlarda yaşanan anne kaybindan dolayı, çocuğun annesi ile empati kuramamasının Narsisistik Kişilik Bozukluğunun yordayıcı etkenleri arasında olabileceği varsayılmaktadır (Köroğlu & Bayraktar, 2010, s. 91).

2.4. ERKEKSİLİK

Kadın ya da erkek olduğunun farkında olmak cins kavramı ile tanımlanmaktadır. Bu farkındalığın hissedilmesi ya da eyleme geçirilmesi ise cinsiyet kavramı ile tanımlanmaktadır (Parman, 2002, s. 29). Cinsiyet kavramı, kişinin sahip olduğu biyolojik özelliklerini cinsel kimlik olarak, toplumsal ilişkiler çerçevesinde oluşan cinsiyet kavramını ise toplumsal cinsiyet kavramı olarak tanımlamaktadır (Türk, 2007).

Sözcük olarak ele alındığında erkek sözcüğü güç, iktidar anlamına gelen 'erk' kelimesinden türemiştir (Parman, 2002, s. 27). Türk Dil Kurumunca erkeklik kelimesi erkek olma durumu olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2011). Erkeklik sadece cinsel kimlik olarak erkek olmayı ifade etmemektedir. Aynı zamanda davranışların, tavırların, simgeleştirmelerin ve anlatımların içsel süreçlerde birleşmesidir. Böyle bir durumda erkek çocuğun cins kimliği ve cinsiyet kimliğinin gelişim sürecinde babanın rolü göz ardı edilemez. Bir başka deyişle erkek olmak baba ile erkek çocuk arasında, çocuğun dünyaya gelişi ile başlayan ve ergenlik döneminin bitimine kadar yaşanan bir süreçtir. Erkek çocuğun babanın tavır ve davranışlarını taklit etme çabası, çocuk açısından değerlendirildiğinde çocuğun baba ile özdeşim kurduğunu göstermekte, baba açısından ise gurur kaynağı olmaktadır. Böyle bir ilişki küçük erkek çocuğun hayatı boyunca sürececek olan kendilik ve nesne tasarımının oluşumunda temel bir süreçtir (Parman, 2002, s. 29-30).

Yine Parman (2002) Oedipus öncesi dönemde baba erkek çocuk arasındaki ilişkinin önemine Freud'un şu görüşüyle dikkat çekmektedir.

'Sigmund Freud 1925'de Oedipus öncesi dönemde baba oğul arasındaki sevgi dolu özdeşleşme ilişkisinin üzerinde durur, erken dönemde yaşanan baba tarafından sevilme ve korunmak deneyiminin içselleştirildiği ve tüm yaşam boyu süren tehlikelerle ve korkularla dolu bu yaşama dayanabilme gücü sağladığını belirtir'.

Erken dönemde oluşturulan baba imgesi dış dünyanın tehlikelerine karşı varlıksal bütünlüğün sürdürülmesi açısından vazgeçilmez bir unsurdur. Bir başka deyişle Oedipus öncesi dönemdeki çocuk, baba tarafından sunulan sevgiyle korunmak ihtiyacındadır. Ayrıca bu dönemde baba oğul arasında Oedipusdan kaynaklanan rekabet ve çift duygululuk henüz ortaya çıkmamıştır ve babanın idealleştirildiği dönemdir. Ayrılma-özerkleşme dönemi ile birlikte anne ile olan yakınlıktan baba ile olan yakınlığa geçiş süreci başlar. Bu süreçte babanın çocuğa ihtiyacı olan yanıtı verememesi gelişim aksatacak bir etkidir (Parman, 2002, s. 31-32).

Fallik dönemle birlikte (3-5 yaş) çocuk ebeveynlerine karşı düşmanca ve aşk dolu duyguları daha yoğun yaşamaya başlamaktadır (Okroy, 2015; Parman, 2002). Bir başka deyişle, çocuk Ödip karmaşasının yoğun olarak yaşandığı döneme geçiş yapmıştır. Psikanaliz kurama göre bu karmaşa evrenseldir. Ödip karmaşasında çocuk erken dönemde bağlanma nesnesin ilk örneği olan annesi ile özdeşim kurarak babası ile hesaplaşır. Ödip karmaşası ile birlikte çocuğun annesine yönelik cinsel duyguları güçlenir babasını ise bu duyguları engelleyen bir kişi olarak algılamaya başlar. Böyle bir durumda babası ile olan özdeşleşmesi düşmanca duygular şekline dönüşür ve babanın annesinin hayatındaki rolünü alabilmesi için onu ortadan kaldırma istekleri başlar. Bu düşüncelerle birlikte babası ile olan ilişkisi artık görünür biçimde çift değerli bir hal almıştır. Başka bir anlatım ile babaya yönelik çift-değerli duygular ön planda iken, anne ile sevgi dolu nesne ilişkisi ön plandadır. Bu şekli ile Ödip karmaşası oğlan çocuk için olumlu ve basit şeklini oluşturmaktadır (Okroy, 2015; Okroy, 2011). Ödip karmaşasının olumsuz şeklinde hem cinsi ebeveynlere karşı aşk duyguları geliştirilirken karşı cins ebeveynlere düşmanlık duyguları geliştirilmektedir (Parman, 2002, s. 32-33). Daha derin şekli ile Ödip karmaşasının olumlu ve olumsuz olarak iki yönü vardır. Ödip karmaşasının

olumlu ve olumsuz yönü bütünsel bir Ödip karmaşasını ifade ederken, bu durumun çocukta var olan çift cinsellikle ilgili olduğundan bahsedilmektedir. Böyle bir durumda oğlan çocuk sadece babaya yönelik çift-değerli duygular ile anneye yönelik sevgi dolu nesne ilişkisinin yanında, kız çocuğu gibi davranarak babasına karşı sevgi dolu kadınsı bir yaklaşımla annesine ise kıskançlık ve düşmanlık içeren duygularla yaklaşmaktadır (Okray, 2015; Okray, 2011). Ödip karmaşasının olumlu yönü gizil döneme girmeden önce çözümlenmektedir. Temeli erken dönem ikili ilişkilere dayanan olumsuz Ödip karmaşasının çözümü ise ergenlik döneminden erişkinliğe geçiş döneminde olacaktır. Ergenlikle birlikte baba ile rekabet yeniden gündeme gelmektedir. Ensest ve öldürme isteklerinin ortadan kalkması Ödipal karmaşanın çözümüne ve üst benliğin ortaya çıkmasına sebep olmakta, ergenliğin sonlanması da erişkin benlik idealini oluşumuna sebep olmaktadır. Erişkin benlik idealinin temelleri babaya bağlılıkta ve babayı idealleştirmekle, bir başka deyişle olumsuz Ödip karmaşasından arınmalıdır. Bu açıdan ele alındığında erkek çocuğun ruhsal gelişimi ödipal kaygı, suçluluk duyguları ve Ödipal dönem öncesi baba bağlılığı ve sevgi açılığı arasında oluşacaktır (Parman, 2002, s. 34-35).

Erkeklik kimliğinin oluşumunda beden önemli bir etkidir. Bir başka deyişle erkeklik bedeninin göstermiş olduğu hareketler aracılığı ile inşa edilir ve tanınır. Spor bedeninin ve bedensel uygulamaların gösterilebileceği alanlardan bir tanesi olabilmekle birlikte toplumsal cinsiyet kimliğinin de sergilenmesine olanak sağlayabilmektedir. Vücut geliştirme bedensel uygulamaların gösterilebileceği spor dallarından bir tanesidir (Karaçam, 2015).

2.5. VÜCUT GELİŞTİRME

20. yüzyılda yavaşça gelişmeye başlayan vücut geliştirme sporu 1977'de Arnold Schwarzenegger'in filmi ile Batı fitness kültüründe ana akım olarak kabul edilmeye başladı (Mosley, 2009). Vücut geliştirme kişilerin kaslarını geliştirmek ve kas kütlesini artırarak bedenlerine şekil vermeye çalıştıkları (Stoviks, 2006), görünüşe odaklı spor dallarından biridir (Hallsworth, Wade & Tiggeman, 2005).

Bir başka deyişle, vücut geliştirmede özellikle kaslı fiziksel görünüş üzerinde odaklanılmaktadır (Hallsworth, Wade & Tiggeman, 2005). Sporcular, bu spor dalıyla kas boyutunu sergilemek (Ploeg, vd., 2001), daha fazla kas ve daha az yağ kitlesine sahip olabilmek ya da mevcut kas kitlesini artırmak amacıyla uğraşmaktadır (Cafri vd., 2005). Vücut geliştirme estetik niteliği dolayısı ile diğer ağırlık kaldırma disiplinlerinden farklılaşmaktadır. Vücut geliştirme, kaslı fiziksel görünüşe sahip olabilmek için ağırlık antrenmanları ve özel beslenme programları doğrultusunda yapılan bir spor etkinliğidir. Kadın vücut geliştirmeciler olmasına rağmen, öncelikli olarak erkek egemenliğinde olan spor etkinliklerinden bir tanesidir (Mosley, 2009). Vücut geliştirmenin öncelikli olarak erkek egemenliğinde olma nedeni, erkeklikle özdeşleşen beden tipi olan, gelişmiş kol kasları ve göğüs bunun yanında bele doğru sıkılaşıp daralan geniş omuzları şekillendirebilecekleri bir alan olmasıdır. Ayrıca söz konusu beden tipi yine erkeklikle özdeşleşen güç, kuvvet, yetkinlik gibi özellikleri temsil etmektedir (Mishkind, Rodin, Silberstein, Striegel-Moore, 1986). Bu spor dalı özellikle erkekler için sosyo-kültürel açıdan ideal bir vücut şeklini ifade eder (Andersen, Barlett, Morgan ve Brownell, 1995). Vücut geliştirme ile ilgilenen kişiler kas hipertrofisi (kas çapının büyümesi) sağlamak için bu yönde düzenlenen antrenman programları uygulamaktadırlar (Erdoğan, 2014). Birçok vücut geliştirmeci uzun yıllarını hipertrofi aşamasında geçirmektedir. Hipertrofi aşaması kas kitlesini artırma amacı ile beslenme ve antrenman kombinasyonundan oluşmaktadır (Van der Ploeg, vd., 2001).

Rekabetçi spor dallarının ortak özelliği ve ana hedefi ortak eylem ve ortak bir hedef için mücadele edilmesinin yanında kurallara ve rakiplerine saygı göstererek bir takımın parçası olabilmektir. Buna karşın vücut geliştirme rekabetçi seviyede düzenlenmiş ve ortak hedefi olan bir takım sporu değildir. Vücut geliştirmenin bireyselleştirilmiş bir karakteri vardır (Stoviks, 2006).

2.6. Erkeksilik, Kas Algısı Bozukluğu, Narsisistik Kişilik Bozukluğu'nun Vücut Geliştirme Sporuna İlişkisi

Vücut geliştirme sporunun beden algısı bozukluğu, NKB, KAB ve erkeksilik ile ilişkili olduğu çeşitli araştırmalarda belirlenmiştir. Vücut geliştirme sporu kişilerin daha estetik

ve güzel görünmek için uğraştıkları spor dallarından bir tanesidir (Tazegül ve Güven, 2015; Ray, Demirkol, Tamam, 2012; Blouin ve Goldfield, 1995).

Baştuğ ve Kuru'nun (2009) yapmış olduğu bir araştırmada spor yapan kadınların gelişen kaslı vücut yapılarından dolayı beden bölümlerinden memnun oldukları ayrıca bedenlerini spor ile uğraşmayan kadınlardan daha yüksek düzeyde olumlu algıladıkları belirlenmiştir.

Çalışmalar BAB'nda estetik duyarlılığın yüksek olduğunu göstermektedir. Estetik duyarlılık, güzelliğe ve uyuma verilen değerin fazla olduğunu göstermektedir (Ray vd., 2012). Araştırmalar vücut geliştirme spor dalı ile ilgilenen sporcuların fiziksel görünüşleri ile diğer spor dalları ile ilgilenen sporculardan daha fazla ilgilenmekte olduklarını göstermektedir (Blouin & Goldfield, 1995; Pasmann & Thompson, 1998). Vücut geliştirme sporu kişilerin daha estetik ve güzel görünmek için uğraştıkları spor dallarından bir tanesidir. Vücut geliştirme sporu ile uğraşan kişilerin fiziksel görünüşlerinin iyi ve orantılı olmasının narsisizm seviyelerinin gelişmiş olmasında bir etken olabileceği düşünülmektedir (Tazegül & Güven; 2015).

Vücut geliştirmenin popülerliği arttıkça, giderek artan sayıda genç erkeğin fiziksel görünüşlerinden memnun olmadıkları öne sürülmektedir. Bu memnuniyetsizliğin doğası daha büyük ve daha kaslı olma yönündedir (Pope, vd., 2000) .

Tazegül ve Güven'in (2015) vücut geliştirme sporcuları ile farklı spor dallarındaki sporcuların ve spor yapmayan kişilerin narsisizm seviyelerini karşılaştırmak amacı ile yapmış olduğu bir çalışmada vücut geliştirme sporu ile uğraşanların narsistik özelliklerinin diğer gruplardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Carroll (1989) tarafından yapılan bir çalışmada vücut geliştirme sporu yapan sporcuların, narsisizm envanterinden almış olduğu puanın atletizm yapanlardan ve psikoloji öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu ortaya konmuştur.

Bu sonuç vücut geliştirme sporu ile ilgilenen sporcuların narsistik özelliklerinin diğer spor dalları ile ilgilenen sporculardan daha fazla olduğunun göstergesidir.

Narsisizmin tanımlayıcı özelliklerine bağlı olarak, narsistik özellikleri olan sporcuların takım sporlarından çok bireysel sporlarda başarılı olduğu görülmektedir (Tazegül, 2013).

Vücut geliştirme de, bireyselleştirilmiş özelliğe sahip bir spor dalıdır (Stoviks, 2006). Sohrabi ve arkadaşları (2011) tarafından yapılan bir çalışmada rakiple temaslı ve rakiple temassız spor dalları ile ilgilenen sporcuların narsisizm düzeylerini karşılaştırılmış ve rakiple temassız spor dalları ile ilgilenenlerin narsisizm düzeyi diğerlerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Araştırmalar, vücut geliştirme sporu ile ilgilenen sporcuların takıntılı bir şekilde fiziksel görünüşleri ile ilgilendiklerini ortaya koymuştur. Bu bulgu çerçevesinde bu düşünce yapısının kişilerin narsistik özelliklerinin gelişiminde yordayıcı etken olabileceği düşünülebilir (Tazegül & Güven, 2015).

Yapılan bir çalışmada anoreksia nervozası olan kadınlar ve vücut geliştiren erkeklerin obsesyonel olma, mükemmeliyetçilik, anhedonik ve narsistik patoloji gibi psikolojik profillerinin benzerlik gösterdiğini ortaya koymuştur (Davis & Robertson, 2000).

Egzersiz bağımlılığı ile narsisizm, kendine-yönelik mükemmeliyetçilik, sosyal olarak buyurulan mükemmeliyetçilik arasında olumlu ilişki bulunmuştur. Bu bulgu narsisizm ve mükemmeliyetçiliğin egzersiz bağımlılığının öncülleri olduğunu ve bu kişilik özelliklerinin birleşiminin egzersiz bağımlılığı ile ilişkili olduğunu göstermektedir (Miller & Mesagno, 2014). Genelde yağsız, zayıf beden şekli kadın için kaslı ayrıca yapılı beden şekli ise erkek için ideal beden şekli olarak algılanmaktadır. Bu algıdan dolayı vücut geliştirme sosyal statüsünü yükseltmek isteyen özellikle genç erkek ve kadınların hedef egzersizi olmaktadır (Coşkun, 2011). Polat ve Şimşek'in (2015) spor salonlarına giden kişilerin egzersiz bağımlılık düzeylerinin incelenmesi amacı ile yapmış oldukları bir çalışmada, örneklem grubundaki kişilerin en yoğun ilgisinin olduğu spor türü, vücut geliştirme olarak belirlenmiştir. Bu durumun temel sebebi genç katılımcıların estetik kaygılarının ön planda olması olarak ifade edilebilir.

Kas memnuniyeti ve estetik bir görüntü oluşturabilmek için genç erkekler, hipertrofik kas gelişimi ön planda olan ayrıca bazı durumlarda kas kütlesini artırmak için besin takviyesini de içeren, sıklık ve süresi uzun, yoğun vücut geliştirme egzersizlerini tercih etmektedir.

Son yıllarda yapılan çalışmalar erkeklerin beden memnuniyetsizliğinin arttığını, bu memnuniyetsizliğin doğasının da daha büyük ve daha kaslı olma ile bağlantılı olduğunu vurgulamaktadır. Avusturya, Fransa ve Birleşik Devletlerde, yapılan bir çalışmada erkeklerin algıladıkları bedenlerinin, gerçek bedenlerinden daha kaslı olduğu bulunmuştur. Algılarındaki bu tutarsızlığın da KAB gelişimine katkıda bulunabilecek bir etken olduğu söylenebilir (Perugi, vd., 1997). Pope ve arkadaşlarının (2000) BAB olan erkeklerde kas algısı bozukluğunun klinik özelliklerini araştırdıkları bir çalışmada, KAB olan erkeklerin daha fazla kompulsif davranışları olduğu ve yaşam kalitesi, intihar girişimleri, madde ve AAS kullanımı gibi daha fazla psikopatolojik özellikler gösterdiği tespit edilmiştir. Hallsworth, Wade ve Tiggemann (2005) tarafından yapılan başka bir çalışmada ise, vücut geliştiren erkeklerin vücut memnuniyetsizliğinin ve kaslı olma arzusunun haltercilerden ve bu sporların herhangi biri ile uğraşmayan psikoloji öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Vücut geliştirme sporuna ilgi arttıkça, artan sayıda genç erkeğin görünümlerinden memnun olmadıkları ortaya çıkmıştır. KAB öncelikli olarak erkek vücut geliştiricileri etkileyen bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Bu kişilerin yeterince kaslı olma ile ilgili takıntıları vardır. Zorlantıları ise, spor salonlarında uzun zaman harcama, etkisiz spor besin takviyelerine, normal olmayan yeme düzenine hatta madde kötüye kullanımına gereksiz fazla para harcamayı içermektedir (Mosley, 2009).

AAS kullanım amaçlarından bir tanesi atletik görüntüyü ve performansı artırmaktır (Bahrke, 2005). Steroid kullanan sporcuların narsisizm düzeyleri steroid kullanmayanlara göre daha yüksek olarak belirlenmiştir (Porcerelli & Sandler, 1995). Bu durumun sebebinin steroid kullanımının hızlı fiziksel gelişim sağlaması olabileceği düşünülmektedir (Tazegül, 2013).

Karaçam (2015) tarafından yapılan çalışmada, erkeklerin ideal bedene sahip olabilmek, kaslı bir görüntü elde etmek amacı ile ek besin desteği kullandıkları belirlenmiştir. Başka bir anlatımla bu kişiler kaslılık ve güç gibi erkekliğe yüklenen özelliklerin bedenselleştirilmesinde besin desteği kullanmaktadırlar.

Kaslı olma arzusu kas algısı bozukluğuna yol açabilmektedir (Cafri vd., 2005). Ek madde kullanma (AAS gibi), düşük öz-güven ile egzersiz bağımlılığının kas algısı bozukluğu ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Chittester & Hausenblas, 2009).

Erkeklerin beden ideali büyük pazılar (biceps), göğüs ve omuzları kapsayan V-şeklinde beden tipinden oluşmaktadır. Erkeklerin kilo alma arzusu da ideal V-şeklinde bedene sahip olmak ve daha fazla kasa sahip olabilmek içindir (Furnham, Badmin & Sneade, 2002). Karaçam'ın (2015) vücut geliştiren erkeklerle yapmış olduğu çalışmada ideal erkek bedeninin kaslı kollar, geniş göğüs ve omuzlar ile karın kası üzerinde yoğunlaşan kas kitlesini artırma üzerinde odaklandığı belirlenmiştir. Yine aynı çalışmada erkekler bedenleri ile erkeklik arasında ilişki kurarak, kaslı olmanın erkeğin güç simgesi olduğunu belirtmişlerdir. Başka bir çalışmada ise erkeklerin, kaslı beden ile sosyal ortamlardaki güç ve güven hissi arasında ilişki kurduğu belirlenmiştir (Grogan & Richards, 2002).

Erkeklerin benlik-saygısının beden memnuniyetsizliğinden etkilendiği belirtilmektedir (Silberstain, Moore, Timko & Rodin, 1988). Karademir, Türkçapar, Ulucan ve Bahadır (2013) tarafından yapılan bir çalışmada haltercilerin beden algıları, benlik saygıları ile yaşam doyumları arasında anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma kapsamında kullanılan yöntem açıklanmış, araştırmanın modeli, örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analiz işlemlerine ilişkin bilgiler verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırma vücut geliştiren ve geliştirmeyen erkeklerde KAB, BAB, narsistik özellikleri ile erkeksilik aktarımının incelenmesini amaçlayan Nedensel Karşılaştırma Deseninde yapılan bir çalışmadır. Çalışmada objektif ve projektif teknikler kullanılarak veriler toplanmıştır. Objektif verilerle vücut geliştiren erkeklerde KAB ve Narsisizm değerlendirilmesi planlamıştır. Projektif verilerle ise bu kişilere babadan aktarılan erkeksilik boyutu hakkında daha ayrıntılı ve derinlemesine bilgi elde edilmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede, bu çalışmada projektif ve objektif türde veri toplanarak vücut geliştiren erkekler hakkında daha güvenilir ve derinlemesine bilgi elde etmek amaçlanmıştır. Objektif tekniklerle toplanan veriler vücut geliştirmede nedensellik ilişkisini açıklamak için kullanılmıştır. Projektif tekniklerle toplanan verilerle ise katılımcıların vücut geliştirme ile ilgili bakış açılarını derinlemesine ortaya koyabilmek amaçlanmıştır.

3.2. Evren Ve Örneklem

Çalışmanın evrenini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde vücut geliştirme sporu ile en az bir yıl aktif olarak uğraşan Türkçe konuşabilen, okuyabilen, yazabilen, 18 yaş ve üzeri bireyler oluşturmuştur.

Örnekleme yöntemi olarak olasılığa dayanmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kendi içinde benzeşik özellikleri olan vücut geliştirme sporu ile uğraşanlar örnekleme dahil edilmiştir. Amaçsal örnekleme yönteminin kullanılma sebebi vücut geliştirme sporu ile ilgilenen kişiler hakkında zengin bilgi sahibi olmuştur.

Odak grup görüşmesinin örneklemini 4 profesyonel vücut geliştirmeci oluşturmuştur. Vücut geliştiren erkeklerin erkeklik inşasında vücut geliştirmeye yükledikleri anlam ile ilgili daha derin ve daha zengin bilgiye ulaşabilmek adına odak grup görüşmesi yine amaçsal örnekleme yöntemi kullanılarak profesyonel olarak vücut geliştirerek yarışmalara giren sporcularla yapılmıştır.

KAB-E' nin Türkçe'ye uyarlama çalışmasının örneklemini 176 vücut geliştirmeci ve 20 boksör olmak üzere toplam 196 profesyonel erkek sporcu oluşturmuştur. Ölçek uyarlama ve geliştirme çalışmaları için örneklem büyüklüğünün ne kadar olması gerektiği ile ilgili görüşler değişmektedir. Sağlıklı analiz yapabilmek için madde başına 10 katılımcıdan veri toplanması gerektiği belirtilmektedir (Güngör, 2016). Bu doğrultu da 13 maddelik Kas Algısı Bozukluğu Envanteri için, çalışma grubuna en az 130 sporcu alınması gerekmektedir.

Çalışmanın nicel veri toplama aşamasında ise örneklemini 18 yaş ve üzeri 63 vücut geliştirici erkek ve hiçbir şekilde spor faaliyetinde bulunmayan 65 sedanter erkekten oluşmuştur. Çalışma KKTC'nin en büyük popülasyona sahip ili olan ve sosyo-ekonomik olarak KKTC genelini yansıttığı düşünülen Lefkoşa ilinde yürütülmüştür. Profesyonel vücut geliştiricilere, Lefkoşada faaliyet gösteren spor salonlarına gidilerek veri toplama araçları uygulanmıştır. Sedanter gruptaki katılımcılar ise, yine Lefkoşa'da yaşayan, 18 yaş ve üzeri hiçbir spor dalı ile uğraşmayan erkek bireylerden oluşmaktadır. Katılımcılar gönüllülük esasına dayanarak seçilmiştir.

Rorscach Testi ve T.A.T.'nin örneklemini KAB-E, NKE ve BAÖ'nden en yüksek puanı alan 5 vücut geliştirici ve sedanter grubun örneklemini de bu ölçeklerden en düşük puanları alan 5 sedanter birey oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri objektif ve projektif veri toplama araçları kullanılarak toplanmıştır.

Ayrıca çalışma kapsamında, vücut geliştiren erkeklerin bu spora yüklediği anlam ve erkeklik inşasındaki yerini daha derinlemesine anlamak amacı ile profesyonel 4 vücut geliştirmeci erkekle odak grup görüşmesi yapılmıştır.

3.3.1. Objektif Veri Toplama Araçları

Araştırmanın değişkenlerinden narsisizmi ölçmek için Narsistik Kişilik Envanteri (NKE) (Güngör & Selçuk, 2015), KAB ölçmek için KAB-E (Hildenbrant, 2004), bu ölçme araçlarına ek olarak katılımcıların kişisel özelliklerine ilişkin veriler araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ile toplanmıştır. Kullanılan veri toplama araçlarının özellikleri ile ilgili bilgiler aşağıda sunulmuştur.

3.3.2. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların KAB-E uyarlama çalışmasında ve ölçeklerin vücut geliştiren ve sedanter gruptaki bireylere uygulanma aşasında kişisel özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu (EK.4, EK.7) kullanılmıştır. Kişisel bilgi formu katılımcılarla ilgili yaş, eğitim durumu, vücut geliştirme sporu ile uğraşma süresi, vücut geliştirme sporuna ne zaman başladığı ile ilgili bilgi toplamaya yönelik soruları içermektedir. Ayrıca çalışma kapsamında yapılan odak grup görüşmesinde vücut geliştiren katılımcıların babaları ile olan ilişkisi, sosyal yaşamlarında örnek aldığı kişi/kişilerin kim/kimler olduğu, vücut geliştirmede kendine örnek aldığı kişi/kişilerin kim/kimler olduğu ilişkin sorularla (EK. 2) psikik yatırımlarının dinamik formasyonlarına bakılmıştır.

3.3.3. Narsistik Kişilik Envanteri (NKE)

Narsistik Kişilik Envanteri katılımcıların narsistik kişilik özelliklerini ölçmek amacıyla kullanılmıştır. NKE Raskin ve Hall (1979) tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Raskin ve

Hall, DSM III davranışsal ölçütlerini kavramsal çerçeve olarak belirleyerek, narsisizmi gösterdiğine inandıkları 220 ifade ortaya koymuşlardır. Seçilen ifadelerle yürütülen çalışmaların iç tutarlılık analizleri sonucunda 54 maddeden oluşan bir ölçek geliştirilmiştir.

Raskin ve Terry, 1988'de ölçeği tekrar gözden geçirerek madde ve faktör analizleri sonucunda bazı ifadeleri ölçekten çıkararak 40 soruluk NKE'ni geliştirmişlerdir. NKE-40, 2000'li yıllara kadar yaygın bir şekilde kullanılmıştır. NKE-40 Ames ve arkadaşları (2006) tarafından tekrar gözden geçirilerek 16 soru olarak yeniden geliştirilmiştir. NKE-16'nın, yirmi ifadeden az olması nedeni ile zaman kayıplarını ve katılımcılardan kaynaklanan hataları en düşük seviyeye indirdiği ifade edilmektedir. NKE-16'nın ayırt edici geçerliliği test edilmiştir. Beş farklı çalışma ile NKE-16'nın güvenirlik ve geçerliliği kanıtlanmıştır. Ölçeğin ortalama iç güvenirliği 0,67 olarak belirlenmiştir. Ames ve arkadaşları tarafından geliştirilen ölçek, Raskin ve Terry'nin (1988) belirlediği 7 faktör içerisinde "kendini beğenme" boyutu hariç toplam 6 faktörü içermektedir. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışmaları ilk kez Atay (2009) tarafından yapılmıştır. Atay, çalışmayı iki farklı örneklem üzerinde yürütmüştür. İlk örnekleme ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0,57 olduğu görülmüştür. Cronbach's Alpha değerinin beklenen değerin altında çıkması nedeni ile ölçekte yer alan her bir ifadenin ölçekle korelasyonu incelenerek dört ifadenin olumsuz algılandığı ve ölçeğe anlamlı katkı sağlamadığı belirlenmiştir. Bu maddeleri ölçekten çıkarmak yerine ikinci bir örneklem üzerinde tekrar değerlendirilmiştir. İkinci çalışmada, NKE-16'nın güvenirliği 0,627 olarak belirlenmiştir. Güngör ve Selçuk (2015) tarafından tekrar yapılan NKE-16 uyarlamasında, Atay'ın yapmış olduğu uyarlamanın sadece birkaç maddesi korunarak diğer maddeler değiştirilmiştir. Güngör ve Selçuk tarafından yapılan düzenleme ile ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0,7439'a yükselmiştir. Ölçek, "üstünlük" 3 madde, "teşhircilik" 3, "sömürücülük" 3, "otorite" 2, "hak iddia etme" 2, ve "kendine yeterlilik" 2 madde olmak üzere toplam 16 madde ve altı boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar en az 0, en fazla 16'dır. Her bir maddenin a ve b olmak üzere iki seçeneği bulunmaktadır. Her bir maddede a ve b seçeneklerinden sadece birisi işaretlenebilmektedir. Seçilen madde narsistik özellik ifade ediyorsa 1 puan ifade etmiyorsa 0 puan verilir. Yüksek puanlar yüksek narsistik eğiliminin göstergesi iken düşük puanlar, narsistik eğilimin az olduğunu göstermektedir (EK.7).

3.3.4. Kas Algısı Bozukluğu Envanteri (KAB-E)

Kas Algısı Bozukluğu Envanteri, Hildebrant, Langenbucher, Schlundt (2004), tarafından kas algısı bozukluğunun tanısallık ölçütlerini ve beden imgesi bozukluğunun duygusal, bilişsel, davranışsal ve algısal boyutlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Envanter 13 maddelik, 5'li Likert tipi, öz-bildirim ölçeğidir. KAB-E'nin beden imgesi ile ilgili bilişsel, duygusal ve davranışsal olmak üzere üç alt boyutu vardır. Beden Ölçüsü Arzusu (BÖA) alt-ölçeği arzulananlardan daha küçük, daha az kaslı, daha güçsüz olma yada fiziksel boyutu ve gücü artırma ile ilgili düşüncüleri sorgulayan soruları içermektedir. Görünüş İntoleransı (Gİ) alt-ölçeği kişinin bedeni ile ilgili olumsuz inançları ve bunun sonucunda oluşan görünüş kaygısı ve bedenini göstermeden kaçınma ile ilgili soruları içermektedir. İşlevsel Bozulma (İB) alt-ölçeği ise alışlagelmiş egzersiz davranışlarını sürdürme, alışlagelmiş egzersiz davranışlarından sapma olduğunda olumsuz duygulara müdahale, ya da olumsuz duygulardan ve bedenle uğraşmadan dolayı sosyal ortamlardan kaçmayı içermektedir. Hildebrant, Langenbucher, Schlundt, BÖA alt-ölçeğinin Cronbach's Alpha değerini 0.85, Gİ alt-ölçeğinin Cronbach's Alpha değerini 0.77, İB alt-ölçeğinin Cronbach's Alpha değerini 0.88 ve KAB-E toplam Cronbach's Alpha değerini 0.81 olarak bulunmuştur.

Envanterin Türkçe 'ye uyarılama çalışması çalışma kapsamında yapılmıştır. Uyarılama çalışması sonucunda BÖA alt-ölçeğinin Cronbach's Alpha değerini 0.85, Gİ alt-ölçeğinin Cronbach's Alpha değerini 0.77, İB alt-ölçeğinin Cronbach's Alpha değerini 0.88 ve KAB-E toplam Cronbach's Alpha değerini 0.81 olarak bulunmuştur (EK. 7).

3.3.4.1. KAB-E Uyarılama Bulguları

3.3.4.1.1. Kas Algısı Bozukluğu Envanteri'nin (KAB-E) Türk Kültürüne Uyarılama Çalışması

Araştırmanın bu aşamasında nicel veri toplama araçlarından biri Kas Algısı Bozukluğu Envanteri'nin Türk kültürüne uyarılama çalışması yapılmıştır.

Ölçeğin Türkçe'ye çevrilmesi: Herhangi bir ölçek oluşturulduğu kültür ve orjinal dilinden farklı bir kültür ve dile uyarlanacağında, öncelikle yapılması gereken ölçeğin hedeflenen dile çevirisinin yapılmasıdır (Şeker & Gençdoğan, 2014). Bu çerçevede, ölçeğin uyarlama çalışması için öncelikle T. Hildebrant ile iletişime geçilerek gerekli izinler alınmıştır.

Daha sonra özgün dili İngilizce olan ölçek, İngilizce diline hakim, psikoloji alanında üç öğretim üyesi tarafından İngilizce'den Türkçe 'ye çevrilmiştir. Geri çevirme süreci sonunda ortaya çıkan form ile orjinal formdaki maddeler tek tek karşılaştırılmış, her iki formdaki maddelerin birbirine uygunluğu incelenmiştir.

Ortaya çıkan çeviri formun Türkçe'ye uygunluğun incelenmesi için psikoloji alanında uzman olan iki kişinin, uzman görüşüne başvurulmuş, önerileri doğrultusunda ölçekte gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Çevirisi tamamlanmış olan ölçeğin kapsam geçerliği ve Türk kültürüne uygunluğunun değerlendirilmesi: Kapsam geçerliği, ölçme aracını oluşturan maddelerin içeriğinin ve niteliğinin, ölçülmek istenilen niteliği en az amaçlanan düzeyde temsil edip etmediğinin incelenmesi süreci olarak tanımlanmaktadır. Ölçülmek istenen niteliği yüksek düzeyde ölçebilen ölçme araçlarının kapsam geçerliğinin yüksek olduğu ifade edilmektedir (Seçer, 2015). Uzman görüşlerine başvurulması, bir testin kapsam geçerliğinin değerlendirilmesi için önerilen yöntemlerden biridir (Şeker & Gençdoğan, 2014). Bu doğrultu da, çevirisi tamamlanan Kas Algısı Bozukluğu Envanteri'ndeki maddelerin, vücut geliştiren erkeklerin kas algısı bozukluğunu değerlendirmedeki yeterlilikleri ve ifadelerin anlaşılabilirliği bakımından değerlendirilmesi için, psikoloji ve ölçme değerlendirme alanlarından ikişer olmak üzere toplam dört kişinin uzmanın görüşüne başvurulmuştur. Hazırlanan uzman görüş formunda ölçeğin hem orijinal hem de Türkçe formuna yer verilmiştir. Uzmanlardan ölçekte yer alan ifadeleri incelemeleri, ifadelerin ölçekte yer almaları için uygun olup olmadığını ya da yeterince anlaşılıp anlaşılmadığını, her maddenin karşısında bulunan "uygun" ya da "uygun değil" seçeneğini işaretleyerek belirtmeleri, gerektiğinde ifadeler üzerinde düzeltmeler yapmaları ve uygun olmadığını düşündükleri ifadeler yerine yeni ifadeler önermeleri istenmiştir. Kapsam geçerliği çalışmasında ölçek maddelerinin yanı sıra, yanıt formatı da değerlendirilmiş "asla",

“nadiren”, “bazen”, “sık sık” ve “her zaman” yanıt formatı, uzman görüşleri doğrultusunda aynı şekilde kalmıştır.

Pilot uygulamalarının gerçekleştirilmesi: Çeviri ve kapsam geçerliliği çalışmasının tamamlanmasının ardından, ilk şekli verilen ölçeğin Türkçe formunun ön denemesi yapılmıştır.

Bu aşamada ölçek, vücut geliştiren profesyonel 10 erkek sporcuya uygulanmıştır. Çevirinin anlaşılabilirliğini belirlemek amacı bu 10 kişilik gruptan geribildirim alınarak ölçek son halini almıştır.

Ön deneme uygulama aşamasında katılımcılardan anlamakta güçlük çektikleri maddeler varsa, bu maddeleri belirleyerek işaretlemeleri istenmiş ve bu maddelerin daha kolay anlaşılabilmesi için önerileri varsa belirtmeleri istenmiştir. Katılımcıların öneri ve görüşleri doğrultusunda maddelerin anlaşılır olduğu ayrıca herhangi bir düzeltmeye gerek olmadığı belirlenmiştir.

Pilot uygulama çalışması, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde, Halter ve Vücut Geliştirme Federasyonuna bağlı profesyonel olarak spor yapan erkek sporcularla yapılmıştır. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlama çalışmasının örneklemini 176 vücut geliştirmeci ve 20 boksör olmak üzere toplam 196 profesyonel erkek sporcu oluşturmuştur. Ölçek uyarlama ve geliştirme çalışmaları için örneklem büyüklüğünün ne kadar olması gerektiği ile ilgili görüşler değişmektedir. Sağlıklı analiz yapabilmek için madde başına 10 katılımcıdan veri toplanması gerektiği belirtilmektedir (Güngör, 2016). Bu doğrultu da 13 maddelik Kas Algısı Bozukluğu Envanteri için, çalışma grubuna en az 130 sporcu alınması gerekmektedir.

Örneklemin yaş aralığı 18-40’tır. Örneklemi oluşturan sporcular araştırmaya gönüllülük esasına bağlı alınarak alınmıştır. Araştırma ile ilgili ölçeklerin uygulanması ortalama 10 dakika sürmüştür.

Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yapılması ve ölçeğe son şeklinin verilmesi: Pilot uygulamanın tamamlanmasından sonra ölçeğin geçerlik ve güvenirliğine ilişkin analizler yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koymak amacı ile açımlayıcı faktör

analizi- AFA (exploratory factor analysis) yapılmıştır. Benzer ölçekler geçerliği için ise 'Vücut Algısı Ölçeği' ile korelasyonuna bakılmıştır.

Ölçeğin güvenirliği iç tutarlık (Cronbach alpha) yöntemiyle hesaplanmıştır. İç tutarlılık katsayıları, güvenirlik katsayısını kestirme yöntemlerinden bir tanesidir. İç tutarlık katsayısı, güvenirlik kestirimleri ile testin bir kez uygulanması içermektedir. Bu doğrultuda, ölçeğin toplam puana ilişkin güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır.

Pilot uygulama aşamasının tamamlanmasından sonra ölçeğin geçerlik ve güvenirliği ile ilgili analizler yapılmıştır. Bu kapsamda ilk önce, ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koyabilmek için ölçeğin model uyumu incelenmiştir. Bu aşamadan sonra ölçüt bağıntılı geçerlik çalışması yapılmıştır. Güvenirlik analizleri kapsamında ise, ölçeğin tamamı için güvenirlik katsayısı hesaplanarak iç tutarlık analizi yapılmıştır.

Faktör analizi, birbirleri ile ilişkili değişkenleri bir araya toplayarak, daha az sayıda kavramsal olarak yeni değişkenler bulmayı amaçlayan çok değişkenli istatistiksel bir yöntemdir. Faktör analizi, aynı yapıyı ölçen değişkenleri bir araya getirerek daha az sayıda faktör ile ölçülen yapıyı, açıklamayı amaçlayan bir yöntemdir (Büyüköztürk, 2011).

3.3.4.2. KAB-E Geçerlik-Güvenirlik Çalışmasına İlişkin Bulgular

3.3.4.2.1. Yapı Geçerliği

KAB-E yapı geçerliliğini incelemek amacıyla Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

3.3.4.2.2. Açımlayıcı Faktör Analizi

Envanterin faktör yapısını ortaya koymak için öncelikle Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sahadan elde edilen veriler doğrultusunda, gözlenen ölçümlerden ortaya çıkacak değişkenler arasındaki teorik ilişkilerin veya bir dizi maddeden oluşan ölçeklerdeki öğelerin ölçtükleri varsayılan kavramların gerçekte bu

yapı veya kavramı ölçüp ölçemediği ve en önemlisi bu yapıyı oluşturan birbirinden bağımsız etmenlerin belirlenmesinde kullanılmaktadır (Büyüköztürk, 2002).

Açımlayıcı faktör analizi uygulamasına geçilmeden önce veri setinin normal dağılıma uyum gösterip göstermediğini incelemek için, Kolmogorov Smirnov, Shapiro Wilks testleri yapılmış, dağılıma ait QQ plot incelenmiş ve dağılıma çarpıklık ve basıklık değerleri kontrol edilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda veri setinin normal dağılıma uyduğu sonucuna varılmıştır.

Açımlayıcı Faktör analizi için gerekli olan normallik varsayımının sağlanmasının ardından verilerin AFA yapılabilmesi için uygunluğunun belirlenmesinde kullanılan Kaiser-Meğer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett'in küresellik testi uygulanmıştır. KMO katsayısı, veri matrisinin faktör analizi için uygun olup olmadığını, veri yapısının faktör çıkarma için uygunluğu hakkında bilgi verir. Faktörleşebilirlik için KMO' nun 0.60'tan yüksek çıkması beklenir. Barlett testi, değişkenler arasında ilişki olup olmadığını kısmi korelasyonlar temelinde inceler (Büyüköztürk, 2009).

Tablo 1.

KMO ve Bartlett'in küresellik testi sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Katsayısı		0.789
	Tahmini χ^2	938.851
Bartlett'in küresellik testi	Sd	78
	P	0.000*

* $p < 0,05$

Tablo 1.'de verilen sonuçlar incelendiğinde envantere ait KMO katsayısının 0.789 olduğu ve önerilen değer olan 0,60'ın çok üstünde olduğu belirlenmiştir. Bartlett'in küresellik

testi neticesinde envanterin hesaplanan tahmini ki kare değerinin 938.851 olduğu ve ki kare değerinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır.

KMO ve Bartlett'in küresellik testi sonuçları doğrultusunda veri setine faktör analizi yapılmasının uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

KAB-E Açıklayıcı faktör analizi uygulanırken, temel bileşenler analizi yöntemi kullanılmış ve verilere varimax dönüşümü uygulanmıştır.

Tablo 2.

KAB-E AFA sonuçları

Component	Initial			Extraction Sums			Rotation Sums		
	Eigenvalues			of Squared Loadings			of Squared Loadings		
	Tot.	% of Var.	Cum %	Tot	% of Var.	Cum %	Tot.	% of Var.	Cum %
1	4.13	31.78	31.78	4.13	31.78	31.78	2.87	22.10	22.10
2	2.33	17.93	49.71	2.33	17.93	49.71	2.64	20.33	42.43
3	1.36	10.47	60.18	1.36	10.47	60.18	2.31	17.75	60.18

Tablo 2. incelendiğinde KAB-E'de öz değeri 1'den büyük olan 3 faktör yer aldığı görülmektedir. Envanterde yer alan birinci faktöre ait öz değerin 2.87 olduğu ve tek başına toplam varyansın %22.10'unu açıkladığı, ikinci faktöre ait öz değerin 2.64 olduğu ve tek başında toplam varyansın %20.33'ünü açıkladığı, envanterde bulunan üçüncü faktöre ait öz değerin 2.31 olduğu ve tek başına toplam varyansın %10.47'sini açıkladığı saptanmıştır. Envanterin 3 faktörlü yapısı kümülatif olarak toplam varyansın %60.18'ini açıklamakta olup, envanterde yer alan önermelerin faktör yükleri Tablo 3.'te gösterilmiştir.

Tablo 3.*KAB-E faktör yüklerine ilişkin döndürülmüş faktör matrisi*

	İB	Gİ	BÖA
11. Egzersiz programıma uyabilmek için arkadaşlarımla olan sosyal aktivitelerimi kaçıyorum.	0.88		
12. Bir veya daha fazla egzersiz gününü kaçırdığımda depresif hissedirim.	0.86		
10. Bir veya daha fazla egzersiz günü kaçırdığımda gergin hissedirim.	0.84		
13. Egzersiz programıma uyabilmek için yeni insanlarla tanışma fırsatını kaçıyorum.	0.62		
3. Bedenimden nefret ederim.		0.82	
9. İnsanların beni üstsüz görmelerinden utanç duyarım.		0.75	
2. İnsanların bedenimi görmemeleri için bol kıyafetler giyerim.		0.73	
7. Çok fazla vücut yağım varmış gibi hissedirim.		0.73	
1. Bedenimin çok küçük olduğunu düşünürüm.			0.70
6. Bacaklarımın çok ince olduğunu düşünürüm.			0.69
5. Göğsümün çok küçük olduğunu düşünürüm.			0.68
4. Daha iri olmayı dilerdim.			0.64
8. Kollarımın daha iri olmasını dilerdim.			0.56

Tablo 3. incelendiğinde KAB-E’de yer alan işlevsel bozulma faktöründe orijinal formda olduğu gibi 4 önerme bulunduğu ve faktör yüklerinin 0.62 ile 0.88 arasında değiştiği, görünüş intoleransı faktöründe 4 önerme yer aldığı ve bu önermelerin faktör yüklerinin 0.73 ile 0.82 arasında değiştiği ve 5 önermenin yer aldığı beden ölçüsü arzusu faktöründe yer alan önermelerin faktör yüklerinin 0.56 ile 0.70 arasında değiştiği tespit edilmiştir.

3.3.4.2.3. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Açımlayıcı faktör analizi neticesinde elde edilen bulgular doğrultusunda envanterin yapı geçerliliğinin sağlaması maksadıyla doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi, Açımlayıcı Faktör Analizi ile belirlenen faktörlerin, hipotez ile belirlenen faktör yapılarına uygunluğunu test etmek üzere yararlanılan faktör analizidir. Açımlayıcı faktör analizi, hangi değişken gruplarının hangi faktör ile yüksek düzeyde ilişkili olduğunu test etmek için kullanılırken, belirlenen k sayıda faktöre katkıda bulunan değişken gruplarının bu faktörler ile yeterince temsil edilip edilmediğinin belirlenmesi için DFA kullanılmaktadır (Aytaç & Öngen, 2012).

Tablo 4.

KAB-E DFA uyum iyiliği değerleri

Uyum İyiliği İndeksleri	Değer
χ^2/sd (ki kare / serbestlik derecesi)	1.97
Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA)	0.07
Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI)	0.88
Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI)	0.93
İyilik Uyum İndeksi (GFI)	0.91

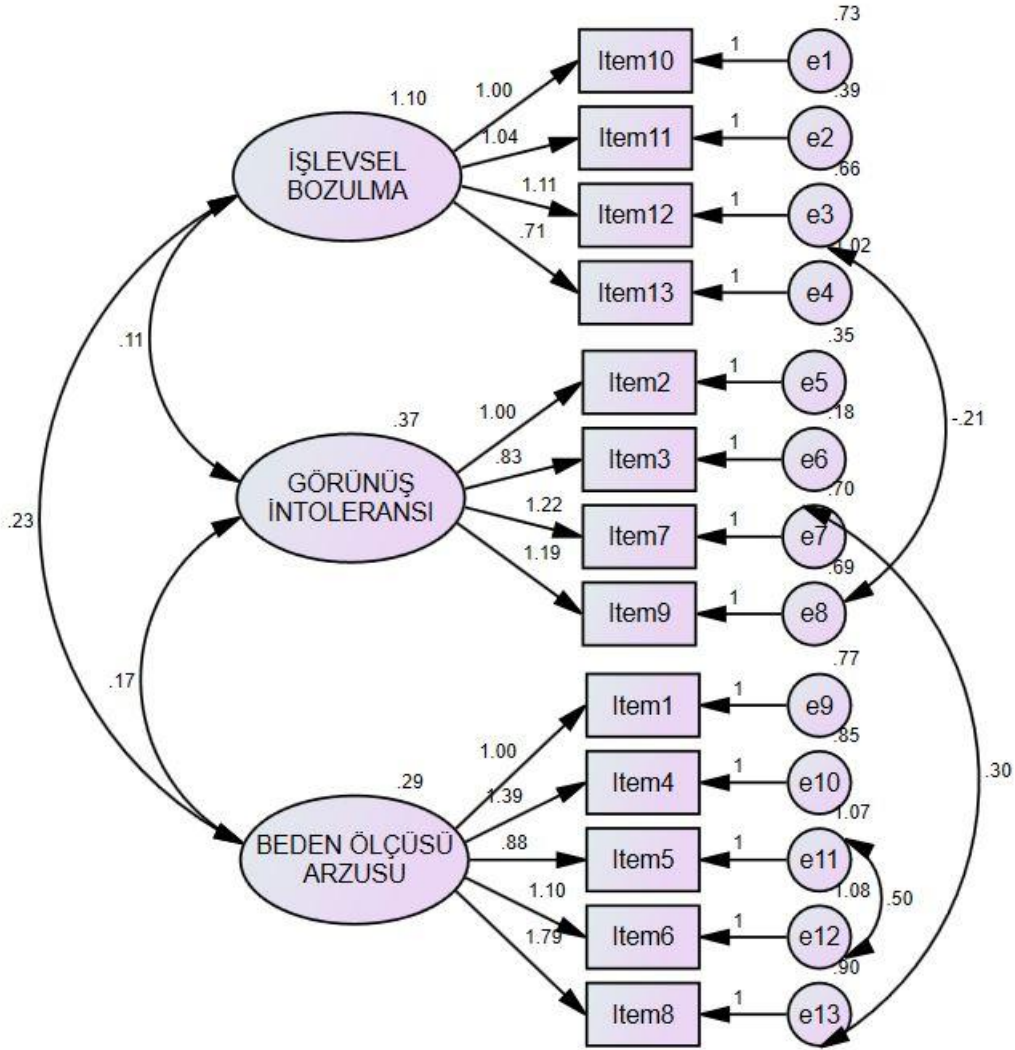
Tablo 4.'de verilen KAB-E'ye ait kurulan modele ilişkin uyum iyiliği sonuçları incelendiğinde, χ^2/sd değerinin 1.97 olduğu 6 görülmektedir. Klein (2005)'e göre χ^2/sd 'in 3'ün altında olması mükemmel uyumu, 3 ile 5 arasında olması ise kabul edilebilir uyumu göstermektedir. Buna göre χ^2/sd derecesi açısından ölçeğin mükemmel uyuma sahip olduğu görülmüştür.

KAB-E'nin Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA) kabul edilebilir bir uyum için belirlenen aralık olan 0.05-0.08 aralığında bulunduğundan dolayı modelin RMSEA açısından kabul edilebilir uyuma sahip olduğu tespit edilmiştir.

Normlaştırılmış Uyum İndeksi varsayılan modelin sıfır hipoteziyle olan uygunluğunu saptamak için kullanılır ve 0-1 aralığında değerler alır. 0.95 ile 1 arasında NFI değerine sahip bir modelin mükemmel uyuma sahip olduğunu, 0.90 ile 0.95 arasında NFI değerine sahip bir modelin kabul edilebilir uyum olduğunu göstermektedir. Envantere ait NFI değerinin ise 0.88 olduğu ve modelin NFI açısından kabul edilebilir uyuma sahip olmadığı görülmüştür.

CFI için belirlenen sınır değer 0.90 olup, hesaplanan değer 0.90'un üzerinde olması kabul edilebilir uyumu göstermektedir. (Tabachnick & Fidell, 2001). CFI açısından, envanterin kabul edilebilir uyuma sahip olduğu saptanmıştır.

GFI'nın 0.90'ın üzerinde olması modele ilişkin iyi bir uyum olduğunu göstermektedir (Ayyıldız ve Cengiz, 2006). Envanterin GFI değerinin 0.91 olduğu ve kabul edilebilir uyuma sahip olduğu görülmüştür.

KAB-E'ye ait yol (path) analizi sonuçları Şekil 1'de verilmiştir.

3.3.4.2.4. Ölçüt Bağıntılı Geçerlik

KAB-E'nin ölçüt bağıntılı geçerliğinin incelenmesi amacıyla beden algısı ölçeği ile arasındaki korelasyonlar hesaplanmıştır. Ölçüt-bağıntılı geçerlik (criterion-related validity) için kullanılan ölçütün (güvenirliğinin yanında) geçerli olmasını ifade eder. Ölçmecisi, ölçüt-bağıntılı geçerlik kanıtı ararken, uygun bir ölçüte bağlı olarak kendi geliştirdiği ölçme aracının geçerliğine kanıt arar (Erkuş, 2010).

Tablo 5.

KAB-E ile BAÖ arasındaki korelasyonlar

		BAÖ
KAB-E toplam	r	-0.52
	p	0.00**
İB	r	-0.30
	p	0.00**
Gİ	r	-0.46
	p	0.00**
BÖA	r	-0.42
	p	0.00**

**** $p < 0.001$**

Tablo 5.'de verilen korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde, KAB-E'i geneli ve alt boyutlarından alınan puanlar ile Beden Algısı ölçeğinden alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı korelasyonlar olduğu saptanmıştır ($p < 0.001$). Bu

korelasyonlar negatif yönlü olup, katılımcıların beden algısı ölçeğinden aldıkları puanlar arttıkça, KAB-E geneli ve alt boyutlarından aldıkları puanlar azalmaktadır.

3.3.4.2.5. KAB-E'inin Güvenirliği

KAB-E'inin yapı geçerlilik çalışmasının tamamlanmasının ardından ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olup olmadığını değerlendirmek maksadıyla güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

Envanterin iç tutarlığının saptanmasına yönelik öncelikle Cronbach's Alpha testi uygulanmıştır. KAB-E'inin Cronbach alfa değerleri incelendiğinde, IB faktörüne ait alfa değerinin 0.84, GI faktörüne ait alfa değeri 0.77 ve BAÖ faktörüne ilişkin alfa değerinin 0.76 olduğu tespit edilmiştir. Envanter geneline ilişkin saptanan Cronbach alfa değeri 0.81 bulunmuştur. Büyüköztürk (2012)'e göre hesaplanan alpha güvenilirlik katsayısının 0.70'in üzerinde olması halinde ölçme aracı güvenilir bulunmaktadır. Buna göre envanter geneline ilişkin alpha değeri son derece yüksek bulunmuştur ve ölçme aracı güveniliridir.

KAB-E'inin iç tutarlığı split half yöntemi ile de test edilmiştir. Envantere ait split half testi sonucunda 7 maddelik birinci bölüme ilişkin cronbach alfa değeri 0.74 ve 6 maddelik ikinci bölüme ait cronbach alfa değeri 0.78 bulunmuş, spearman Brown katsayısı 0.61 Guttman Split-Half katsayısının 0.61 olduğu ve yarılar arası korelasyon katsayısının 0.44 olduğu tespit edilmiştir. Buna göre KAB-E'inin split half testi sonuçları açısından güvenilir bir ölçme aracı olduğu saptanmıştır.

Tablo 6.*KAB-E cronbach alfa testi sonuçları*

	Alfa
KAB-E toplam	0.81
İB	0.84
Gİ	0.77
BÖA	0.76

Tablo 6. incelendiğinde envanterde yer alan önermelerin toplam ile korelasyon katsayılarının 0.36 ile 0.58 arasında değiştiği ve envanterde yer alan önermelerin envanter geneli ile korele olduğu görülmüştür.

Tablo 7.*KAB-E cronbach alfa testi sonuçları*

Split-Half testi	Değer
Birinci bölüm Cronbach Alfa	0.74
İkinci bölüm Cronbach Alfa	0.78
Yarılar arası korelasyon	0.44
Spearman-Brown Katsayısı	0.61
Guttman Split-Half Katsayısı	0.61

Tablo 8.*KAB-E madde- toplam korelasyonları*

	Madde-Toplam Korelasyonu
1. Bedenimin çok küçük olduğunu düşünürüm.	0.36
2. İnsanların bedenimi görmemeleri için bol kıyafetler giyerim.	0.46
3. Bedenimden nefret ederim.	0.42
4. Daha iri olmayı dilerdim.	0.44
5. Göğsümün çok küçük olduğunu düşünürüm.	0.38
6. Bacaklarımın çok ince olduğunu düşünürüm.	0.43
7. Çok fazla vücut yağım varmış gibi hissedirim.	0.46
8. Kollarımın daha iri olmasını dilerdim.	0.58
9. İnsanların beni üstsüz görmelerinden utanç duyarım.	0.42
10. Bir veya daha fazla egzersiz günü kaçırdığımda gergin hissedirim.	0.47
11. Egzersiz programıma uyabilmek için arkadaşlarımla olan sosyal aktivitelerimi kaçıırım.	0.50
12. Bir veya daha fazla egzersiz gününü kaçırdığımda depresif hissedirim.	0.45
13. Egzersiz programıma uyabilmek için yeni insanlarla tanışma fırsatını kaçıırım.	0.56

Araştırmanın bu aşamasında Kas Algısı Bozukluğu Envanteri'nin Türk kültürüne uyarlama çalışması yapılmıştır. Bu çalışma, Hildebrandt ve arkadaşları tarafından geliştirilen Kas Algısı Bozukluğu Envanteri Türkçe Formunun geçerlilik ve güvenilirliğini göstermektedir. Envanter KAB'nin özelliklerini tanımlamak için düzenlenmiş 13 maddeden oluşan öz-bildirim envanteridir. KAB-E, KAB tanısı koymada yetersiz olmasına rağmen bozukluğun belirtilerini değerlendirmede yeterli bir envanterdir. Envanterin içeriği, görünüş ile bağlantılı memnuniyetsizlik ve kaçınma, daha kaslı olmak için uğraşma ve işlevsel bozulmayla ilişkilidir.

Öncelikle Türkçeye çeviri işlemi yapıldıktan sonra, kapsam geçerliği yapılan envanterin herhangi bir maddesinde sorun olmadığına karar verilmiştir. Ardından ön deneme

uygulama aşamasında katılımcıların öneri ve görüşleri doğrultusunda maddelerin anlaşılır olduğu ayrıca herhangi bir düzeltmeye gerek olmadığı belirlenmiştir.

Envanterin İşlevsel Bozulma alt boyutunun iç tutarlılık kat sayısı 0.84, Görünüş İntoleransı alt boyutunun iç tutarlılık kat sayısı 0.77, Beden Ölçüsü Arzu alt boyutunun iç tutarlılık kat sayısı 0.76, genel toplam iç tutarlılık kat sayısı 0.81, madde-toplam puan korelasyon kat sayıları 0.36-0.58 ($p<0.01$) arasında saptanmıştır. Bu orta düzeyde bir korelasyon olup, iyi bir iç tutarlılık göstergesi olarak kabul edilebilir, her maddenin kendi içinde uyumlu ve birbirlerini tamamlar nitelikte olduğunu göstermektedir. Tüm bu bulgular dikkate alındığında envanterin güvenilir olduğu görülmüştür.

KAB-E'nin açıklayıcı faktör analizinde üç faktörlü çözüm elde edilmiştir ve varyansın toplam %60.18'ini açıklamaktadır. Envanter'in yapı geçerliliğini incelemek amacı ile yapılan faktör analizinde maddelerin üç faktörde gruplandığı gözlenmiştir. Buna göre ölçeğin 10., 11., 12. ve 13. maddeleri birinci bileşenden yük alırken; 2., 3., 7. ve 9. maddeleri ikinci bileşenden; 1., 4., 5., 6. ve 8. maddeleri üçüncü bileşenden yük almıştır. Maddeler ayrıntılı incelendiğinde birinci faktör olan işlevsel bozulma alt boyutunun alışlagelmiş egzersiz davranışlarını sürdürme, alışlagelmiş egzersiz davranışlarından sapma olduğu zaman olumsuz duygulara müdahale veya olumsuz duygulardan ve bedenle uğraşmadan dolayı toplumsal ortamlardan kaçma ile ilgili olduğu, ikinci faktör olan görünüş intoleransı alt boyutunun kişinin bedeni ile ilgili olumsuz inançları ve bunun sonucunda oluşan görünüş kaygısı ve bedenini göstermeden kaçınma ile ilgili olduğu ve üçüncü faktör olan beden ölçüsü arzusu alt boyutunun arzulananlardan daha küçük, daha az kaslı, daha güçsüz olma veya kas boyutunu ve gücünü artırma ile ilgili düşüncüleri sorgulayan sorular ile ilgili olduğu saptanmıştır. Envanterden alınan puan arttıkça kas algısı bozukluğu belirtileri de artmaktadır.

BAÖ ile korelasyon analizinde katsayı $r=-0.52$ ($p<0.01$) olarak hesaplanmıştır. Bu değer iki ölçüm aracı arasında olumsuz yönde orta düzeyde bir korelasyon olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların BAÖ'den aldıkları puanlar arttıkça, KAB-E'nin geneli ve alt boyutlarından aldıkları puanlar azalmaktadır. Bir başka deyişle, BAÖ'den alınan puanlar arttıkça beden memnuniyeti de artmaktadır. Bu nedenle BAÖ ile KAB-E arasında olumsuz korelasyon saptanmıştır.

Envanterin gerek yapı geçerliliği, gerekse birlikte geçerliliği analizleri ölçeğin geçerli bir biçimde kullanılabileceğini desteklemektedir.

3.3.5. Beden Algısı Ölçeği (BAÖ)

Beden Algısı Ölçeği Secord ve Jourard (1953) tarafından geliştirilmiş, Türkçe 'ye uyarlaması ise Hovardaoğlu tarafından yapılmıştır. Ölçeğin geliştirilme amacı, kişilerin bedenlerinden sağladıkları doyumun benlik kavramları ile ilişkili olduğu hipotezini test etmektir. Tek boyutlu olan bir ölçek olan BAÖ, 40 maddelik, 5'li Likert tipi, öz-bildirim ölçeğidir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 40, en yüksek puan ise 200'dür.

Ölçekten alınan puan artışı bedeni olumlu değerlendirmedeki artış anlamına gelmektedir. Beden Algısı Ölçeğinin Türkçe uyarlama çalışmasında iç tutarlılık katsayısı 0.95 olarak bulunmuştur (Anbar, 2013) (Ek.7).

3.3.6. Projektif Veri Toplama Araçları

Projektif teknikler objektif ölçüm araçlarından, KAB-E ve NKE'den en yüksek puan alan 5 vücut geliştirmeciye ve en düşük puan alan 5 sedanter bireye uygulanacaktır.

3.3.6.1 Tematik Algı Testi (TAT)

Tematik Algı Testi'nin ilk formu Morgan ve Murry tarafından 1935'te yayınlanmıştır. Testin günümüzde kullanılan formu yine Murry tarafından 1943'te yayınlanmıştır. TAT üzerinde resimler, çizimler, fotoğraflar olan 31 karttan oluşmaktadır. Bazı kartlar herkese

verilebileceği gibi, bazı kartların verilışı cinsiyete ve yaşa göre değişmektedir. Bu kartların dışında herkese verilen beyaz renkli (boş) 16. kart vardır. Bu testi alan kişiden her kart için başı ve sonu olan, resimde neler olduğunu anlatan ve aynı zamanda kahramanların duygularını, önceden neler olup bittiğini ve çözümün ne olabileceğini de içeren bir hikâye anlatması istenir (Anzieu, Chabert, 2004, s.97). TAT'nin kullanım amacı kişilerin baskın dürtülerini, duygularını, komplekslerini ve çatışmalarını belirleyebilmek, bilinçdışı olan eğilimlerini anlayabilmektir. TAT kartlarının gizil ve görünür içerik olmak üzere iki tür içeriği vardır. Bu çalışmada narsisizm ve kastrasyona yönelik yatırımları ortaya koyan 1. Kart, çatışmalı çift ilişkisine, aşk acısı, ayrılma terk edilme ile ilgili duygulara vurgu yapan 4. Kart, anne oğul ilişkisine vurgu yapan 6BM, baba oğul ilişkisine vurgu yapan 7BM, hem cinsi ile aktif ve pasif saldırganlığı ortaya koyan 8BM, aşk, terk edilme ve tekrar birleşmeyi gösteren 10. Kart, ilişkideki saldırganlık ve cinselliğe vurgu yapan 13 MF ve boş kart olan 16. kart kullanılacaktır. Bu kartların ortak özellikleri Ödipal karmaşa, suçluluk duyguları, kastrasyon, saldırganlık dürtülerini içermeleridir (Okroy, 2011, Anzieu, Chabert, 2004, s.105-108).

3.3.6.2. Rorschach Testi

Rorschach testi 1920'lerde İsviçreli psikolog Hermann Rorschach tarafından geliştirilmiştir. Hermann Rorschach 1921 yılında Psikodiagnostik adlı kitabını yayınlamıştır (Tunaboğlu-İkiz, 2005, s.9; Anzieu & Chabert, 2004, s.34). Rorschach'ın amacı bu test aracılığı ile sağlıklı ve patolojik deneklerin algısal süreçlerini mürekkep lekeleri aracılığı ile ortaya koyması idi (Okroy, 2011; Tunaboğlu-İkiz, 2005, s, 9). Rorschach testinin psikanalitik yorumları detaylı psikopatolojik bilginin yanında, hastanın süreçleri ve savunma düzenekleri ile ilgili de bilgi vermektedir. Rorschach testinde ilk olarak bilinçli bir süreç olan görülen malzeme algılanması ve kişinin hafızasında ona en uygun biçimleri akla getirmesi vardır. Bu sürecin ardından bilinçdışı ve bireysel bir süreç olan algılanan malzemenin fantezi dünyasında yorumlanması, sembolik olarak açıklanması ve sözel ifadesi gelmektedir. Sözü edilen iki boyutun da Rorschach testinde açıklanması gerekmektedir (Tunaboğlu-İkiz, 2005, s.10).

Test on tane karttan oluşmaktadır. Bu karlardan I., IV., V., VI., VII kartlar siyah beyaz, II., III. kartlar siyah ve kırmızı, VIII., IX., X. kartlar ise renkli kartlardır. Her kartta gölge, hareket, renk ve şekil bulunmaktadır (Okaray, 2011; Tunaboğlu-İkiz, 2007, s.59; Anzieu, Chabert, 2004 s.40). Rorschach testi 7-70 yaşları arasında konuşabilen herkese uygulanabilmektedir (Okaray, 2011; Tunaboğlu-İkiz, 2007, s.59).

Bu çalışma kapsamında baba, otorite ve benlik tasarımları ile ilgili bilgi veren I. IV., V., VI. ve X. kartlar kullanılmıştır.

Kart I, testle ilk karşılaşma kartıdır. İlk nesne ile erken dönem ilişkilerine gönderme yapan imgeleri çağırır. Bu kartta bilinçdışı anne yada kadın imgesine karşı kendini konumlandırması önemlidir (Okaray, 2011; Tunaboğlu-İkiz, 2007, s.80-81; Anzieu, Chabert, 2004 s.40).

Kart IV, üst benliğe ve ebeveynlere karşı erken çocukluk döneminde oluşturulan tabloya gönderme yapar. Fallik simgeselliğe sahip bir karttır ve otoriteyi gösterir. Güç ve otoriteye karşı yetersizlik duygularını kabullenme yada reddetme, rahatsız olma gibi duyguları yaratır (Okaray, 2011; Tunaboğlu-İkiz, 2007, s.80-81; Anzieu, Chabert, 2004 s.40).

Kart V, gerçekliğe uyumu ve kendilik tasarımına gönderme yapan karttır. Kendilik tasarımının nasıl yaşandığını yansıtır. Bir başka deyişle kişinin kendini olumlu ya da olumsuz algılayışını verir. Sosyalizasyonu ve uyumu gösterir (Okaray, 2011; Tunaboğlu-İkiz, 2007, s.80-81; Anzieu, Chabert, 2004 s.40).

Kart VI, cinselliğe gönderme yapar. Kartın fallik boyutu baskın olmasına rağmen kadınsı cinsel imgelerle birleşen pasif, alıcı bir duyarlılık oluşturduğundan kartın asıl temsiliyeti çift cinselliktir (Okaray, 2011; Tunaboğlu-İkiz, 2007, s.80-81; Anzieu, Chabert, 2004 s.40).

Kart X, son karttır ve ayrılık kartıdır. Ayrılıkla ilgili aktarım bilgisini ayrıca ayrılık endişeleri gösterir. Parçalanmış yapısı nedeni ile ayrılığı dağılmadan yapması ve tekrar yapılandırması beklenir (Okaray, 2011; Tunaboğlu-İkiz, 2007, s.80-81; Anzieu, Chabert, 2004 s.40).

3.7. Odak Grup Görüşmesi

Bu çalışma kapsamında vücut geliştiren erkeklerin, vücut geliştirme sporuna yükledikleri anlamla ilgili daha derinlemesine bilgi sahibi olmak amacıyla, 4 profesyonel vücut geliştirmeciyle 90 dakikalık odak grup görüşmesi yapılmıştır.

3.8.Verilerin İstatistiksel Değerlendirilmesi

Araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren ve sedanter bireylerden elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmesinde Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi Paket Programı (SPSS) 24.0 ve AMOS 21.0 yazılımları kullanılmıştır.

Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin tanıtıcı özelliklerinin belirlenmesinde frekans analizi kullanılmış ve bulgular frekans dağılım tabloları ile gösterilmiştir.

Araştırmaya katılan vücut geliştiren ve sedanter bireylerin Kas Algısı Bozukluğu Envanterinden, Beden Algısı Ölçeğinden ve Narsistik Kişilik Bozukluğu Envanterinden aldıkları puanlara ait ortalama, ortanca, standart sapma, alınan en düşük puan ve en yüksek puan gibi tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Araştırmaya katılan vücut geliştiren ve sedanter bireylerin KAB-e'nden, BAÖ'nden ve NKE aldıkları puanların normal dağılıma uyumu Shapiro-Wilk testi ile incelenmiş ve ölçeklerden aldıkları puanların normal dağılıma uymadığı tespit edilmiştir. Bu sebeple araştırmada parametrik olmayan (nonparametrik) hipotez testleri kullanılmıştır. Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin yaş gruplarına göre KAB-E'den, BAÖ'nden ve NKE'den aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı Kruskal-Wallis testi ile test edilmiştir. Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin eğitim durumlarına, medeni durumlarına ve çalışma durumlarına göre ölçeklerden aldıkları puanların karşılaştırılmasında ise Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Ayrıca vücut geliştiren bireylerin haftalık spor yapma sıklıklarına ve günlük spor yapma sürelerine göre ölçek puanlarının karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır.

Vücut geliştiren bireylerin ve sedanter bireylerin KAB-E'nden, BAÖ'nden ve NKE'den aldıkları puanların karşılaştırılmasında Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin KAB-E'nden, BAÖ'nden ve NKE'nden aldıkları puanlar arasındaki korelasyonlar Spearman korelasyon analizi ile test edilmiştir. Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin BAÖ ve NKE'den aldıkları puanların KAB-Ende yer alan BÖA, G İ ve İB puanları üzerindeki etkisi Yapısal Eşitlik Modeli kullanılarak incelenmiştir.

4. BULGULAR

4.1 Odak Grup Görüşmesi

Vücut geliştiren erkekler kaslarını geliştirip, büyüterek daha iri, daha büyük bir bedene sahip olmayı arzulamaktadırlar. Kaslı ve iri bir görünüme sahip olmak onlar için, bir yandan estetik olarak, diğer yandan da güç sembolü olarak yorumlanmaktadır. Bir başka deyişle bu kişiler erkekliği beden üzerinden inşa etmektedirler. Bu bölümde vücut geliştiren erkek sporcuların erkekliği bedenleri üzerinden tanımlamaları ele alınarak beden ve erkeklik arasındaki dinamiklere vurgu yapılmıştır.

4.1.1 Vücut Geliştirmeye Başlama Nedenleri

Odak grup görüşmesi kapsamında görüşülen 4 profesyonel sporcunun, vücut geliştirme sporuna başlama nedenleri ile ilgili ortak söylemleri, daha kaslı ve daha büyük olmak olarak ifade edilmiştir. Bu spor dalına başlamadan önce her biri farklı spor dalları ile uğraşmalarına rağmen önceki bedenlerini ince ve zayıf olarak tarif etmişlerdir. Bir başka deyişle önceden ince ve zayıf olan bedenlerine karşı memnuniyetsizliklerini bu şekilde ifade etmişlerdir. Ayrıca aralarından 2 tanesi kaslı olma arzusuna ek olarak, inat üzerine bu sporla uğraşmaya başlamadıklarını ifade ettiler. *‘Bu kişilere siz bu sporu yapamazsanız çünkü bu spor irade ve çaba ister yorumu yapıldıktan sonra, yapabileceklerini gösterebilmek adına bu spora başladıklarını ifade etmişler’.*

Her bir sporcunun vücut geliştirmeye başlama sebepleri bir birlerinden farklı olmasına rağmen bu kişiler başlama nedenleri ile ilgili ortak bir noktada birleşmektedirler. Bu ortak nokta dördünün de, bu spora başlama nedenlerinin erkeklik inşasında bedenleri

üzerinde birleşmektedir. Bedenlerindeki kas kütlesini artırarak, daha iri ve daha büyük olmayı amaçlamakta ve erkekliği bedenleri üzerinden tanımlamaktadırlar.

4.1.2 İdeal Erkek Bedeni ile İlgili Görüşleri

Katılımcıların ideal erkek bedeni ile ilgili görüşleri sorulduğunda tümünün birleştiği nokta büyük olanın korkutucu olduğu ve iriliğin güç sembolü olduğudur. İdeal erkek bedenini nitelendirme şekilleri, onların erkeklik ile bedeni ne şekilde özdeşleştirdiklerini ortaya koymaktadır.

K3 *‘ideal erkek bedeni 90 kilo ve üzerinde olmalıdır. Bir erkeğin görünüşü olarak bir ağırlığı olması gerekir, belirli bir beden yapısı ve genişliği olması gerekir.’*

K2 *‘sadece görünüşün önemli değildir. Bu görünüşün erkeğe kazandırdığı bazı şeyler vardır. Bunlar güç, kuvvet ve saygınlıktır ve bunlar bir erkek için olması gereken şeylerdir’*

K1 *‘bir erkeğin bedeni ile dış dünyayı korkutması gerekir. İri beden yapısına sahip olması gerekir. Kız arkadaşı ile gezerken kız arkadaşına bedeni ile güven vermesi gerekir’,*

K4 *‘iri olması gerekir’* şeklinde kendilerini ortaya koymuşlardır.

4.1.3 Vücut Geliştirmeye Başlamadan Önceki Bedenleri

Odqak grup görüşmesine katılan vücut geliştirmecilerin, bu spor ile uğraşmaya başlamadan önceki bedenlerini nasıl algılayıp değerlendirdikleri ile ilgili sorular sorulduğu zaman,

K2 *‘çok ince bir bedene sahiptim ve bir kez daha eski fiziksel görünüşüme dönmek istemiyorum.’*

K3 *‘çok ince bir beden yapısına sahiptim.’*

K4 *‘bende çok inceydim.’*

K1 *'bende çok inceydim.'* Gibi ortak bir söylemde birleşerek önceki bedenlerini ince olarak nitelendirmişler.

4.1.4 Vücut Geliştirmeye Yükledikleri Anlam

Vücut geliştirme katılımcılar için bedenlerine istedikleri şekli verebilecekleri, erkeklik inşa edebilecekleri bir alan olarak düşünülmektedir. Bunun yanında bir spor dalı olarak değil bir sanat olarak görülmektedir. Katılımcıların tümünün önceden farklı spor dallarında sporculuk geçmişi olmasına rağmen hiçbiri bu sporlara devam etmek istememe nedenlerini ve vücut geliştirmeye yükledikleri anlamı ise şu şekilde açıklamışlardır.

K3 *'vücut geliştirme bir sanattır'. Sanat derken neyi kast ettiği sorulduğunda ise, 'vücudumun her bir parçası ile oynayıp, şekle sokabildiğin bir sanattır, estetik bir yönü var, benim için spor değildir. Vücut geliştirmenin estetik bir yönü var, her bir parçanın eşit olması gerekir. Bu açıdan bana çok uygun olduğu için'* şeklinde açıklamıştır.

K2, *'benim kişiliğime uygun, çok uygun bir spor dalı olduğu için'*. Kişiliğine uygun derken tam olarak ne demek istediği sorulduğunda *'ben biraz hırçın bir kişiliğe sahibim, ayrıca ağır bir cüsse, estetik bir görüntü benim için de önemli. Hırslımı hıncımı ağırlıklardan çıkartırım, o mu beni yenecek? Yoksa ben mi onu? Bedenime istediğim şekli verebiliyorum. Bedenimi istersem büyütürüm istersem küçültürüm. Söylemeye çalıştığım şu aslında, ben Allah'ın bana verdiği anatomi ile istediğim gibi oynayabilirim.'*

K4 *'ben salona girip çalışmaya başladığım zaman her şeyi unutuyorum. En kötü şeyleri bile unutuyorum. Bana inanılmaz derece iyi gelir. Sinirli girip rahat çıkıyorum. İnsanlar sinirlendiğinde güç kullanarak rahatlar. Beni çok rahatlatan bir süreçtir. Ben basketbolda oynadım, atletizm de yaptım ama bu spor farklı bir şey, tek başınasın, bu sadece senin sporundur.'*

K1 *'salona girdiğimde eğer sinirliyse bütün sinirimi ağırlıklardan çıkarıyorum. Hem sinirim boşalır, hem de vücudum şekillenir, simetrik bir görüntüm olur. Bu spor sadece sinir boşaltmak için değil aslında, benim için vücudumu biçimlendiren estetik bir yönü de var'.*

4.1.5 Sahip Oldukları Bedenin Anlam ve Kazancı

Vücut geliştiricilerin, vücut geliştirerek oluşturdukları bedenlerine yükledikleri anlam ve bu bedenin onlara sağladığı kazanç olarak söylemlerinden bedenlerini bir saygı unsuru, güç sembolü olarak değerlendirdikleri ayrıca yeniden inşa ettikleri bedenleri sayesinde diğer erkeklerden bir fazla olduklarını ve öz-güvenlerini artıran bir unsur olarak algıladıklarını ifade etmişlerdir. Şuanda sahip oldukları beden şeklinin onlar için anlamı ve kazancı ile ilgili düşünceleri sorulduğunda,

K4, *‘çok ciddi bir trafik kazası geçirdim ve göğüsten aşağıya felç olmuştum. Bir kez daha yürüyemeyeceğim söylenmişti.*

Doktorumun o dönemde bana söylediği kasların sana hava yastığı görevi gördü yoksa ölecektin. Ben inat ettim ve yürüdüm. Vücut geliştirmeye devam ettim ve kas kütlemini daha da artırdım’.

K3, *‘bir yere gittiğimde daha öz-güvenliyim. Normal insan gittiği bir mekâna sıradan bir şekilde girer, geçer bir köşede oturur. Biz girdiğimizde öyle değil, herkes bize bakar.’*

K2, *‘vücudun bize kazandırdığı avantajlar var.’* Bu avantajların neler olduğu sorulduğunda, K2, *‘her yerde tanınıyorsunuz, vücut yapınızdan dolayı insanlar sizden çekiniyor, korktukları için size saygı duyuyorlar. Ayrıca biz bu beden sayesinde diğer insanlardan bir fazlayız’.*

4.1.6 Vücut Geliştirerek Bedenlerinde Meydana Gelen Değişiklikler

Vücut geliştirmeye birlikte yeniden inşa ettikleri bedenlerinde meydana gelen değişiklikleri, erkekliğin sembolü olan, güç, irilik, dayanıklılık şeklinde yorumlayarak, elde ettikleri bu yeni beden şekli erkeklik ile vücut geliştirme arasında çok yönlü bir ilişki kurmalarını sağlıyor. Vücut geliştirme sporuna başladıktan sonra bedenlerinde nasıl değişiklikler olduğu sorulduğunda

K4, *‘önceden incedim, bir t-shirt giydiğimde kolları bol kalırdı, şimdi öyle değil artık kıyafetleri doldurabiliyorum. Gücüm değişti daha güçlü, daha dayanıklı hissediyorum, estetik olarak değiştim’.*

K1, vücut geliştirmeye başlamadan önceki beden şeklini göstermek için bir fotoğraf gösteriyor ve devam ediyor, *'gördüğünüz gibi çok inceydim, şimdi irileştim ve daha güçlüyüm ve daha büyük hissediyorum'*.

K3'de diğer arkadaşları ile benzer söylemi paylaşarak *'gücümde ve görünüşümde değişiklik birde bireye gittiğim zaman diğer insanların ilgisini çektiğimi fark ediyorum. Yanıma gelip soruyorlar bu vücudu nasıl yaptın, bize de anlat bizde yapalım bunları duymak hoşuma gidiyor.'*

K2 *'aslında biz insandık hayvan olduk.'*

4.1.7 Vücut Geliştirmeye Başlama Sürecinde Çevrelerindeki Vücut Geliştiricilerin Etkileri

Katılımcıların ortak söylemlerinde irilik ve iri olmadan nasıl etkilendikleri ayrıca iri olmanın karşı tarafı korkutan bir özellik olduğunu kendi pratik deneyimleri çerçevesinde ortaya koymuşlardır. Vücut geliştirmeye başlama sürecinde çevrelerindeki diğer vücut geliştiricilerden ne şekilde etkilenerек neden böyle bir sporu seçtiklerini şu söylemlerle ifade etmişlerdir.

K4, *'vücut geliştirmeye uğraşan ve vücut geliştirme yarışmasına katılan bir akrabamın iri olmasından çok etkilendim. Ayrıca Amerika'da yaşayan ve eyalet şampiyonu olan başka bir akrabamı ben ilk kez çocukken gördüm. Hiç unutmadığım tek eliyle beni havaya kaldırdı ve beni kaldırdığı zaman nedir bu? Nasıl bir şeydir? Duygusunu yaşadığımı hiç unutmadım, bir insanın nasıl bu kadar güçlü olabileceğine inanamadım. Sonra ben büyüdüm ve Kıbrıs'ta yaşayan akrabama bende bu işe girmek istiyorum dedim.'*

Bunun dışında K1, K3 ve K4'ün, K2 abilerinden etkilendikleri ortak söylemleri arasında yer almaktadır.

K3, *'K2'yi çalışırken gördüğüm zaman, biz bu adamın çalıştığı tarafa gitmeyelim, bu adam çok iri derdim'*.

K4, 'K2'nin, sadece iri oluşu yada vücut geliştirme hayatı değil, salon dışındaki hayatı da beni çok etkiliyor'. Salon dışındaki hayatından ne kast ettiği sorulduğu zaman, K4, 'ne zaman yardıma ihtiyacım olsa yoktan var edip benim sorunumu çözmüştür'.

K1 ise, 'benim canlı canlı gördüğüm ve antrenman yapmaktan zevk aldığım K2 abim'.

4.1.8 Erkeklik İnşasında Besin Desteği'nin Rolü

Erkeklik inşasında kullanılan ek besinler ile ilgili katılımcılar çevrelerinden almış oldukları tepkilerden rahatsız olduklarını ifade etmişlerdir.

Çevrelerindeki kişilerin, şu anda sahip oldukları beden şeklinin kullanmış oldukları ek besinler sayesinde oluşturulduğunu düşündüğünü, hatta bazı kişilerin bu düşüncelerini de açıkça söylemelerinden hoşnut olmadıklarını ancak şu an da sahip oldukları beden şekline sahip olabilmek için çok çalıştıklarını belirtmişlerdir. Almış oldukları ek besin takviyesinin aslında kas kütlelerini artırmak için gerekli olduğunu ve erkeksi bir beden inşasında kaçınılmaz olduğunu bu şekilde vurgulamaktadırlar.

K3 'çevredeki insanlar içtiğimiz protein tozları sayesinde bu bedene sahip olduğumuz zannediyor. Bize, içtiğiniz o protein tozları sayesinde şişme bebek oldunuz diyorlar. Bunlar tamamen saçma ve gereksiz yaklaşımlardır'.

K1 'herkes protein içip oturduğun zaman böyle bir bedene sahip olabileceğini zannediyor. Hâlbuki böyle değil çalışmak zorundasın. Onların düşündüğü gibi oturduğun yerde büyüyemezsin. Büyümek için çalışmak gerekmektedir. Bu ek besinler sadece büyümeyi hızlandırır. Bunları almak zorundayız çünkü aldığımız gıdalardan fazlasını antrenmanlarda harcıyoruz ve bedenimiz ek besinlere ihtiyaç duyuyor'.

K2 'bunlar tamamen ek besindir. İnsanlar, protein alırsınız böbreklerin yorulur, zarar görür gibi şeyler söylüyorlar, doğrudur, ama aldığınız dozu bilerseniz ve sporla bunu atarsanız hiçbir zararı yoktur'.

4.2. Kas Algısı Bozukluğu Envanteri, Beden Algısı Ölçeği ve Narsisistik Özellikler Ölçeği Bulguları

4.2.1. Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin sosyo-demografik özellikleri

Tablo 9.

Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı (n=128)

	Vücut geliştiren (n=63)		Sedanter (n=65)		Toplam		χ^2	p
	n	%	n		n	%		
Yaş grubu								
22 yaş ve altı	8	12,70	31	47,69	39	30,47		
23-25 yaş arası	24	38,10	30	46,15	54	42,19	35,03	0,000*
26 yaş ve üzeri	31	49,21	4	6,15	35	27,34		
Eğitim durumu								
Lise	18	28,57	3	4,62	21	16,41	13,38	0,000*
Lisans	45	71,43	62	95,38	107	83,59		
Bölge								
Lefkoşa	38	60,32	51	78,46	89	69,53		
Girne	11	17,46	10	15,38	21	16,41	7,91	0,048*
Lefke	2	3,17	0	0,00	2	1,56		
Mağusa	12	19,05	4	6,15	16	12,50		
Medeni durum								
Bekar	42	66,67	54	83,08	96	75,00	4,59	0,032*
Evli	21	33,33	11	16,92	32	25,00		
Çalışma durumu								
Çalışan	45	71,43	12	18,46	57	44,53	36,33	0,000*
Çalışmayan	18	28,57	53	81,54	71	55,47		

* $p < 0,05$

Tablo 9'da araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren ve sedanter erkeklerin tanıtıcı

özelliklerine göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 9'da araştırmaya dahil edilen vücut geliştiren bireylerin %12.70'inin 22 yaş ve altı, %38.10'unun 23-25 yaş arası, %49.21'inin ise 26 yaş ve üzeri yaş grubunda yer aldığı, %28.57'sinin lise mezunu, %71.43'ünün lisans mezunu olduğu saptanmıştır. Vücut geliştiren bireylerin %60.32'sinin Lefkoşa bölgesinde, %17.46'sının Girne, %3.17'sinin Lefke ve %19.05'inin Mağusa ilçesinde ikamet ettiği saptanmıştır. Vücut geliştiren bireylerin %66.67'sinin bekar ve %33.33'ünün evli olduğu, %71.43'ünün çalıştığı ve %28.57'sinin ise çalışmadığı tespit edilmiştir.

Sedanter bireylerin %47.69'unun 22 yaş ve altı, %46.15'inin 23-25 yaş arası, %6.15'inin ise 26 yaş ve üzeri yaş grubunda yer aldığı, %4.62'sinin lise mezunu, %95.38'inin lisans mezunu olduğu saptanmıştır. Sedanter bireylerin %78.46'sının Lefkoşa bölgesinde, %15.38'inin Girne ve %6.15'inin Mağusa ilçesinde ikamet ettiği saptanmıştır. Sedanter %75.0'inin bekar ve %25.0'inin evli olduğu, %44.53'ünün çalıştığı ve %55.47'sinin ise çalışmadığı tespit edilmiştir.

Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin yaş grupları, eğitim durumları, medeni durumları ve çalışma durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Vücut geliştiren bireylerin yaş grupları, evli olma ve çalışma durumları sedanter bireylere göre daha yüksek, lisans mezunu olma durumu daha düşük bulunmuştur.

Tablo 10.

Vücut geliştiren erkeklerin spor yapma sıklıklarına ve sürelerine göre dağılımı (n=128)

	Sayı (n)	Yüzde (%)
Spor yapma sıklığı		
1-3 gün	11	17.46
4-5 gün	32	50.79
6-7 gün	20	31.75
Spor yapma süresi		
1 saat	23	36.51
2 saat	32	50.79
3 saat	8	12.70

Tablo 10'da araştırma kapsamına alınan vücut geliştircilerin spor yapma sıklıklarına ve sürelerine göre dağılımı verilmiştir.

Vücut geliştiren bireylerin haftada 17.46'sının 1-3 gün, %50.79'unun 4-5 gün ve %31.75'inin 6-7 gün olduğu saptanmıştır. Vücut geliştiren bireylerin %36.51'inin günde 1 saat, %50.79'unun 2 saat ve %12.70'inin günde 3 saat spor yaptığı tespit edilmiştir.

4.2.2. Vücut geliştiren bireylerin Kas Algısı Bozukluğu Envanteri, Beden Algısı Ölçeği ve Narsistik Kişilik Envanterinden aldıkları puanlar

Tablo 11.

Vücut geliştiren bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanlara ait tanımlayıcı istatistikler (n=63)

	n	$\bar{x}$	s	Medyan	Min	Max
KAB-E toplam	63	31.81	941	169	94	200
BÖA	63	13.22	4.67	13	5	23
Gİ	63	7.40	3.29	6	4	16
İB	63	11.19	4.58	12	4	20
BAÖ	63	164.51	24.12	169	94	200
NKE	63	9.49	2.02	9	4	15

Tablo 11'de araştırmaya katılan vücut geliştiren bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'den aldıkları puanlara ait ortalama, standart sapma, ortanca, alt ve üst değer gibi tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Araştırmaya dahil edilen Vücut geliştiren erkeklerin KAB-E'nde yer alan BÖA alt boyutundan $\bar{x}=13.22\pm4.67$ puan, Gİ alt boyutundan $\bar{x}=7.40\pm3.29$ puan ve işlevsel bozulma alt boyutundan $\bar{x}=11.19\pm4.58$ puan aldıkları saptanmıştır. Vücut geliştiren erkeklerin KAB-E genelinden $\bar{x}=31.81\pm9.41$ puan aldıkları tespit edilmiş olup, ölçekten alınan en düşük puan 31 ve en yüksek puan 57.0'dir.

Araştırmaya katılan vücut geliştiren erkeklerin BAÖ'nden $\bar{x}=164.51\pm24.12$ puan aldıkları tespit edilmiştir. Vücut geliştiren bireylerin BAÖ'nden aldıkları en düşük puan 94, en yüksek puan ise 200'dür.

Vücut geliştiren bireylerin NKE'nden aldıkları puanlar incelendiğinde, ölçekten alınan en düşük puanın 4, en yüksek puanın ise 15 olduğu saptanmıştır. Vücut geliştiren bireylerin

NKE'nden aldıkları puan ortalaması $\bar{x}=9.49\pm2.02$ bulunmuştur.

Tablo 12.

Vücut geliştiren bireylerin yaş gruplarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE aldıkları puanların karşılaştırılması (n=63)

	Yaş grubu	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	χ^2	p
KAB-E toplam	22 yaş ve altı	8	33.88	8.03	33.00	37.63	1.337	0.513
	23-25 yaş arası	24	32.29	9.52	32.50	33.10		
	26 yaş ve üzeri	31	30.90	9.81	29.00	29.69		
BÖA	22 yaş ve altı	8	14.50	4.81	14.50	37.00	0.704	0.703
	23-25 yaş arası	24	13.13	5.38	11.00	30.94		
	26 yaş ve üzeri	31	12.97	4.14	13.00	31.53		
Gİ	22 yaş ve altı	8	6.00	2.56	5.50	23.94	2.397	0.302
	23-25 yaş arası	24	7.17	3.12	6.00	31.04		
	26 yaş ve üzeri	31	7.94	3.53	8.00	34.82		
İB	22 yaş ve altı	8	13.38	4.10	14.50	41.44	5.313	0.070
	23-25 yaş arası	24	12.00	4.05	12.50	35.38		
	26 yaş ve üzeri	31	10.00	4.84	9.00	26.95		
BAÖ	22 yaş ve altı	8	172.00	23.77	170.00	36.75	1.191	0.551
	23-25 yaş arası	24	164.00	27.66	172.00	33.44		
	26 yaş ve üzeri	31	162.97	21.58	166.00	29.66		
NKE	22 yaş ve altı	8	9.00	2.39	9.50	30.31	1.119	0.572
	23-25 yaş arası	24	9.92	2.30	10.00	35.06		
	26 yaş ve üzeri	31	9.29	1.66	9.00	30.06		

Tablo 12'de araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren bireylerin yaş gruplarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla yapılan Kruskal-Wallis testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 12. incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen vücut geliştiren bireylerin yaş gruplarına göre KAB-E genelinden ve BÖA, Gİ ve İB alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). 22 yaş ve altı yaş grubunda yer alan vücut geliştiren bireylerin KAB-E genelinden aldıkları puanlar diğer yaş gruplarındaki vücut geliştiren bireylere göre yüksek olsa da, bu fark istatistiksel olarak anlamlı düzey değildir.

Vücut geliştiren bireylerin yaş gruplarına göre BAÖ'nden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). 22 yaş ve altı yaş grubundaki vücut geliştiren bireylerin beden algıları diğer yaş gruplarında yer alan bireylere göre yüksek bulunmuş olmasında rağmen bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya dahil edilen 22 yaş ve altı, 23-25 yaş arası ve 26 yaş ve üzeri yaş grubunda yer alan vücut geliştiren bireylerin NKE'nden aldıkları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). Yaş gruplarına bakılmaksızın araştırmaya katılan vücut geliştiren bireylerin NKE'nden almış oldukları puanlar benzer bulunmuştur.

Tablo 13.

Vücut geliştiren bireylerin eğitim durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=63)

	Eğitim durumu	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	Z	p
KAB-E toplam	Lise	18	36.89	11.42	36.00	39.94	-2.180	0.029*
	Lisans	45	29.78	7.72	31.00	28.82		
BÖA	Lise	18	16.33	4.63	16.00	43.67	-3.213	0.001*
	Lisans	45	11.98	4.12	12.00	27.33		
Gİ	Lise	18	8.44	4.18	7.50	35.75	-1.038	0.299
	Lisans	45	6.98	2.80	6.00	30.50		
İB	Lise	18	12.11	4.34	12.50	35.89	-1.068	0.286
	Lisans	45	10.82	4.66	11.00	30.44		
BAÖ	Lise	18	154.33	29.17	164.00	25.97	-1.652	0.099
	Lisans	45	168.58	20.77	173.00	34.41		
NKE	Lise	18	9.17	2.04	9.00	29.56	-0.680	0.496
	Lisans	45	9.62	2.01	9.00	32.98		

* $p<0,05$

Tablo 13'de vücut geliştiren bireylerin eğitim durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları verilmiştir.

Lise mezunu vücut geliştiren bireyler KAB-E'nde yer alan BÖA alt boyutundan $\bar{x}=16.33\pm4.63$ puan, lisans mezunları ise $\bar{x}=11.98\pm4.12$ puan almıştır. Araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren bireylerin eğitim durumlarına göre KAB-E'nde yer alan BÖA alt boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Lise mezunu olan vücut geliştiren bireyler BÖA alt

boyutundan lisans mezunlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek puan almıştır.

Vücut geliştiren bireylerin eğitim durumlarına göre KAB-E'nde bulunan Gİ ve İB alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Araştırmaya dahil edilen vücut geliştiren bireylerin eğitim durumlarına göre KAB-E genelinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Lise mezunu vücut geliştirenlerin KAB-E genelinden aldıkları puanlar ($\bar{x}=36.89\pm11.42$), lisans mezunu olanlara ($\bar{x}=29.78\pm7.72$) göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Araştırma kapsamına alınan lise ve lisans mezunu vücut geliştiren bireylerin BAÖ'nden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). Lise mezunu olan vücut geliştiren bireylerin BAÖ'nden aldıkları puanlar, lisans mezunlarına göre daha yüksek bulunsada, bu fark anlamlı düzeyde değildir.

Vücut geliştiren bireylerin eğitim durumlarına göre NKE'nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Lise ve lisans mezunu bireylerin NKE'den aldıkları puanlar benzer bulunmuştur.

Tablo 14.

Vücut geliştiren bireylerin medeni durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE aldıkları

puanların karşılaştırılması (n=63)

	Medeni Durum	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	Z	p
KAB-E toplam	Bekar	42	31.00	9.57	31.00	30.96	-0.636	0.525
	Evli	21	33.43	9.09	32.00	34.07		
BÖA	Bekar	42	12.64	4.72	12.00	29.71	-1.408	0.159
	Evli	21	14.38	4.48	14.00	36.57		
Gİ	Bekar	42	7.02	3.11	6.00	29.99	-1.245	0.213
	Evli	21	8.14	3.57	9.00	36.02		
İB	Bekar	42	11.33	4.70	12.00	32.52	-0.322	0.748
	Evli	21	10.90	4.41	11.00	30.95		
BAÖ	Bekar	42	167.33	24.97	172.50	34.95	-1.809	0.070
	Evli	21	158.86	21.77	157.00	26.10		
NKE	Bekar	42	9.26	1.78	9.00	30.85	-0.719	0.472
	Evli	21	9.95	2.40	9.00	34.31		

* $p < 0,05$

Tablo 14’de araştırmaya katılan vücut geliştiren bireylerin medeni durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 14. incelendiğinde vücut geliştiren bireylerin medeni durumlarına göre durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE’nden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı düzeyde olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$). Evli ve bekar vücut geliştiren bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE’nden aldıkları puanlar benzerdir.

Tablo15.

Vücut geliştiren bireylerin çalışma durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=63)

	Çalışma Durumu	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	Z	p
KAB-E toplam	Çalışan	42	32.60	9.95	31.00	33.74	-1.197	0.231
	Çalışmayan	18	29.83	7.82	30.50	27.64		
BÖA	Çalışan	45	13.42	5.10	13.00	32.74	-0.513	0.608
	Çalışmayan	18	12.72	3.46	12.50	30.14		
Gİ	Çalışan	45	7.22	3.20	6.00	31.13	-0.600	0.549
	Çalışmayan	18	7.83	3.54	6.50	34.17		
İB	Çalışan	45	11.96	4.82	13.00	35.07	-2.105	0.035*
	Çalışmayan	18	9.28	3.27	8.50	24.33		
BAÖ	Çalışan	45	164.51	25.16	172.00	32.43	-0.297	0.767
	Çalışmayan	18	164.50	21.98	165.50	30.92		
NKE	Çalışan	45	9.71	1.89	9.00	33.24	-0.866	0.387
	Çalışmayan	18	8.94	2.26	9.00	28.89		

* $p < 0,05$

Tablo 15. Vücut geliştiren bireylerin çalışma durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları verilmiştir.

Araştırmaya katılan vücut geliştiren bireylerin çalışma durumlarına göre KAB-E'nde yer alan BÖ alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir ($p > 0.05$). Çalışan ve çalışmayan vücut geliştiren bireylerin

BÖ alt boyutundan aldıkları puanlar benzerdir.

Vücut geliştiren bireylerin çalışma durumlarına göre KAB-E'nde bulunan Gİ alt boyutundan aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Araştırmaya katılan çalışan vücut geliştiren bireylerin KAB-E'nde yer alan İB alt boyutundan $\bar{x}=11.96\pm4.82$ puan, çalışmayanların ise $\bar{x}=9.28\pm3.27$ puan aldıkları tespit edilmiştir. Vücut geliştiren bireylerin çalışma durumlarına göre İB alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmış olup, çalışan vücut geliştiren bireylerin, çalışmayanlara göre bu alt boyuttan daha yüksek puan aldığı saptanmıştır ($p<0.05$).

Vücut geliştiren bireylerin çalışma durumlarına göre KAB-E genelinden almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren bireylerin çalışma durumlarına göre BAÖ'nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). Vücut geliştiren bireylerin çalışma durumlarına bakılmaksızın Beden Algısı Ölçeğinden aldıkları puanlar benzer bulunmuştur.

Çalışan ve çalışmayan vücut geliştiren bireylerin, NKE'nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Tablo 16.

Vücut geliştiren bireylerin spor yapma sıklıklarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden

aldıkları puanların karşılaştırılması (n=63)

	Spor Yapma Sıklığı	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	χ^2	p
KAB-E toplam	1-3 gün	11	33.73	9.85	29.00	32.41	0.096	0.953
	4-5 gün	32	31.31	10.07	32.00	31.31		
	6-7 gün	20	31.55	8.35	31.00	32.88		
BÖA	1-3 gün	11	14.18	5.27	12.00	34.59	0.294	0.863
	4-5 gün	32	13.16	4.85	13.00	31.77		
	6-7 gün	20	12.80	4.19	13.00	30.95		
Gİ	1-3 gün	11	8.64	3.44	8.00	39.14	2.109	0.348
	4-5 gün	32	7.25	3.35	6.00	30.92		
	6-7 gün	20	6.95	3.09	6.00	29.80		
İB	1-3 gün	11	10.91	3.08	10.00	30.73	0.446	0.800
	4-5 gün	32	10.91	4.62	12.0	31.03		
	6-7 gün	20	11.80	5.29	12.50	34.25		
BAÖ	1-3 gün	11	151.27	31.57	162.00	24.86	2.415	0.299
	4-5gün	32	165.94	21.71	169.00	32.25		
	6-7 gün	20	169.50	21.75	172.00	35.53		
NKE	1-3 gün	11	9.27	1.67	9.00	30.23	0.189	0.910
	4-5 gün	32	9.68	2.23	9.00	32.86		
	6-7 gün	20	9.49	1.86	9.00	31.60		

* $p < 0,05$

Tablo 16'da verilen Kruskal-Wallis testi sonuçları incelendiğinde, araştırma kapsamına

alınan vücut geliştiren bireylerin spor yapma sıklıklarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 17.

Vücut geliştiren bireylerin günlük spor yapma sürelerine göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=63)

	Günlük Spor Yapma Süresi	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	χ^2	p
KAB-E toplam	1 saat	23	32.30	8.40	32.00	33.20	0.260	0.878
	2 saat	32	32.25	9.96	30.00	31.78		
	3 saat	8	28.63	10.46	32.00	29.44		
BÖA	1 saat	23	14.26	4.09	13.00	36.61	4.321	0.115
	2 saat	32	13.25	4.97	12.50	31.39		
	3 saat	8	10.13	4.12	11.00	21.19		
Gİ	1 saat	23	7.83	3.19	8.00	34.67	3.803	0.149
	2 saat	32	7.63	3.58	6.50	32.95		
	3 saat	8	5.25	0.89	5.50	20.50		
İB	1 saat	23	10.22	4.17	10.00	28.30	2.344	0.310
	2 saat	32	11.38	4.35	12.00	32.78		
	3 saat	8	13.25	6.25	14.50	39.50		
BAÖ	1 saat	23	163.13	28.74	168.00	32.00	0.492	0.782
	2 saat	32	163.75	23.11	162.00	30.98		
	3 saat	8	171.50	11.24	173.00	36.06		
NKE	1 saat	23	9.48	1.88	10.00	31.91	0.083	0.959
	2 saat	32	9.47	2.29	9.00	31.64		
	3 saat	8	9.63	1.30	9.50	33.69		

Tablo 17. incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren bireylerin günlük spor yapma sürelerine göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanları arasında

istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Tablo 18.

Vücut geliştiren bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanlar arasındaki korelasyonlar (n=63)

		KAB-E	BÖA	Gİ	İB	BAÖ	NKE
KAB-E toplam	r	1.000					
	p	.					
BÖA	r	0.774	1.000				
	p	0.000*	.				
Gİ	r	0.485	0.283	1.000			
	p	0.000*	0.024*	.			
İB	r	0.756	0.353	0.146	1.000		
	p	0.000*	0.005*	0.252	.		
BAÖ	r	-0.557	-0.533	-0.532	-0.268	1.000	
	p	0.000*	0.000*	0.000*	0.034*	.	
NKE	r	0.184	-0.001	0.209	0.256	-0.115	1
	p	0.148	0.996	0.100	0.043*	0.371	.

* $p<0,05$

Tablo 18'de vücut geliştiren bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanlar arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılan Spearman korelasyon analizi sonuçları

verilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren bireylerin KAB-E’nde yer alan BÖA alt boyutundan aldıkları puanlar ile BAÖ’nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve kuvvetli bir korelasyon olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Vücut geliştiren bireylerin KAB-E’nde yer alan BÖA alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, BAÖ’nden aldıkları puanlar azalmaktadır.

Vücut geliştiren bireylerin KAB-E’nde yer alan Gİ alt boyutundan aldıkları puanlar ile BAÖ’nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Bu korelasyon negatif yönlü ve kuvvetli bir korelasyondur.

Vücut geliştiren bireylerin KAB-E’nde yer alan İB alt boyutundan aldıkları puanlar ile BAÖ’nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Bu korelasyon negatif yönlü bir korelasyondur. Vücut geliştiren bireylerin KAB-E’nde yer alan İB alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, BAÖ’nden aldıkları puanlar azalmaktadır.

Vücut geliştiren bireylerin KAB-E’nde yer alan Gİ alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça, BAÖ’nden aldıkları puanlar azalmaktadır.

4.2.3. Sedanter bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE’nden aldıkları puanlar

Tablo 19.

Sedanter bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanlara ait tanımlayıcı istatistikler (n=65)

	n	$\bar{x}$	s	Medyan	Min	Max
KAB-E toplam	65	24.02	6.76	23	14	43
BÖA	65	9.62	4.03	8	5	20
Gİ	65	7.37	3.10	7	4	16
İB	65	7.03	3.21	6	4	14
BAÖ	65	156.20	21.78	156	105	197
NKE	65	8.66	1.53	9	5	12

Tablo 19'da araştırmaya dahil edilen sedanter bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanlara ait ortalama, standart sapma, ortanca, alt ve üst değer gibi tanımlayıcı istatistikler verilmiştir.

Tablo 19. incelendiğinde sedanter bireylerin KAB-E'nde yer alan BÖA alt boyutundan $\bar{x}=9.62\pm4.03$ puan, Gİ alt boyutundan $\bar{x}=7.37\pm3.10$ puan ve İB Alt boyutundan $\bar{x}=7.03\pm3.21$ puan aldıkları tespit edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen sedanter bireyler KAB-E genelinden $\bar{x}=24.02\pm6.76$ puan almış olup, envanterden alınan en düşük puan 14, en yüksek puan ise 43'tür.

Araştırmaya dahil edilen sedanter bireylerin BAÖ'nden almış oldukları en düşük puanın 105, en yüksek puan 197 ve ölçekten alınan ortalama puanın 156.20 ± 21.78 olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan sedanter bireylerin NKE ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde, NKE'nden alınan en düşük puanın 5 ve en yüksek puanın 12 olduğu tespit edilmiştir. Sedanter bireyler NKE $\bar{x}=8.66\pm1.53$ puan almıştır.

Tablo 20.

Sedanter bireylerin yaş gruplarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=65)

	Yaş grubu	n	x	s	M	Sıra Ort.	X2	p	Fark
KAB-E toplam	22 yaş ve altı	31	26,45	7,48	25,00	39,32	6,676	0,035*	1-2
	23-25 yaş arası	30	21,80	5,46	21,00	27,12			1-3
	26 yaş ve üzeri	4	21,75	2,87	22,00	28,13			
BÖA	22 yaş ve altı	31	10,45	4,57	8,00	35,82	1,341	0,512	
	23-25 yaş arası	30	8,83	3,40	8,00	30,48			
	26 yaş ve üzeri	4	9,00	3,56	9,50	30,00			
Gİ	22 yaş ve altı	31	8,00	2,83	7,00	38,48	5,509	0,064	
	23-25 yaş arası	30	6,60	2,99	6,00	27,23			
	26 yaş ve üzeri	4	8,25	5,19	6,00	33,75			
İB	22 yaş ve altı	31	8,00	3,44	8,00	37,92	5,667	0,059	
	23-25 yaş arası	30	6,37	2,83	5,00	29,85			
	26 yaş ve üzeri	4	4,50	1,00	4,00	18,50			
BAÖ	22 yaş ve altı	31	151,35	20,51	149,00	28,42	3,492	0,174	
	23-25 yaş arası	30	160,87	23,19	161,50	37,30			
	26 yaş ve üzeri	4	158,75	15,48	165,00	36,25			
NKE	22 yaş ve altı	31	8,42	1,59	9,00	29,97	1,614	0,446	
	23-25 yaş arası	30	8,90	1,49	9,00	35,92			
	26 yaş ve üzeri	4	8,75	1,50	9,00	34,63			

* $p < 0.05$

Tablo 20'de araştırma kapsamına alınan sedanter bireylerin yaş gruplarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması amacıyla yapılan Kruskal-Wallis

testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 20 incelendiğinde, araştırmaya katılan sedanter bireylerin KAB-E’nde yer alan BÖA, Gİ ve İB alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). 22 yaş ve altı yaş grubunda yer alan sedanter bireylerin KAB-E’nden $\bar{x}=26.45\pm7.48$ puan, 23-25 yaş arası sedanter bireyler $\bar{x}=21.80\pm5.46$ puan ve 26 yaş ve üzeri yaş grubundaki sedanter bireyler $\bar{x}=21.75\pm2.87$ puan almıştır. Sedanter bireylerin KAB-E genelinden almış oldukları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). 22 yaş ve altı yaş grubundaki sedanter bireylerin KAB-E puanları diğer yaş gruplarındaki sedanter bireylere göre daha düşük bulunmuştur.

Araştırma kapsamına alınan sedanter bireylerin yaş gruplarına göre BAÖ’nden ve NKE’nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Tablo 21.

Sedanter bireylerin eğitim durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=65)

	Eğitim Durumu	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	Z	p
KAB-E toplam	Lise	3	23.67	1.53	24.00	35.00	0.0135	0.851
	Lisans	62	24.03	6.91	23.00	32.90		
BÖA	Lise	3	10.33	4.73	12.00	34.67	0.025	0.875
	Lisans	62	9.58	4.04	8.00	32.92		
Gİ	Lise	3	9.33	5.77	6.00	39.17	0.341	0.559
	Lisans	62	7.27	2.96	7.00	32.70		
İB	Lise	3	4.00	0.00	4.00	13.50	3.588	0.058
	Lisans	62	7.18	3.22	6.00	33.94		
BAÖ	Lise	3	168.00	5.57	169.00	45.67	1.413	0.235
	Lisans	62	155.63	22.12	153.50	32.39		
NKE	Lise	3	8.33	1.53	8.00	28.50	0.187	0.666
	Lisans	62	8.68	1.54	9.00	33.22		

Tablo 21'de verilen Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde, sedanter bireylerin eğitim durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Tablo 22.

Sedanter bireylerin medeni durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=65)

	Medeni Durum	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	Z	p
KAB-E toplam	Bekar	54	24.00	6.81	24.00	33.14	-0.132	0.895
	Evli	11	24.09	6.79	21.00	32.32		
BÖA	Bekar	54	9.72	4.19	8.00	32.87	-0.123	0.902
	Evli	11	9.09	3.27	8.00	33.64		
Gİ	Bekar	54	7.26	3.22	6.00	31.71	-1.228	0.220
	Evli	11	7.91	2.43	8.00	39.32		
İB	Bekar	54	7.02	3.19	6.00	33.06	-0.054	0.957
	Evli	11	7.09	3.48	6.00	32.73		
BAÖ	Bekar	54	157.28	20.41	158.00	33.98	-0.928	0.354
	Evli	11	150.91	28.09	137.00	28.18		
NKE	Bekar	54	8.65	1.57	9.00	33.07	-0.072	0.943
	Evli	11	8.73	1.42	8.00	32.64		

Tablo 22'de araştırma kapsamına alınan sedanter bireylerin medeni durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanlarının karşılaştırılmasına ilişkin yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 22'ye göre sedanter bireylerin medeni durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Tablo 23.

Sedanter bireylerin çalışma durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=65)

	Çalışma Durumu	n	$\bar{x}$	s	M	Sıra Ort.	Z	p
KAB-E toplam	Çalışan	12	25.42	6.19	23.00	37.54	-0.924	0.355
	Çalışmayan	53	23.70	6.89	24.00	31.97		
BÖA	Çalışan	12	9.42	4.17	7.50	30.79	-0.451	0.652
	Çalışmayan	53	9.66	4.04	8.00	33.50		
Gİ	Çalışan	12	8.17	3.95	6.50	36.42	-0.700	0.484
	Çalışmayan	53	7.19	2.88	7.00	32.23		
İB	Çalışan	12	7.83	3.24	9.00	37.25	-0.893	0.372
	Çalışmayan	53	6.85	3.21	5.00	32.04		
BAÖ	Çalışan	12	161.92	17.72	165.00	38.25	-1.066	0.287
	Çalışmayan	53	154.91	22.54	153.00	31.81		
NKE	Çalışan	12	9.08	1.00	9.00	39.13	-1.272	0.203
	Çalışmayan	53	8.57	1.62	9.00	31.61		

Tablo 23. incelendiğinde araştırma kapsamına alınan sedanter bireylerin çalışma durumlarına göre KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 24.

Sedanter bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanlar arasındaki korelasyonlar (n=65)

		KAB-E toplam	BÖA	Gİ	İB	BAÖ	NKE
KAB-E toplam	r	1,000					
	p	.					
BÖA	r	0,585	1,000				
	p	0,000*	.				
Gİ	r	0,665	0,090	1,000			
	p	0,000*	0,477	.			
İB	r	0,621	0,053	0,287	1,000		
	p	0,000*	0,673	0,021*	.		
BAÖ	r	-0,419	-0,186	-0,567	-0,081	1,000	
	p	0,001*	0,139	0,000	0,522	.	
NKE	r	0,181	0,036*	0,136	0,221	-0,062	1
	p	0,149	0,776	0,280	0,077	0,624	.

* $p < 0.05$

Tablo 24'de sedanter bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanlar arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan Spearman korelasyon analizi sonuçları verilmiştir. Tablo 24. incelendiğinde, araştırmaya dahil edilen sedanter bireylerin KAB-E genelinden ve Gİ alt boyutundan aldıkları puanlar ile BAÖ genelinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü korelasyonlar olduğu tespit edilmiştir ($p < 0.05$). Buna göre sedanter bireylerin KAB-E genelinden ve Gİ alt boyutundan aldıkları puanlar arttıkça BAÖ genelinden aldıkları puanlar azalmaktadır.

4.2.4. Vücut geliştiren ve Sedanter Bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE puanlarının karşılaştırılması

Tablo 25.

Vücut geliştiren ve Sedanter bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılması (n=128)

	Spor yapma durumu	n	x	s	M	Sıra Ort.	Z	p
KAB-E toplam	Vücut geliştiren	63	31.81	9.41	31.00	81.40	-5.081	0.000*
	Sedanter	65	24.02	6.76	23.00	48.12		
BÖA	Vücut geliştiren	63	13.22	4.67	13.00	79.40	-4.490	0.000*
	Sedanter	65	9.62	4.03	8.00	50.05		
Gİ	Vücut geliştiren	63	7.40	3.29	6.00	63.94	-0.171	0.864
	Sedanter	65	7.37	3.10	7.00	65.05		
İB	Vücut geliştiren	63	11.19	4.58	12.00	81.71	-5.218	0.000*
	Sedanter	65	7.03	3.21	6.00	47.82		
BAÖ	Vücut geliştiren	63	164.51	24.12	169.00	71.91	-2.226	0.026*
	Sedanter	65	156.20	21.78	156.00	57.32		
NKE	Vücut geliştiren	63	9.49	2.02	9.00	72.48	-2.435	0.015*
	Sedanter	65	8.66	1.53	9.00	56.77		

* $p < 0,05$

Tablo 25'de araştırmaya dahil edilen vücut geliştiren ve sedanter bireylerin KAB-E, BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların karşılaştırılmasına ilişkin Mann-Whitney U testi sonuçları verilmiştir.

Vücut geliştiren bireyler KAB-E'nde yer alan BÖA alt boyutundan $\bar{x}=13.22\pm4.67$ puan,

sedanter bireyler ise $\bar{x}=9.62\pm4.03$ puan almıştır. Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin BÖA alt boyutundan aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Vücut geliştiren bireylerin BÖA alt boyutundan aldıkları puanlar, sedanter bireylere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren ve sedanter bireylerin KAB'nde yer alan Gİ alt boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin Gİ alt boyutundan aldıkları puanlar benzerdir.

Vücut geliştiren bireyler KAB-E'nde bulunan İB alt boyutundan $\bar{x}=11,19\pm4,58$ puan, sedanter bireyler ise $\bar{x}=7.03\pm3.21$ puan almıştır. Araştırmaya katılan vücut geliştiren bireyler ve sedanter bireylerin KAB-E'nde bulunan İB alt boyutundan almış oldukları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiş olup, vücut geliştiren bireylerin bu alt boyuttan aldıkları puanlar, sedanter bireylere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren ve sedanter bireylerin KAB-E genelinden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Vücut geliştiren bireylerin KAB-E genelinden aldıkları puanlar ($\bar{x}=31.81\pm9.41$), sedanter bireylere ($\bar{x}=156.20\pm21.78$) göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Vücut geliştiren bireyler BAÖ'nden $\bar{x}=164.51\pm24.12$ puan, sedanter bireyler ise $\bar{x}=156.20\pm21.78$ puan almıştır. Araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren ve sedanter bireylerin BAÖ'nden aldıkları puanlar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Vücut geliştiren bireylerin BAÖ puanları, sedanter bireylere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan vücut geliştiren bireyler NKE'nden $\bar{x}=9.49\pm2.02$ puan, sedanter bireyler ise $\bar{x}=8.66\pm1.53$ puan almıştır. Vücut geliştiren ve sedanter bireylerin NKE'nden aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Vücut geliştiren bireylerin envanterden aldıkları puanlar sedanter bireylere göre daha yüksek bulunmuştur.

4.2.5. Vücut geliştiren Bireylerin, Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin

Kas Algısı Bozukluğuna Etkisi

Araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren bireylerin Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin Kas Algısı Bozukluğuna etkisinin incelenmesi amacıyla Yapısal Eşitlik Modellemesi kullanılmıştır. Yapısal eşitlik modellemesi, ikinci nesil veri analiz tekniği olarak (Bagozzi & Fornell, 1982), regresyon gibi birinci nesil istatistiksel tekniklere kıyasla, birçok bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkilerin modellenmesi ile karmaşık bir araştırma problemini tek bir süreçte, sistematik ve kapsamlı bir şekilde ele almayı sağlamaktadır (Anderson & Gerbing, 1988). Özellikle karmaşık modellerin testinde başarılı olduğu, birçok analizi bir defada yaptığı, incelenen modeldeki ilişkiler ağına yönelik varsa yeni düzenlemeler tavsiye ettiği, aracılık ve düzenleyicilik (moderasyon) etkilerini incelemeyi kolaylaştırdığı, ölçüm hatalarını hesaba katıyor olması gibi nedenlerle yapısal eşitlik modellemesi yöntemi, birçok teoremin test edilmesinde ve yeni modellerin geliştirilmesi sürecinde kullanılmakta olan bir yöntemidir (Akt. Dursun & Kacagöz, 2010).

Araştırmacı tarafından; vücut geliştiren bireylerin beden algılarının ve narsistik kişilik özelliklerinin kas algısı bozukluklarına ilişkin beden ölçüsü arzularına, görünüş intoleranslarına ve işlevsel bozulmalarına etki ettiğine dair bir yapısal eşitlik modeli kurulmuştur (Şekil I.) Kurulan modele dair uyum iyiliği indeksleri verilmiştir. Modellerin uygunluğu ve verileri ne düzeyde açıkladığı uyum iyiliği indeksleri ile belirlenir. Uyum iyiliği indeksleri, oluşturulan doğrulayıcı faktör analizi modellerin parametreleri ile örnek verilerden elde edilen istatistiklerin uygunluğunu test etmektedirler (Özdamar, 2002).

Tablo 26.

Vücut geliştiren Bireylerin, Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB'na etkisinin incelendiği modele ait uyum iyiliği indeksleri

Uyum İyiliği İndeksleri	Hesaplanan Değer	Uyum
χ^2/sd (ki kare / serbestlik derecesi)	1.920	Mükemmel
Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA)	0.078	Kabul Edilebilir
Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI)	0.913	Kabul Edilebilir
Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI)	0.951	Mükemmel
İyilik Uyum İndeksi (GFI)	0.965	Mükemmel

Tablo 26'da verilen vücut geliştiren bireylerinde beden algılarının ve narsistik kişilik özelliklerinin kab'na ilişkin BÖA'larına, Gİ'larına ve İB'larına etki ettiğine dair kurulan modelin uyum iyiliği değerleri incelendiğinde;

Hesaplanan χ^2/sd (ki kare / serbestlik derecesi)'inin 1.92 olduğu tespate dilmiştir. Klein (2005)'e göre χ^2/sd derecesinin 3'ün altında olması mükemmel uyumu göstermektedir. Buna göre hesaplanan değer orijinal değişkene ait matris ile önerilen matris arasında mükemmel bir uyum olduğunu görülmüştür.

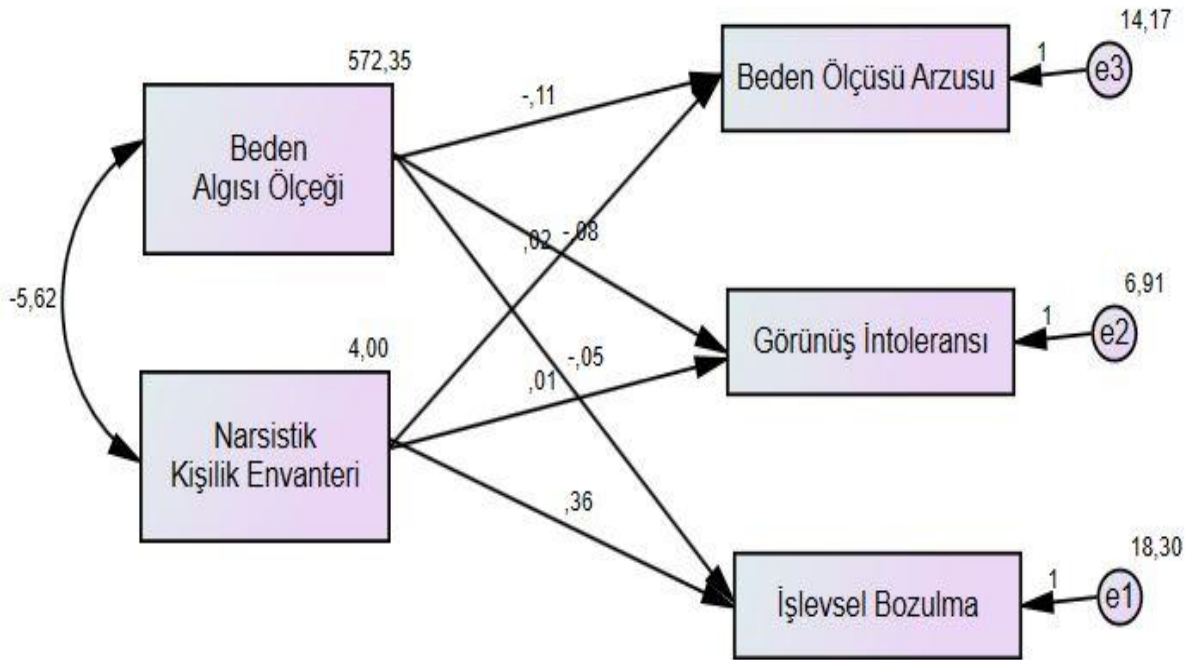
Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA) kabul edilebilir bir uyum için belirlenen aralık olan 0.05-0.08 aralığında bulunduğundan dolayı modelin RMSEA açısından kabul edilebilir uyuma sahip olduğu tespit edilmiştir.

Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI) varsayılan modelin sıfır hipoteziyle olan uygunluğunu saptamak için kullanılır ve 0-1 aralığında değerler alır. 0.95 ile 1 arasında NFI değerine sahip bir modelin mükemmel uyuma sahip olduğunu, 0.90 ile 0.95 arasında NFI değerine sahip bir modelin kabul edilebilir uyum olduğunu göstermektedir. Buna göre modele ait NFI değeri kabul edilebilir uyum olduğunu göstermektedir.

Modele ait Karşılaştırmalı uyum indeksi değeri 0.86 bulunmuştur. CFI için belirlenen sınır değer 0.90 olup, hesaplanan değer 0.95'in üzerinde olması mükemmel uyumu göstermektedir. (Tabachnick ve Fidell, 2001). Hesaplanan CFI değeri 0.951'dir ve

modelin mükemmel uyuma sahip olduğu görülmüştür.

Modele ait İyilik Uyum İndeksi Değeri (GFI) 0.965 olarak hesaplanmıştır. Bu durum modelin mükemmel sahip olduğunu göstermektedir. İyilik uyum indeksi 0 ile 1 arasında değer almaktadır ve 1'e ne kadar yakınsa uyumun o kadar iyi olduğu anlaşılmaktadır. GFI değeri 0 ile 1 arasında değişir. GFI'nın 0.90'ın üzerinde olması modele ilişkin iyi bir uyum olduğunu göstermektedir ve bu durum gözlenen değişkenler arasında yeteri kadar kovaryansın hesaplandığı anlamını taşımaktadır (Ayyıldız ve Cengiz, 2006).

Tablo 27.

Vücut geliştiren Bireylerin, Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB'na etkisinin incelendiği modele ait regresyon katsayıları

			B	S.H	C.R.	p
Beden Ölçüsü Arzusu	<---	NKE	0.02	0.24	0.09	0.933
Görünüş İntoleransı	<---	NKE	0.01	0.17	0.08	0.939
İşlevsel Bozulma	<---	NKE	0.36	0.27	1.33	0.183
Beden Ölçüsü Arzusu	<---	BAÖ	-0.11	0.02	-5.62	0.000*
Görünüş İntoleransı	<---	BAÖ	-0.08	0.01	-5.72	0.000*
İşlevsel Bozulma	<---	BAÖ	-0.05	0.02	-2.28	0.023*

Şekil I. ve Tablo 27 incelendiğinde araştırma kapsamına alınan vücut geliştiren bireylerin Narsistik Kişilik Özellikleri Envanterinden aldıkları puanların KAB-E'nde yer alan BÖA, Gİ ve İB puanlarını anlamlı düzeyde yordamadığı saptanmıştır ($p>0.05$).

Vücut geliştiren bireylerin BAÖ'nden aldıkları puanların KAB'nde yer alan BÖA, Gİ ve İB puanlarını anlamlı düzeyde yordadığı tespit edilmiştir ($p<0.05$). Buna göre vücut geliştiren bireylerin BAÖ'nden aldıkları puanların 1 birim artması, BÖA puanlarını 0.11 birim, Gİ puanlarını 0.08 birim ve İB puanlarını 0.05 birim azaltmaktadır.

4.2.6. Sedanter Bireylerin, Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB'na etkisi

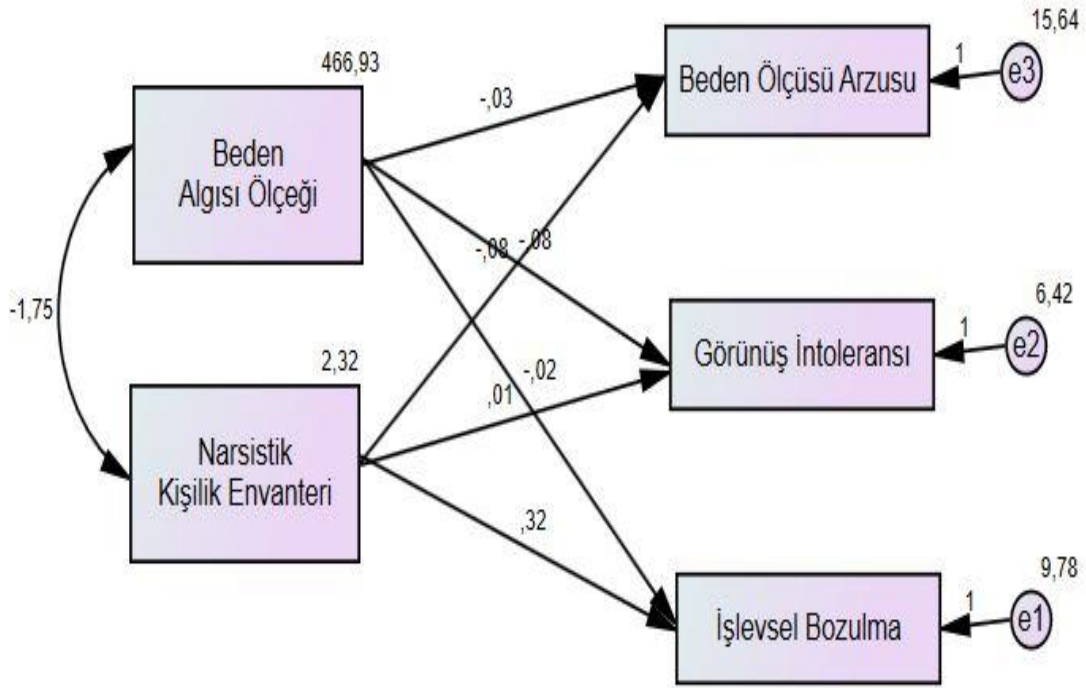
Sedanter bireylerin BAÖ ve NKE'nden aldıkları puanların KAB-E'nde yer alan BÖA, Gİ ve İB puanları üzerindeki etkisi Yapısal Eşitlik Modeli kullanılarak incelenmiştir.

Tablo 28.

Sedanter Bireylerin, Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB'na etkisinin incelendiği modele ait uyum iyiliği indeksleri

Uyum İyiliği İndeksleri	Hesaplanan Değer	Uyum
χ^2/sd (ki kare / serbestlik derecesi)	1.083	Mükemmel
Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA)	0.036	Mükemmel
Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI)	0.898	Kötü uyum
Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI)	0.989	Mükemmel
İyilik Uyum İndeksi (GFI)	0.980	Mükemmel

Tablo 28'de verilen sedanter Bireylerin, Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB'na etkisinin incelendiği modele ait uyum iyiliği indeksleri incelendiğinde, kurulan modelin χ^2/sd (ki kare / serbestlik derecesi)'nin 1.083, Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA)'nün 0.036, Normlaştırılmış Uyum İndeksi (NFI)'inin 0.898, Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI)'nin 0.989 ve İyilik Uyum İndeksi (GFI) değerinin 0.980 olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda sedanter Bireylerin, Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB'na etkisinin incelendiği modele ait NFI dışındaki tüm uyum iyiliği indekslerinin mükemmel uyuma sahip olduğu görülmüş ve kurulan modelin sedanter Bireylerin, Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB'na etkisini test edebileceği saptanmıştır.

Şekil II. Sedanter bireylerin Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB'na etkisine dair kurulan modele ilişkin Path (yol) diagramı

Tablo 29.

Vücut Geliştiren Bireylerin, Beden Algısı ve Narsistik Kişilik Özelliklerinin KAB'na etkisinin incelendiği modele ait regresyon katsayıları

			B	S.H	C.R.	p
Beden Ölçüsü Arzusu	<---	NKE	-0.08	0.32	-0.26	0.796
Görünüş İntoleransı	<---	NKE	0.07	0.21	0.03	0.974
İşlevsel Bozulma	<---	NKE	0.31	0.26	1.23	0.217
Beden Ölçüsü Arzusu	<---	BAÖ	-0.28	0.02	-1.24	0.215
Görünüş İntoleransı	<---	BAÖ	-0.08	0.01	-5.46	0.000*
İşlevsel Bozulma	<---	BAÖ	-0.02	0.02	-0.89	0.372

Şekil I. ve Tablo 29. incelendiğinde sedanter bireylerin Narsistik Kişilik Özellikleri Envanterinden aldıkları puanların KAB-E'nde yer alan BÖA, Gİ ve İB puanlarını anlamlı düzeyde yordamadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Sedanter bireylerin BAÖ'nden aldıkları puanların KAB-E'nde yer alan BÖA ve İB puanlarını anlamlı düzeyde yordamadığı tespit edilirken ($p>0.05$), Gİ puanlarını anlamlı düzeyde yordadığı saptanmıştır ($p<0.05$). Sedanter bireylerin BAÖ'nden aldıkları puanların 1 birim artması KAB-E'nde yer alan Gİ puanlarını 0.08 birim azaltmaktadır.

4.3.3 Vücut Geliştiren ve Sedanter Bireylerin Rorschach ve T.A.T. Karşılaştırması

Çalışmanın projektif boyutunda kullanılan Rorschach ve T.A.T.'ne alınma ölçütü olarak vücut geliştiren bireylerin KAB-E'den ve NKE'den en yüksek puan alan bireyler olması, sedanter gruptan ise yine aynı testlerden en düşük puan olan bireyler olması dikkate alınmıştır.

4.3.3.1 Vücut Geliştiren Grup

35 yaşında 17 yıldır vücut geliştirme sporu ile uğraşan Olgu-1 KAB-E'nden 57, NKE'nden 14 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en yüksek puanı alan kişidir. Rorschach ve T.A.T. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 60 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Rorschach testi protokolü incelendiğinde alınan sonuçlar aşağıdaki gibidir.

OLGU-1

Olgu 32 yanıtla testi tamamlamıştır. Bir protokolden beklenen kadar yanıt sayısı vermiştir. Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman olgunun dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu izlenimini vermiştir. 32 yanıtın sadece 10'u (G:%31.25) global (bütün) yanıtlardan oluşmaktadır. Global yanıtlarının 6'sı basit G'leri, 4'ü ise eklemlenmiş G'lerden oluşmaktadır. Olgu %41 oranında detay, %15.6 oranında küçük detay, %6.25 oranında beyaz detay yanıtı vermiştir. Tüm vermiş olduğu küçük detay, detay ve beyaz detay yanıtlarının oranı %62.5'tir.

Detay yanıtlarının yüzdesi test materyali ile birlikte olgunun dürtüsel dünyasının harekete geçtiğini ve dış dünyadan gelen uyarıları yoğun olarak hissederek bunlara karşı koyamayacağı kaygısı ile gördüğü materyali detaylara bölerek kontrol etme yönünde davrandığını göstermektedir. Global yanıtların 6 tanesi basit G'leri, 4 tanesi ise eklemlenmiş G'leri içermektedir. Olgunun vermiş olduğu global yanıtlar detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtüsel dünyasının harekete geçmesi ile birlikte dış

dünyanın uyarılarına karşı kendini koruma çabası içine girerek detaylar yardımı ile kontrol altına alma, kaygısını azaltma ve kendini koruma çabası içerisine girmektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığı zaman, F+'nın 15, F-'nin 8, CF'nin 3, EF'nin ise 1 tane olduğu belirlenmiştir. F'lerin %75 olması olgunun gerçeği değerlendirme yetisinin olduğunu göstermektedir. Olgu ile ilgili diğer bir bulgu ise renk yanıtlarının detay yanıtları ile birlikte verilmesidir. Olgu dürtünün ortaya çıktığı yerde bununla baş edememesi ve detaya bölerek başa çıkma çabası olarak değerlendirilebilir. Olgu tüm kartları eline alarak ve döndürerek yanıtlamıştır. Kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurduğu ancak kartların döndürülmesi kaygı belirtisi olarak değerlendirilmiştir.

Bilişsel süreçlere bakıldığında Olgunun 32 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında düşünce süreçlerinde özellikle A yanıtları ve X. Kartta anatomi yanıtları, verilen yanıtların neredeyse %50'sini karşılamaktadır. Bu da olgunun özdeşimlerinin daha immature olduğunu, IX. ve X. Karta vermiş olduğu toplam 15 yanıtın 6'sının anatomi yanıtlarından oluşması olgunun dağılma eğilimi içerisinde olduğunu, ayrılık kaygısı ile baş edemediğini gösteren temel bulgular arasında sayılabilir. IX. Kart pregenital anne kavramına gönderme yaptığı bilinen en zor kart olarak değerlendirilen karttır. Bu karta verilen anatomi yanıtları bedenine içine gönderme yapan F- cevaplarını içermektedir. X. Karta verilen anatomi yanıtları F+ yanıtları olmasına rağmen bu kartta da dağılma endişesi görülmektedir. Olgunun otorite figürünü temsil eden IV. ve VI. Kartlara verdiği yanıtlara bakıldığında bütün protokol boyunca red yanıtının çıktığı tek kart VI. Karttır. VI. Kartta verdiği nacak (balta) yanıtı kastratif bir sürece gönderme yaparken IV. Kartta globalde yarasa yanıtını vermesi, ve bu kartta çevirmelerin çok fazla olması olgunun erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadığını düşündürtebilir.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta kemanla ilişki kuramamıştır. Ailesi tarafından yönlendirilmiş olduğu müzikte başarılı olamayacağından bahsetmektedir. Ayrıca olumsuz bir nesne tasarımı ile hikâyeyi tamamlamıştır. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. Kartta annesi mi? Karısı mı? Olduğunu karıştırması sonra da aynı kişi için kızı demesi ödipal üçgenin zorlanarak kurulduğunu, 4. kartta vermiş olduğu yanıtta ise kadın erkek arasında ilişki kurmakta ve cinsler arasında fark

kurmakta zorlandığını, ilk sahne düşlemine gönderme yapan 5. kartta annenin intrusif olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında anne ilişkisinde öfkenin açıkça ortaya çıktığı bunun yanında, 8BM kartında baba ile kurulan ilişkide 'kesiliyor mu? bilmiyorum' diyerek imgesel babanın kastre edici olduğunu, cinselliğin ancak yaşlılıkta görülebileceğinden ve 13MF kartında bir kadınla geçirilen ilişkinin pişmanlık verici olduğundan bahsediyor. Kendi arzusunu niteleyen 16. Kartta, kendi arzusunun yeni bir hayat ve yeni bir sayfa arzusu olduğunu dile getiriyor. Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, belki de vücudunu farklı, hoşça giden, beğenilen bir şekle dönüştürmesinin ödünleme çabası olduğunu göstermektedir. Kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorschach protokolü ile uyumlu olduğunu, ihtiyaç olarak da ilişkiye yatırım yapma arzusunda olduğu B1 kategorisinde, narsistik yatırımları ise CN kategorisinde görülmektedir. Kendini yineleme kompulsyonu olarak vücudunu geliştirdiği bu da çocukluk döneminde öğrendiği prototip yaşantıların yetişkinlik hayatına yansıdığını göstermektedir.

OLGU-2

36 yaşında, 18 yıldır vücut geliştirme sporu ile uğraşan Olgü-2 KAB-E'nden 52, NKE'nden 13 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en yüksek puanı alan kişilerden biridir. Rorschach ve T.AT. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 65 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Olgü-2, 38 yanıtla testi tamamlamıştır. Bir protokolden beklenen yanıt sayısının üzerinde yanıt vermiştir vermiştir. Protokolden beklenen yanıt sayısının üzerinde yanıt vermesi bilişsel süreçlerinin ve hayal gücünün üretkenliğine işaret etmektedir.

Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman olgunun dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu izlenimini vermiştir. 38 yanıtın sadece 15'i (G:%39.47) global (bütün) yanıtlardan oluşmaktadır. Olgü %44.73 oranında detay, %13.15 oranında küçük detay, %2.63 oranında beyaz detay yanıtı vermiştir. Tüm vermiş olduğu küçük detay, detay ve beyaz detay yanıtlarının oranı %60.52'dir. Detay yanıtlarının yüzdesi test materyali ile birlikte olgunun dürtüsel dünyasının harekete geçtiğini ve dış

dünyadan gelen uyarıları yoğun olarak hissederek bunlara karşı koyamayacağı kaygısı ile gördüğü materyali detaylara bölerek kontrol etme yönünde davrandığını göstermektedir. Global yanıtların 13 tanesi basit G'leri, 2 tanesi ise eklemlenmiş G'leri içermektedir. Global yanıtların bu kadar fazla olması, olgunun yoğun olarak savunma düzeneklerini ve sıklıkla da bastırma düzeneğini kullandığını düşündürmektedir. Olgunun vermiş olduğu global yanıtlar detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtüsel dünyasının harekete geçmesi ile birlikte dış dünyanın uyarılarına karşı kendini koruma çabası içine girerek, dış dünyanın uyarılarını bölerek detaylar yardımı ile kontrol altına alma, kaygısını azaltma ve kendini koruma çabası içerisine girmektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığında zaman, F+'nın 12, F-'nin 15, CF'nin ise 7 belirlenmiştir. F'lerin %89.47 olması olgunun tamamen gerçeklik ilkesinde yaşadığını, savunma düzeneklerindeki katılığı, dürtüsellikliğini bastırma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtları global ve detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtülerinin harekete geçmesi ile birlikte, dürtülerini bastırabilmek için dış dünyadan gelen uyarıları bölerek detaycı bir kontrol çabasına girmektedir. Olgunun, renk yanıtlarını detay yanıtları ile birlikte verilmesi dikkat çekici diğer bir bulgudur. Bu bulgu, Olgu ile ilgili yine dürtüsellikliğin ortaya çıkması ile birlikte, dürtüleri ile baş edememesi ve detaya bölerek başa çıkma çabası olarak değerlendirilebilir. Olgu tüm kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurabildiğini göstermektedir, ancak kartları döndürerek yanıtlamıştır. Kartların döndürülmesi kaygı belirtisi olarak değerlendirilmiştir.

Olgu-2'nin bilişsel süreçlerine bakıldığında, 38 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında ise düşünce süreçlerinde özellikle A yanıtları ve X. Kartta anatomi yanıtları verilen yanıtların %55'ini karşılamaktadır.

Bu sonuç Olgunun özdeşimlerinin immature olduğunu, IX. ve X. karta vermiş olduğu toplam 14 yanıtın 7'sinin anatomi yanıtlarından oluşması olgunun dağılma eğilimi içerisinde olduğunu, ayrılık kaygısı ile baş edemediğini gösteren temel bulgular arasında sayılabilir. En zor kart olarak nitelendirilen IX. Kart'ın pregenital anne kavramına gönderme yaptığı bilinmektedir. Bu karta verilen anatomi yanıtları bedenin içine gönderme yapan F- cevaplarını içermektedir. X. Karta verilen anatomi yanıtlarının F- ve hayvan yanıtlarının renk yanıtları olması bu kartta da dağılma endişesini

göstermektedir. Olgunun üst benliğe, otorite ve güce gönderme IV. ve VI. kartlara verdiği yanıtlara bakıldığında, IV. Kartta verdiği boynuzlu maske yanıtı ile fallik bir simge olan boynuz yanıtını verilmiş, bu yanıt kaygı yarattığı için ardından detayda kelebeğe benzeterek kaygısını kontrol etme çabasına girmiştir. VI. Karta vermiş olduğu kelebek yanıtı ile babanın pasifliğine gönderme yapmış daha sonra detayda vermiş olduğu yaratık yanıtı korkulacak bir şey olarak düşünülebilir. Her iki kartta da baba imgesinin kastratif algılandığını ve Olgunun erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadığını düşündürtebilir.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta babanın almış olduğu kemanla ilişki kuramamış ve ilgi duymadığından bahsederek olumsuz bir narsistik yatırımla hikâyeyi tamamlamıştır. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. Kartta, insanları önce köy halkı olarak tanımlaması daha sonra atın yanındaki adamın, hamile kadının kocası olup olmadığına karar verememesi ve kızla bağlantılarını kuramaması ödipal üçgeni kuramadığını, 4. kartta vermiş olduğu yanıtta ise adamın kadına duvar örmesi ve kadını cezalandırması kadın, erkek arasında ilişki kurmakta güçlük yaşadığını, ilk sahne düşlemine gönderme yapan 5. kartta annenin öfkeli olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında yine anne ilişkisinde öfkenin açıkça ortaya çıktığı, baskın bir anne tanımlanmıştır. Bunun yanında, 8 BM kartında baba yerine anne ile ilişki kurmuş ve anneyi öldürmüştür. Ancak annenin çocuk tarafından öldürülmesinin yaratmış olduğu kaygı nedeniyle hikâyeyi değiştirerek çocuğun kadını yanlışlıkla öldürdüğünden bahsetmektedir. 13MF kartında bir kadınla yaşanan ilişkide sağlıklı bir adamın kadını perişan edeceğinden bahsediyor. Kendi arzusunu niteleyen 16. Kartta, çok zorlanarak hikâyeyi oluşturmuş olduğu kaygı yaşadığını düşündürmüştür.

Kendini güçlü bir kahraman olan Hulk'a benzetmiş, ve çok değer verdiği şeyleri çalan kişileri bularak başını ezerek cezalandırdığından bahsetmiştir. Kendini iri, kaslı ve güçlü olan Hulk'a benzeterek özdeşim kurması dikkat çekicidir. Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, belki de vücudunu farklı, iri, güçlü ve kaslı bir şekle dönüştürmesinin erkeklikle özdeşim kurma çabası olduğunu düşündürmektedir. Kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorschach protokolü ile uyumlu olduğunu, ihtiyaç olarak

da ilişkiye yatırım yapma arzusunda olduğu B1 kategorisinde, narsisitik yatırımları ise CN kategorisinde görülmektedir. Kendini yineleme kompulsüyonu olarak vücudunu geliştirdiği bu da çocukluk döneminde öğrendiği prototip yaşantıların yetişkinlik hayatına yansıdığını göstermektedir.

OLGU-3

Olgu-3, 24 yaşında 7 yıldır vücut geliştirme sporu ile uğraşıyor. Olgu-3 KAB-E'nden 52, NKE'nden 13 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en yüksek puanı alan kişilerden biridir. Rorschach ve T.AT. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 65 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Olgu-3, 33 yanıtla testi tamamlamıştır. Bir protokolden beklenen kadar yanıt sayısı vermiştir. Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman olgunun dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu izlenimini vermiştir. 33 yanıtın sadece 11'i (G:%33.3) dünya çapında (bütün) yanıtlardan oluşmaktadır. Olgu %57.57 oranında detay, %9.09 oranında küçük detay yanıtı vermiştir. Vermiş olduğu detay ve detay detay yanıtlarının oranı %66.66'dır. Detay yanıtlarının oranının bu kadar yüksek olması dürtüsel dünyasındaki kontrolüne işaret etmektedir. Detay yanıtlarının yüzdesi test materyali ile birlikte olgunun dürtüsel dünyasının harekete geçtiğini ve dış dünyadan gelen uyarıları yoğun olarak hissederek, dürtüselliğine karşı koyamayacağı kaygısı yaşaması ile gördüğü materyali detaylara bölerek kontrol etmeye çalıştığını göstermektedir. Global yanıtların 7 tanesi basit G'leri, 4 tanesi ise eklemlenmiş G'leri içermektedir.

Olgunun vermiş olduğu global yanıtlar detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtüsel dünyasının harekete geçmesi ile birlikte dış dünyanın uyarılarına karşı kendini koruma çabası içine girerek, dış dünyanın uyarılarını bölerek detaylar yardımı ile kontrol altına alma, kaygısını azaltma ve kendini koruma çabası içerisine girmektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığı zaman, F+'nın 15, F-'nin 10 olduğu belirlenmiştir. F'lerin %75.75 olması olgunun tamamen gerçeklik ilkesinde yaşadığını, savunma düzeneklerindeki katılığı, dürtüselliğini bastırma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtları global ve detay yanıtları ile birlikte

değerlendirildiğinde, dürtülerinin harekete geçmesi ile birlikte, dürtülerini bastırabilmek için dış dünyadan gelen uyarıları bölerek detaycı bir kontrol çabasına girmektedir. Olgu tüm kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurabildiğini göstermektedir, ancak kartları döndürerek ve her kartın arkasına bakarak yanıtlamıştır. Kartların döndürülmesi kaygı belirtisi olarak kartın arkasına bakması ise şüphecilik olarak değerlendirilmiştir.

Olgu-3'ün bilişsel süreçlerine bakıldığında, 33 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında ise özellikle A yanıtları verdiği ve bu yanıtların çoğunlukla X. Kartta ortaya çıktığı ve A yanıtları verilen yanıtların %50'sini karşılamaktadır. Bu sonuç olgunun özdeşimlerinin immature ve savunmacı tarzda olduğunu ayrılık kaygısı ile baş edemediğini gösteren temel bulgular arasında sayılabilir. En zor kart olarak nitelendirilen IX. Kart'ın pregenital anne kavramına gönderme yaptığı bilinmektedir. Bu karta verilen alevler içine yanan bina yanıtı, detay yanıt olarak verilmiş olup, anne ve kadın imgesine karşı yaşanan kaygı ile başedebilmek için yine materyali bölerek başa çıkma çabası olduğunu göstermektedir. Olgunun üst benliğe, otorite ve güce gönderme IV. ve VI. kartlara verdiği yanıtlara bakıldığında, IV. Kartta verdiği kelebek yanıtı ile babanın pasifliğine gönderme yapmıştır. VI. Karta vermiş olduğu post yanıtı ile kadınsı pasifliğe ve kastratif bir sürece gönderme yapmıştır. Daha sonra detayda vermiş olduğu mimari yanıtı ile kaygısını kontrol altına alma çabasına girmişse de ardından yılan kafası yanıtı vermesi babanın korkutucu olduğuna gönderme yapmaktadır. Her iki kartta da baba imgesinin kastratif algılandığını ve olgunun erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadığını düşündürtebilir.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta kemanla bir başka deyişe nesne ile ilişki kurabilmiştir. Kemanı çalma ve kemana sahip olma isteğinden bahsetmekte ancak aynı zamanda da kemanın bozuk ya da çalmayı bilmediğinden bahsederek olumsuz bir narsisistik yatırımla hikâyeyi tamamlamıştır. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. Kartta, kartın detaylarını vermiştir. Hikâyede Anneyi köy kadına olarak, kızı ise okula iden biri olarak tanımlamış, anne ve kızın bağlantısını kuramamıştır. Karttaki adamı yani babayı hiçbir şekilde görememesi ödipal üçgeni kuramadığını, 4. kartta vermiş olduğu yanıtta ise adamın kadını dinlemeyerek gitmesi kadın ile erkek arasında ilişki kurmakta güçlük yaşadığını, ilk sahne düşlemine

gönderme yapan 5. kartta annenin kontrol eden bir anne olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında ise anne ilişkisinde, anne pasif bir anne tanımlanmıştır. Bunun yanında, 8 BM kartında cinsiyet belirtmeden birinin öldüğünden ya da vurulduğundan bahsetmesi özdeşimlerinde sıkıntı yaşadığını göstermektedir. 13MF kartında kadının öldüğünden ve adamın onu öldürmüş olabileceğinden bahsediyor. Kendi arzusunu niteleyen 16. Kartta, deniz kenarında piknik yapan mutlu bir aileden bahsetmiştir. Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, vücudunu farklı, iri ve hoş a giden bir şekle dönüştürmesinin ödünleme çabası olduğunu göstermektedir. Kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorschach protokolü ile uyumlu olduğunu, ihtiyaç olarak da ilişkiye yatırım yapma arzusunda olduğu B1 kategorisinde, narsistik yatırımları CN kategorisinde, kaygıları, ketlenmeleri CI kategorisinde görülmektedir. Nerdeyse tüm öykülerde ketlenme yaşadığı görülmektedir. Kendini yineleme kompulsüyonu olarak vücudunu geliştirdiği bu da çocukluk döneminde öğrendiği prototip yaşantıların yetişkinlik hayatına yansıdığını göstermektedir.

OLGU-4

Olgu-4, 27 yaşında 11 yıldır vücut geliştirme sporu ile uğraşıyor. Olgu-4 KAB-E'nden 53, NKE'nden 14 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en yüksek puanı alan kişilerden biridir. Rorschach ve T.AT. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 75 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Olgu-4, 36 yanıtla testi tamamlamıştır.

Bir protokolden beklenen kadar yanıt sayısı vermiştir. Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman Olgunun dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu izlenimini vermiştir. 36 yanıtın sadece 7'si (G:%19.44) global (bütün) yanıtlardan oluşmaktadır. Olgu %58.33 oranında detay, %13.88 oranında küçük detay ve %8.33 oranında beyaz detay yanıtı vermiştir. Vermiş olduğu detay, detay ve beyaz detay yanıtlarının oranı %80.54'dür. Detay yanıtlarının oranının bu kadar yüksek olması dürtüsel dünyasındaki kontrolüne işaret etmektedir. Detay yanıtlarının yüzdesi test materyali ile birlikte olgunun dürtüsel dünyasının harekete geçtiğini ve dış dünyadan

gelen uyarıları yoğun olarak hissederek, dürtüselliğine karşı koyamayacağı kaygısı yaşaması ile gördüğü materyali detaylara bölerek kontrol etmeye çalıştığını göstermektedir. Global yanıtların 6 tanesi basit G'leri, 1 tanesi ise eklemlenmiş G'leri içermektedir. Olgunun vermiş olduğu global yanıtlar detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtüsel dünyasının harekete geçmesi ile birlikte dış dünyanın uyarılarına karşı kendini koruma çabası içine girerek, dış dünyanın uyarılarına bölerek detaylar yardımı ile kontrol altına alma, kaygısını azaltma ve kendini koruma çabası içerisine girmektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığında zaman, F+'nın 11, F-'nin 12 CF'nin 8 olduğu belirlenmiştir. F'lerin %63.88 olması olgunun tamamen gerçeklik ilkesinde yaşadığını, savunma düzeneklerindeki katılığı, dürtüselliğini bastırma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtları global ve detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtülerinin harekete geçmesi ile birlikte, dürtülerini bastırabilmek için dış dünyadan gelen uyarıları bölerek detaycı bir kontrol çabasına girmektedir. Olgunun, renk yanıtlarını detay yanıtları ile birlikte verilmesi dikkat çekici diğer bir bulgudur. Bu bulgu, Olgu ile ilgili yine dürtüselliğin ortaya çıkması ile birlikte, dürtüleri ile baş edememesi ve detaya bölerek başa çıkma çabası olarak değerlendirilebilir. Olgu tüm kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurabildiğini göstermektedir, ancak kartları herhangi bir yere döndürmemiştir.

Olgu-4'ün bilişsel süreçlerine bakıldığında, 36 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında ise özellikle H ve A yanıtları verdiği ve bu yanıtların çoğunlukla I. Kart, VIII. Kart ve IX. Kartta ortaya çıktığı ve verilen yanıtların %69.43'ünü karşılamaktadır.

Bu sonuç olgunun bedenini teste taşıdığını, özellikle Hd yanıtlarının fazlalığı beden imgesi ile ilgili sorun yaşadığını ve parçalanma kaygısı yaşadığını düşündürmektedir. A yanıtlarının fazla olması ise Olgunun özdeşimlerinin immature ve savunmacı tarzda olduğunu ayrılık kaygısı ile baş edemediğini gösteren temel bulgular arasında sayılabilir. En zor kart olarak nitelendirilen IX. Kart'ın pregenital anne kavramına gönderme yaptığı bilinmektedir. Bu karta Global yanıt verememiş, yanıtlarının detay yanıt olarak verilmiş olduğu, anne ve kadın imgesine karşı yaşanan kaygı ile baş edebilmek için yine materyali bölerek başa çıkma çabası olduğunu göstermektedir. Olgunun üst benliğe, otorite ve güce gönderme IV. ve VI. kartlara verdiği yanıtlara

bakıldığında, IV. Kartta verdiği dev yanıtı ile baba imgesini korkunç olarak düşlemlediğini, dev yanıtının ardından, devi detaylandırarak tanımlamaya devam etmiştir. Devi detaylandırmasının korkunç olarak düşlemelenen baba imgesini yaratmış olduğu kaygı ile baş edebilme çabası olduğu düşünülmektedir. VI. Karta vermiş olduğu post yanıtı ile kadınsı pasifliğe ve kastratif bir sürece ayrıca post yanıtından sonra vermiş olduğu kılıç yanıtı da kastratif bir sürece gönderme yapmaktadır. Her iki kartta da baba imgesinin kastratif algılandığını ve Olgunun erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadığını düşündürtebilir.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta kemanla bir başka deyişle nesne ile ilişki kurabilmiştir. Kemanı çalma isteği, çabası, hırsı, azmi olmayan bir çocuktan bahsederek olumsuz bir narsisistik yatırımla hikayeyi tamamlamıştır. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. Kartta bulunana kişilerin her birini ayrı ayrı değerlendirmiş ve baba, anne ve kızın bağlantısını kuramamıştır. Karttaki ödipal üçgeni kuramadığını, 4. kartta vermiş olduğu yanıtta ise erkeğin kadını koruma çabası içinde olduğunu, ancak gözünün dışarda olmasına rağmen kadının adama sadık olduğunu ve aslında gitmek istediğini anlatarak kadın ve erkek arasında ilişki kurmakta güçlük yaşamadığı, ilk sahne düşlemine gönderme yapan 5. kartta kadının, anne mi? teyze mi? Olduğuna karar veremeyerek ebeveyn olarak nitelendirmiş ve bu kişinin baskı yapan, kontrol eden bir kişi olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında ise anne ilişkisinde, anne pasif bir anne tanımlanmıştır.

Bunun yanında, 8 BM kartında ameliyat edilen kişi ile özdeşim kurmuş narsistik bir yatırım yaparak imkânsız başarıları ve yaşama dönen birini kurgulamış ardından ise babası yada aile büyüğünün tüm fedakârlıklarına rağmen bu kişinin yaşamadığını kurgulamış olması, baba ile özdeşimlerde sıkıntı yaşadığını göstermektedir. 13MF kartında ilk önce kadın, erkek ilişkisini pişmanlık, hata olarak aktarmış ardından kadının sağlık sorunu yada intihar ederek ölmüş olduğu ve adamın keşke gitmeseydim düşüncesinden dolayı yine pişmanlık yaşadığı ile ilgili farklı bir hikâye oluşturmuştur. Kartta kadın ve erkek ilişkisini pişmanlık yaşıtan bir durum olarak kurgulamıştır. Kendi arzusunu niteleyen 16. Kartta, çocuklarına gelecek sağlayabilmek için, çocuklarının manevi yönünü eksik bırakmış anne baba anlatmış ve bu çocuğun daha sonra

büyüdüğü zaman trafik kazası geçirdiğini ve kaza sonrasında yaşamış olduğu kayıplardan bahsetmiştir. Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, vücudunu farklı, iri ve hoş a giden bir şekilde dönüştürme çabasının ödünleme ve yaşamış olduğu kayıpla baş edebilme çabası olduğunu göstermektedir. Kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorschach protokolü ile uyumlu olduğunu, ihtiyaç olarak da ilişkiye yatırım yapma arzusunda olduğu B1 kategorisinde, dışsal gerçekliğe yapılan yatırımları CF kategorisinde, narsistik yatırımları ise CN kategorisinde görölmektedir. Kendini yineleme kompölysonu olarak vücudunu geliştirdiğı bu da çocukluk döneminde öğrendiğı prototip yaşantıların yetişkinlik hayatına yansıdığını göstermektedir.

Olgu-5

28 yaşında 11 yıldır vücut geliştirme sporu ile uğraşan olgu-5 KAB-E'nden 51, NKE'nden 12 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en yüksek puanı alan kişilerden biridir. Rorschach ve T.AT. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 75 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Olgu-5, 51 yanıtla testi tamamlamıştır. Bir protokolden beklenen yanıt sayısının üzerinde yanıt vermiştir vermiştir. Protokolden beklenen yanıt sayısının üzerinde yanıt vermesi bilişsel süreçlerinin ve hayal gücünün üretkenliğine işaret etmektedir.

Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman olgunun dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu izlenimini vermiştir. 51 yanıtın sadece 5'i (G:%9.8) global (bütün) yanıtlardan oluşmaktadır. Olgu %72.54 oranında detay, %11.76 oranında küçük detay, %3.92 oranında beyaz detay yanıtı vermiştir. Tüm vermiş olduğu küçük detay, detay ve beyaz detay yanıtlarının oranı %88.22'dir. Detay yanıtlarının yüzdesi test materyali ile birlikte olgunun dürtüsel dünyasının harekete geçtiğini ve dış dünyadan gelen uyarıları yoğun olarak hissederek bunlara karşı koyamayacağı kaygısı ile gördüğü materyali detaylara bölerek kontrol etme yönünde davrandığını göstermektedir. Global yanıtların 4 tanesi basit G'leri, 1 tanesi ise eklemlenmiş G'leri içermektedir. Global yanıtların bu kadar az sayıda olması, Olgunun varlıkları kendi bütünlüğü içinde algılamasında yetersizlik, kendilik imgesi ile ilgili eksikliklerini düşündürmektedir.

Olgunun vermiş olduğu global yanıtlar detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtüsel dünyasının harekete geçmesi ile birlikte dış dünyanın uyarılarına karşı kendini koruma çabası içine girerek, dış dünyanın uyarılarını bölerek detaylar yardımı ile kontrol altına alma, kaygısını azaltma ve kendini koruma çabası içerisine girmektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığında zaman, F+'nın 10, F-'nin 30, CF'nin 1, F±'nin 1, Fclob yanıtının ise 2 tane olduğu belirlenmiştir. F'lerin %86.24 olması olgunun tamamen gerçeklik ilkesinde yaşadığını, savunma düzeneklerindeki katılığı, dürtüsellikliğini bastırma eğiliminde olduğunu göstermektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtları global ve detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtülerinin harekete geçmesi ile birlikte, dürtülerini bastırabilmek için dış dünyadan gelen uyarıları bölerek detaycı bir kontrol çabasına girmektedir. Olgu tüm kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurabildiğini göstermektedir, ancak kartları döndürerek yanıtlamıştır. Kartların döndürülmesi kaygı belirtisi olarak değerlendirilmiştir.

Olgu-5'in bilişsel süreçlerine bakıldığında, 51 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında ise düşünce süreçlerinde özellikle A yanıtları ve H yanıtları verilen yanıtların %80.38'ini karşılamaktadır. Hemen hemen tüm kartlara A ve H yanıtlarını verdiği belirlenmiştir. Bu sonuç Olgunun bedenini teste taşıdığını, özellikle Hd yanıtlarının fazlalığı beden imgesi ile ilgili sorun yaşadığını ve parçalanma kaygısı yaşadığını düşündürmektedir.

A yanıtlarının fazla olması ise Olgunun özdeşimlerinin immature ve savunmacı tarzda olduğunu ayrılık kaygısı ile baş edemediğini gösteren temel bulgular arasında sayılabilir. A yanıtlarının özellikle çift cinsellikle ilgili yaşantıları harekete geçireceği düşünülen II. Karta verildiği görülmüştür. H yanıtlarının özellikle özdeşim karı olan VII. Kart'a verilmesi, özdeşim kuramadığını düşündürmektedir. Olgunun üst benliğe, otorite ve güce gönderme IV. ve VI. kartlara verdiği yanıtlara bakıldığında, IV. Kartta vermiş olduğu tipsiz bir hayvan yanıtı ile babanın korkunç olduğuna gönderme yapmıştır. VI. Karta batan bir gemi olan Titanik yanıtı vermesi, baba ile özdeşim kuramadığını ve bunun ardından yaratmış olduğu kaygıdan kurtulmak için melek yanıtı vermiş fakat sonra yine detayda patlak gözlü bir kuş tanımlamıştır. Detayda vermiş olduğu patlak gözlü kuş yanıtı korkulacak bir şey olarak düşünülebilir. Her iki kartta da baba imgesinin

kastratif algılandığını ve olgunun erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadığını düşündürtebilir.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta kemanı çalması için çocuğa baskı yapan bir aile tanımlayarak, çocuğun kemanı çalamayacağını kurgulamıştır. Nesne ile ilişki kuramamış ve çocuğun keman çalmak istemediğinden bahsederek olumsuz bir narsisistik yatırımla hikâyeyi tamamlamıştır. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. Kartta, kızın ailesi, kocası olduğu ile ilgili öykü kurgulamış ancak ödipal üçlünün kurulması için gerekli olan çocuktan bahsetmeyerek ödipal üçgeni kuramadığını, 4. kartta vermiş olduğu yanıtta ise kadının adama sarılarak teselli etmesi ile ilgili bir öykü vermiş kadın, erkek arasında ilişki kurmakta güçlük yaşamadığını, ilk sahne düşlemine gönderme yapan 5. kartta kontrol eden bir anne olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında yine anne ilişkisinde öfkenin açıkça ortaya çıktığı, baskın bir anne tanımlanmıştır. Bunun yanında, 8 BM kartında baba yerine anne ile ilişki kurmuş ve anneyi öldürmüştür. 13MF kartında şok yaşayarak uzun sürede yanıt vermesi, kaygı yaşadığını düşündürmektedir. Kadın ve erkek ilişkisinin pişmanlık duygusu yaratacağından bahsetmiş ve ardından kadının ölmüş olabileceğini anlatmıştır. Kendi arzusunu niteleyen 16. Karta yine uzun duraklamalarla ve nasıl yapabileceğini bilmediğini söyleyerek başlamış olması yine kaygı yaşadığını düşündürmektedir.

Kendini podyumda gördüğünü ve ilk üçün içinde olacağını bildiği ile ilgili bir öykü kurgulamış ancak seneye evlenecek olmasına rağmen bununla ilgili hiçbir şey hayal edemediğinden bahsetmiş, insanların onun yaptığı işe saygı duyduğu ile ilgili narsisistik bir yatırım yaparak hikâyesini tamamlamıştır. Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, belki de vücudunu farklı, iri ve kaslı bir şekle dönüştürmesinin erkeklikle özdeşim kurma çabası ve kompanse etme ihtiyacı olduğunu göstermektedir. Kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorschach protokolü ile uyumlu olduğunu, ihtiyaç olarak da ilişkiye yatırım yapma arzusunda olduğu B1 kategorisinde, ketlenme ve kısıtlanma eğilimi CI kategorisinde, narsisistik yatırımları ise CN kategorisinde görülmektedir. Kendini yineleme kompulsüyonu olarak vücudunu geliştirdiği bu da çocukluk döneminde öğrendiği prototip yaşantıların yetişkinlik hayatına yansıdığını

göstermektedir.

4.3.3.2 Vücut Geliştiren Sporcuların Rorschach ve TAT Protokollerinin Ortak Özellikleri

KAB-E ve NKE'nden en yüksek puan alan vücut geliştiren sporculara uygulanan TAT ve Rorschach testleri bireysel olarak değerlendirildikten sonra, bu kişilerin test protokolleri genel olarak da incelenmiş ve psikik süreçlerinde birçok ortak özelliklerinin olduğu görülmüştür.

Vücut geliştiren olguların tümünün detay yanıtlarının fazlalığı dikkat çelici nitelikteydi. Bir başka deyişle bu kişilerin dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu, ayrıca dürtüsel dünyalarının harekete geçmesi ile birlikte dış dünyadan gelen uyarınları yoğun olarak hissederek bunlara karşı koyamayacakları kaygısı yaşamış oldukları, kaygılarını kontrol altına alabilmek için de gördükleri materyali detaylara bölme yönünde davrandıkları görülmüştür. Olguların test materyalini kendi bütünlüğü içinde algılamalarındaki yetersizlik, kendilik imgeleri ile ilgili eksikliklerini düşündürmektedir.

Olguların vermiş olduğu global yanıtlar detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtüsel dünyalarının harekete geçmesi ile birlikte dış dünyanın uyarınlara karşı kendilerini koruma çabası içine girerek, dış dünyanın uyarınlara bölerek detaylar yardımı ile kontrol altına alma, kaygılarını azaltma ve kendilerini koruma çabası içerisine girmektedirler. Ayrıca Olguların savunma düzeneklerindeki katılık, dürtüselliklerini bastırma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Olgular kartları yanıtlarken döndürerek yanıtlamış, kartların döndürülerek yanıtlanması kaygı belirtisi olarak değerlendirilmiştir.

Olguların özdeşimlerinin immature ve savunmacı tarzda olduğu, ayrılık kaygısı ile baş edemedikleri temel bulgular arasında sayılabilir. Olgular babayı korkunç ya da pasif olduğuna gönderme yaparak tanımlamıştır. Bu yanıtlar baba ile özdeşim kurulamadığını baba imgesinin kastratif olarak algılandığını ve olguların erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadıklarını düşündürmüştür. Kadın ve erkek arasındaki ilişki yetişkin

bireylerden farklı olarak pişmanlık duygusu yaratan bir süreç olarak değerlendirilmiştir.

Tamamlayıcı tanı ve özellikler için yardımcı olan TAT protokolleri incelendiğinde ise Rorschach ile benzer bir şekilde ve Rorschach'ı destekler nitelikte bulgular tespit edilmiştir. Bunlara göre olguların TAT öyküleri genel olarak incelendiğinde, nesne ilişkilerinde sorun yaşadıkları ayrıca narsisistik yatırımlarının olumsuz olduğu dikkat çekici bulgular arasındadır. Olguların, ödipal üçgeni kuramadıkları, kadın ve erkek arasında ilişki kurmakta güçlük yaşadıkları temel bulgular arasındadır. Ayrıca olguların anneyi baskı yapan, kontrol eden bir kişi olarak tanımlamış olmaları ve baba ile özdeşimlerinde ise sıkıntı yaşamaları dikkat çekicidir. Olguların kadın erkek ilişkisinin pişmanlık, duygusu yaratacağından bahsetmeleri dikkat çekici bir başka bulgudur.

4.3.3.3 Sedanter Grup

Olgu-1

25 yaşında hiçbir spor dalı sporu ile uğraşmayan Olgu-1 KAB-E'nden 15, NKE'nden 4 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en düşük puanı alan kişidir. Rorschach ve T.AT. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 80 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Rorschach testi protokolü incelendiğinde alınan sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Olgu 21 yanıtla testi tamamlamıştır. Bir protokolden beklenen kadar yanıt sayısı vermiştir. Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman olgunun hemen hemen eşit sayıda global (bütün) ve detay yanıtları verdiği görülmüştür. 21 yanıtın 10'u (G:%47.61) global yanıtlardan oluşmaktadır. Global yanıtlarının 6'sı basit G'leri, 4'ü ise eklemlenmiş G'lerden oluşmaktadır. Olgunun vermiş olduğu global yanıtlarda basit G yanıtları ve eklemlenmiş G yanıtlarının neredeyse eşit sayıda olduğu görülmüştür. Bu da kişinin hem iç dünyasından gelen yaşantılarını, duygu ve düşüncelerini hem de kendi içsel imgeleri ile gerçeği yeniden yapılandırabilme kapasitesine işaret etmektedir. Olgu %47.61 oranında detay, %4.67 oranında beyaz detay detay yanıtı vermiştir. Tüm vermiş olduğu detay beyaz ve detay detay yanıtlarının oranı %52.37'dir. Detay

yanıtlarının doğru ve nesnel forumlarla birlikte verildiği bir başka deyişle detay yanıtlarının yarısı F+ ile birlikte verildiği ve Olgunun uyumunun yanında kontrol mekanizmasının da iyi çalıştığını göstermektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığı zaman, F+'nın 10 ve F-'nin 4 tane olduğu belirlenmiştir. F'lerin %66.67 olması olgunun gerçeği değerlendirme yetisinin olduğunu göstermektedir. Kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurduğu ancak kartların döndürülmesi kaygı belirtisi olarak değerlendirilmiştir.

Bilişsel süreçlere bakıldığında olgunun 21 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında düşünce süreçlerinde özellikle A yanıtları ve H yanıtları, verilen yanıtların %66,66'sını karşılamaktadır. Bu da olgunun özdeşimlerinin immature ancak sosyalleşme sürecinin herkes gibi olduğunu ve uyumunda bir sorun olmadığını göstermektedir.

A yanıtlarının büyük çoğunluğunun G yanıtları ile birlikte verilmesi bütün olarak beden imgesini vermeyi tehlikeli olarak algılamadığını, özdeşim kapasitesi olduğuna işaret etmektedir. Olgu neredeyse tüm kartlara A ve H yanıtlarını vermiştir. IX. Kart'ın pregenital anne kavramına gönderme yaptığı bilinmekte ve en zor kart olarak değerlendirilmektedir. Bu karta Global yanıt verememiş, yanıtlarının detay yanıt olarak verilmiş olduğu, anne ve kadın imgesine karşı yaşanan kaygı ile baş edebilmek için materyali bölerek başa çıkma çabası olduğunu göstermektedir. Olgunun otorite figürünü temsil eden IV. ve VI. kartlara verdiği yanıtlara bakıldığında, IV. Kartta globalde dev yanıtını vermesi hemen ardından yine globalde dikkatli baktığımda yaratık gibi yanıtını vermesi babayı korkutucu olarak değerlendirdiğini, VI. Kartta verdiği karanlık yol yanıtı kastratif bir sürece gönderme yaparken, yine bu kartta başka bir şeye benzetemiyorum diyerek kartı çevirmesi kartın kaygı yarattığını düşündürmektedir. Bu kartta çevirmelerin olması olgunun erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadığını düşündürtebilir.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta kemanla ilişki kurabildiği, kemanı çalamadığı için üzgün bir çocuktan bahsetmektedir. Ayrıca olumsuz bir narsisistik tasarımı ile hikâyeyi tamamlamıştır. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. Kartta ilk önce adam ve karısının tasarımı vererek, kızı öğrenci olarak tanımlamakta

ancak daha sonra mutlu bir aile tablosu vererek, kızları olarak tanımlamaması ödipal üçgenin zorlanarak kurulduğunu, 4. kartta aşk öyküsü vermiş olduğu, kadının adama sarılmış olması ancak adamın dönüp kadına bakmaması, kadın erkek arasında ilişki kurmakta ve cinsler arasında fark kurmakta zorlandığını, ilk sahne düşlemine gönderme yapan 5. kartta annenin kontrol eden bir anne olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında anne ilişkisinde kızgın olmasına rağmen tebessüm eden bir anne tasarımı vermesi ve anneme uyarladım diyerek olumlu bir narsistik yatırımla tamamlamıştır. Ayrıca, 8BM kartında baba ile kurulan ilişkide, savaşta yara almış askerin doktor tarafından tedavi edilmesi baba ile kurulan ilişkinin olumlu olduğunu, 13MF kartında cinselliğin eşin dışında başka bir kadınla yaşanmasının pişmanlık verici olduğundan bahsediyor. Kendi arzusunu niteleyen 16. Kartta, kendi arzusunun hataların olmadığı bir hayat ve yeni bir sayfa ve bu sayfada kırıncı üzücü şeylerin olmamasını arzusu olduğunu dile getiriyor.

Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, göstermektedir. Kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorschach protokolü ile uyumlu olduğunu, dış gerçekliğe aşırı yatırımları ise CF kategorisinde görülmektedir.

Olgu-2

Olgu-2, 23 yaşında hiçbir spor dalı ile uğraşmıyor. KAB-E'nden 16, NKE'nden 8 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en düşük puanı alan kişilerden biridir. Rorschach ve T.AT. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 70 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Rorschach testi protokolü incelendiğinde alınan sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Olgu 22 yanıtla testi tamamlamıştır. Bir protokolden beklenen kadar yanıt sayısı vermiştir. Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman, Olgunun dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu izlenimini vermiştir. 22 yanıtın sadece 6'Sı (G:%27.27) global (bütün) yanıtlardan oluşmaktadır. Global yanıtlarının 4'ü basit G'leri, 2'si ise eklenmiş G'lerden oluşmaktadır. Olgu %63.63 oranında detay, %4.54 oranında beyaz detay yanıtı vermiştir. Tüm vermiş olduğu detay beyaz detay

yanıtlarının oranı %68.17'dir. Detay yanıtlarının yüzdesi test materyali ile birlikte olgunun dürtüsel dünyasının harekete geçtiğini ve dış dünyadan gelen uyarıları yoğun olarak hissederek bunlara karşı koyamayacağı kaygısı ile gördüğü materyali detaylara bölerek kontrol etme yönünde davrandığını göstermektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığı zaman, F+'nın 9 ve F-'nin 7 tane olduğu belirlenmiştir. F'lerin %72.71 olması olgunun gerçeği değerlendirme yetisinin olduğunu göstermektedir. Kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurduğu ancak kartların döndürülmesi kaygı belirtisi olarak değerlendirilmiştir.

Bilişsel süreçlere bakıldığında olgunun 22 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında düşünce süreçlerinde özellikle A yanıtları verilen yanıtların neredeyse %50'sini karşılamaktadır. A yanıtları verdiği ve bu yanıtların çoğunlukla X. Kartta ortaya çıktığı görülmüştür. Bu sonuç Olgunun özdeşimlerinin immature ve savunmacı tarzda olduğunu ayrılık kaygısı ile baş edemediğini gösteren temel bulgular arasında sayılabilir. IX. Kart'ın pregenital anne kavramına gönderme yaptığı bilinmekte ve en zor kart olarak değerlendirilmektedir. Bu karta Global yanıt verememiş, yanıtlarının detay yanıt olarak verilmiş olduğu, anne ve kadın imgesine karşı yaşanan kaygı ile baş edebilmek için materyali bölerek başa çıkma çabası olduğunu göstermektedir. Olgunun otorite figürünü temsil eden IV. ve VI. kartlara verdiği yanıtlara bakıldığında, test boyunca reddettiği tek kart VI. Karttır. IV. Kartta burnu uzun bir karıncayıyan yanıtını vermesi baba imgesinin korkutucu, sevimsiz, kötü olarak değerlendirdiğini, VI. Kartı reddettikten sonra kartın yaratmış olduğu kaygı ile başa çıkabilmek için kelebek, suya temas eden böcek yanıtını vermiştir. Baba imgesini kelebek üzerinden aktararak pasif bir baba imgesine gönderme yapmıştır. Kartın kaygısından regrese olarak haz bağlamında regresif bir yanıt olan suyu vermiştir.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta kemanla ilişki kurabildiği, kemanın akordu ile ilgili sorunu nasıl çözeceğini düşünen, kemanı çalmak isteyen ve çalabileceği ile ilgili hayalleri olan bir çocuktan bahsederek, olumlu bir narsisistik tasarımı ile hikayeyi tamamlamıştır. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. Kartta adam ve kadının evli olduğu tasarımı vermiş ancak kızı ile bağlantılarını kuramamış olması ödipal üçgenin kurulamadığını, 4. Kartta kadının adamı gitmemesi için tutması ancak

adamin önce gidip daha sonra kadına geri dönmesi, kadın erkek arasında ilişki kurmakta zorlandığını, ilk sahne düşlemine gönderme yapan 5. kartta annenin kontrol eden bir anne olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında anne ilişkisinde reddedici bir anne tasarımı vermesi, 8BM kartında yara almış askerin yarasının bıçakla açılması babanın kastratif olduğunu, 13MF kartında cinsellikle ilgili bir tasarım vermeyip, tasarımda kadının ölmüş olması dikkat çekicidir. Kendi arzusunu niteleyen 16. Kartta, kendi arzusunun yeşillik ve ağaçların olduğu, sınırları olmayan bir yolda ilerlemek olduğu arzusu olduğunu dile getiriyor. Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, Kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorschach protokolü ile uyumlu olduğunu, Obsesyonel türde yöntemleri içeren A3 serisinin, Rorschach protokolünde çıkan detay yanıtları ile uyumlu olduğu, dış gerçekliğe aşırı yatırımları ise CF kategorisinde görülmektedir.

Olgu-3

Olgu-3, 27 yaşında hiçbir spor dalı ile uğraşmıyor. KAB-E'nden 16, NKE'nden 10 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en düşük puanı alan kişidir. Rorschach ve T.AT. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 70 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Rorschach testi protokolü incelendiğinde alınan sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Olgu 29 yanıtla testi tamamlamıştır. Bir protokolden beklenen kadar yanıt sayısı vermiştir. Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman, Olgunun dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu izlenimini vermiştir. 29 yanıtın sadece 4'ü (G:%13.79) global (bütün) yanıtlardan oluşmaktadır. Global yanıtlarının 4'ü de basit G'dir. Olgu %68.9 oranında detay, %17.24 oranında detay detay yanıtı vermiştir. Tüm vermiş olduğu detay ve detay detay yanıtlarının oranı %86.14'tür. Detay yanıtlarının yüzdesi test materyali ile birlikte olgunun dürtüsel dünyasının harekete geçtiğini ve dış dünyadan gelen uyarıları yoğun olarak hissederek bunlara karşı koyamayacağı kaygısı ile gördüğü materyali detaylara bölerek kontrol etme yönünde davrandığını göstermektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığı zaman, F+'nın 19 ve F-

'nin 10 tane olduğu belirlenmiştir. F'lerin %100 olması Olgunun tamamen gerçeklik ilkesinde yaşayan, katı savunma düzeneklerine sahip, hiçbir şekilde hayal gücü ve fantaziye izin vermeyen yapıda olduğunu göstermektedir. Kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurduğu şeklinde değerlendirilmiştir.

Bilişsel süreçlere bakıldığında olgunun 29 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında düşünce süreçlerinde özellikle A yanıtları verilen yanıtların %51.72'sini karşılamaktadır. A yanıtlarını hemen hemen tüm kartlara verdiği ancak bu yanıtların çoğunlukla X. Kartta ortaya çıktığı görülmüştür. Bu sonuç olgunun özdeşimlerinin immature ve savunmacı tarzda olduğunu ayrılık kaygısı ile baş edemediğini gösteren temel bulgular arasında sayılabilir. IX. Kart'ın pregenital anne kavramına gönderme yaptığı bilinmekte ve en zor kart olarak değerlendirilmektedir.

Bu karta Global yanıt verememiş, yanıtlarının detay yanıt olarak verilmiş olduğu, anne ve kadın imgesine karşı yaşanan kaygı ile baş edebilmek için materyali bölerek başa çıkma çabası olduğunu göstermektedir. Olgunun otorite figürünü temsil eden IV. ve VI. kartlara verdiği yanıtlara bakıldığında, test boyunca reddettiği tek kart IV. Karttır. Olgu-3 hiçbir şekilde bu karta yanıt verememiş, kart tekrar verildiğinde de yanıtlayamamıştır. Bu Olgu ile ilgili dikkat çekici bir şeydir. Kartın otorite figürünü temsil ettiği göz önünde bulundurulduğunda, otorite figürünün Olguda yoğun kaygıya neden olduğunu düşündürmektedir. VI. Kartta ise Baba imgesini sürüngen üzerinden aktararak pasif bir babaya gönderme yapmıştır.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta kemanla ilişki kurabildiği, kemanı olan ancak kemanı çalmayı öğretecek kimsenin olmadığı bir öykü kurgulamış ve olumsuz bir narsisistik tasarımı ile hikâyeyi tamamlamıştır. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. kartta baba, anne ve kız arasındaki bağlantıyı kurabilmiş olması ödipal üçgenin kurulabildiğini, 4. Kartta kadının adamı gitmemesi için tutması ve adama aşık olması ancak adamın kadını bırakarak gitmesi kadın erkek arasında ilişki kurmakta zorlandığını, ilk sahne düşlemine gönderme yapan 5. kartta annenin kontrol eden bir anne olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında anne ilişkisinde oğluna arkasını dönen bir anne kurgulayarak, reddedici bir anne tasarımı vermesi, 8BM kartında av tüfeği ile çatışmada vurulan adamın kurşun yarasını çıkarılmaya çalışılması

ile ilgili öykü de babanın kastratif olduğunu, ayrıca ilk başta önde duran çocuğu kız olarak tanımlayıp daha sonra cinsiyet belirtmeden öndeki şeklinde tanımlaması baba ile özdeşimlerinde sorun olduğunu, 13MF kartında adamın çıplak kadını görünce utanarak gözlerini kapatması, cinselliği utanılacak bir şey olarak tasarladığını göstermektedir. Kendi arzusunu niteleyen 16. kartta, yasak bir ilişkisi olan bir çift tasarımı vererek cinselliğe gönderme yapmış ancak hemen ardından kadının adamı yaralaması ve adamın kadını öldürmesi tasarımı ile agresif tasarım vermiştir.

Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, Kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorschach protokolü ile uyumlu olduğunu, dış gerçekliğe aşırı yatırım yapan CF serisinin, Rorschach protokolünde çıkan detay yanıtları ile uyumlu olduğu görülmektedir.

Olgu-4

Olgu-4, 26 yaşında hiçbir spor dalı ile uğraşmıyor. KAB-E'nden 20, NKE'nden 13 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en düşük puanı alan kişidir. Rorschach ve T.AT. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 70 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Rorschach testi protokolü incelendiğinde alınan sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Olgu 31 yanıtla testi tamamlamıştır. Bir protokolden beklenen kadar yanıt sayısı vermiştir. Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman, olgunun dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu izlenimini vermiştir. 31 yanıtın sadece 8'i (G:%25) global (bütün) yanıtlardan oluşmaktadır. Global yanıtlarının 8'i de basit G'dir. Olgu %58 oranında detay, %12.9 oranında detay detay yanıtı vermiştir. Tüm vermiş olduğu detay ve detay detay yanıtlarının oranı %70.9'dur. Detay yanıtlarının yüzdesi test materyali ile birlikte olgunun dürtüsel dünyasının harekete geçtiğini ve dış dünyadan gelen uyarıları yoğun olarak hissederek bunlara karşı koyamayacağı kaygısı ile gördüğü materyali detaylara bölerek kontrol etme yönünde davrandığını göstermektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığı zaman, F+'nın 15 ve F-'nin 10i CF'nin 1, F±1 tane olduğu belirlenmiştir. F'lerin %87.07 olması Olgunun

gerçeklik ilkesinde yaşayan, katı savunma düzeneklerine sahip, hayal gücü ve fanteziye kısıtlı kullanma kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir. Kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurduğu şeklinde değerlendirilmiştir.

Bilişsel süreçlere bakıldığında olgunun 31 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında düşünce süreçlerinde özellikle A yanıtları verilen yanıtların neredeyse %50'sini karşılamaktadır.

A yanıtlarını hemen hemen tüm kartlara verdiği ancak bu yanıtların çoğunlukla I. Kartta ortaya çıktığı görülmüştür. İlk ilişki kartı olan bu kart arkeik dönem anne ilişkisine gönderme yapmaktadır. Bu sonuç Olgunun özdeşimlerinin immature tarzda. IX. Kart'ın pregenital anne kavramına gönderme yaptığı bilinmekte ve en zor kart olarak değerlendirilmektedir. Bu karta Global de kadın vücudu yanıtını vermiş, dürtüselliğin ortaya çıkması ile birlikte ardında ortaya çıkan kaygısı ile başa çıkabilmek için detay yanıtlarına başvurmuştur. Anne ve kadın imgesine karşı yaşanan kaygı ile baş edebilmek için materyali bölerek başa çıkma çabası olduğunu göstermektedir. Olgunun otorite figürünü temsil eden IV. ve VI. kartlara verdiği yanıtlara bakıldığında, IV. Kartta global yanıtta babayı korkunç hayvana benzetmesi, baba imgesi ile özdeşim kurmadığını, Kartın otorite figürünü temsil ettiği göz önünde bulundurulduğunda, otorite figürünün Olguda yoğun kaygıya neden olduğunu düşündürmektedir. VI. Kartta ise Baba imgesinin gemi olarak tanımlaması babanın daha kapsayıcı nitelikte olduğunu göstermektedir. Kartı fazla döndürmesi kartın kaygı yarattığını düşündürmektedir.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta kemanla ilişki kurabildiği, kemanı olan ancak kemanı çalmayı öğretecek kimsenin olmadığı bir öykü kurgulamış ve olumsuz bir narsisistik tasarımı ile hikâyeyi tamamlamıştır. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. Kartta baba, anne ve kız arasındaki bağlantıyı kurabilmiş olması ödipal üçgenin kurulabildiğini, 4. Kartta kadının adamı gitmemesi için tutması ve adama aşık olması ancak adamın kadını bırakarak gitmesi kadın erkek arasında ilişki kurmakta zorlandığını, ilk sahne düşlemine gönderme yapan 5. kartta annenin kontrol eden bir anne olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında anne ilişkisinde oğluna arkasını dönen bir anne kurgulayarak, reddedici bir anne tasarımı vermesi, 8BM kartında av tüfeği ile çatışmada vurulan adamın kurşun yarasını çıkarılmaya çalışılması

ile ilgili öyküde babanın kastratif olduğunu, ayrıca ilk başta önde duran çocuğu kız olarak tanımlayıp daha sonra cinsiyet belirtmeden öndeki şeklinde tanımlaması baba ile özdeşimlerinde sorun olduğunu, 13MF kartında adamın çıplak kadını görünce utanarak gözlerini kapatması, cinselliği utanılacak bir şey olarak tasarladığını göstermektedir. Kendi arzusunu niteleyen 16. kartta, yasak bir ilişkisi olan bir çift tasarımı vererek cinselliğe gönderme yapmış ancak hemen ardından kadının adamı yaralaması ve adamın kadını öldürmesi tasarımı ile agresif tasarım vermiştir. Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, Kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorschach protokolü ile uyumlu olduğunu, dış gerçekliğe aşırı yatırım yapan CF serisinin, Rorschach protokolünde çıkan detay yanıtları ile uyumlu olduğu görülmektedir.

Olgu-5

Olgu-5, 28 yaşında hiçbir spor dalı ile uğraşmıyor. KAB-E'nden 14, NKE'nden 6 puan almıştır. Değerlendirmeye alınan olgular arasında en düşük puanı alan kişidir. Rorschach ve T.AT. protokollerini ardışık bir sıra ile ortalama 70 dakikalık bir sürede tamamlamıştır.

Olgu-5, 36 yanıtla testi tamamlamıştır. Bir protokolden beklenen kadar yanıt sayısı vermiştir. Yanıtların lokalizasyonuna bakıldığı zaman olgunun dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu izlenimini vermiştir. 36 yanıtın sadece 10'u (G:%27.77) global (bütün) yanıtlardan oluşmaktadır. Global yanıtlarının 7'si basit G'leri, 3'ü ise eklemlenmiş G'lerden oluşmaktadır. Olgu %38.88 oranında detay, %30.55 oranında küçük detay, %2.55 oranında beyaz detay yanıtı vermiştir. Tüm vermiş olduğu küçük detay, detay detay ve beyaz detay yanıtlarının oranı %72.2'dir. Detay yanıtlarının yüzdesi test materyali ile birlikte olgunun dürtüsel dünyasının harekete geçtiğini ve dış dünyadan gelen uyarıları yoğun olarak hissederek bunlara karşı koyamayacağı kaygısı ile gördüğü materyali detaylara bölerek kontrol etme yönünde davrandığını göstermektedir. Global yanıtların 7 tanesi basit G'leri, 3 tanesi ise eklemlenmiş G'leri içermektedir. Olgunun vermiş olduğu global yanıtlar detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtüsel dünyasının harekete geçmesi ile birlikte dış

dünyanın uyarılarına karşı kendini koruma çabası içine girerek detaylar yardımı ile kontrol altına alma, kaygısını azaltma ve kendini koruma çabası içerisine girmektedir. Olgunun vermiş olduğu F yanıtlarına bakıldığında zaman, F+'nın 18, F-'nin 15 tane olduğu belirlenmiştir. F'lerin %91.66 olması olgunun gerçeklik ilkesinde yaşayan, katı savunma düzeneklerine sahip, hayal gücü ve fanteziye kısıtlı kullanma kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir. Kartları eline alarak yanıtlaması ilişki kurduğu şeklinde değerlendirilmiştir. Olgun tüm kartları eline alarak ve döndürerek yanıtlamıştır.

Bilişsel süreçlere bakıldığında olgunun 36 yanıt verdiği ve yanıtlarının içeriğine bakıldığında düşünce süreçlerinde özellikle A yanıtları ve H yanıtları verilen yanıtların %50.54'ini karşılamaktadır. Hemen hemen tüm kartlara A ve H yanıtlarını verdiği belirlenmiştir. Bu sonuç olgunun bedenini teste taşıdığını, özellikle Hd yanıtlarının fazlalığı beden imgesi ile ilgili sorun yaşadığını ve parçalanma kaygısı yaşadığını düşündürmektedir. A yanıtlarının fazla olması ise olgunun özdeşimlerinin immature ve savunmacı tarzda olduğunu ayrılık kaygısı ile baş edemediğini gösteren temel bulgular arasında sayılabilir. H yanıtlarının özellikle otorite, kontrol, fallik simgeselliğe gönderme yapan IV. Karta verilmesi, özdeşim kuramadığını düşündürmektedir. IX. kart pregenital anne kavramına gönderme yaptığı bilinen en zor kart olarak değerlendirilen karttır. Bu karta verilen yanıtlar bedenine gönderme yapan F- cevaplarını içermektedir. X. karta verilen detay yanıtlarının yanıtları olmasına rağmen bu kartta da dağılma endişesini kontrol etme çabası olduğu görülmektedir. Olgunun otorite figürünü temsil eden IV. ve VI. kartlara verdiği yanıtlar, VI. Kartta dev cisim yanıtını vermesi hemen ardından babayı korkutucu olarak değerlendirdiğini, IV. Kartta böcek yanıtını vermesi, olgunun erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadığını düşündürtebilir.

Narsisizm ve nesne kaybına gönderme yapan 1. Kartta kemanla ilişki kurabildiği, akordu bozulmuş kemanı olan ve kemanı nasıl yaptıracağını düşünen çocukla ilgili bir öykü kurgulamış ve öyküde olumsuz bir narsistik tasarımı vermiştir. Ödipal üçgenin kurulması beklenen 2. kartta ilk başta kız kardeşini okutmak için tarlada çalışan bir erkek kardeşle ilgili hikâye kurgulamış, daha sonra baba da olabileceği ile ilgili tereddüt yaşamış ama diğer kadının ne olursa olsun anne olduğunu söyleyerek, baba, anne ve kız arasındaki bağlantıyı kuramaması, ödipal üçgenin kurmakta zorlandığını, 4. kartta

birbirlerini çok seven bir çift kurgulaması kadın erkek arasında ilişkiyi kolaylıkla kurabildiğini, ilk sahne düşlemine gönderme yapan 5. kartta annenin cesur bir anne olduğu, anne ile oğul arasında ilişkiyi veren 6BM kartında anne ilişkisinde anne ve oğlunun birlikte düşündükleri ile ilgili öykü kurgulayarak, olumlu bir anne tasarımı vermesi, 8BM kartında hiç bana göstermemeliydiniz, kendi babamı gördüm, ameliyathanede, dışarda onu bekleyen oğlu var, ama sonuç olumsuz, kurtulamıyor şeklinde öykü kurgulayarak,

kendi yaşamında özdeşim ile anlatması, 13MF kartında gayri meşru bir ilişki üzerinden, cinselliği güzel bir şey olarak tasarlamıştır. Kendi arzusunu niteleyen 16. Kartta, en büyük destekçisi ama en çok üzdüğü insanın da annesi olan, en büyük korkusu kaybetme korkusu olan, işe yarama isteği olan ve annesine yaşattığı üzüntüleri telafi etme çabasında bir geç kalınmış, keşkeleri çok olan bir çocuk öyküsü kurgulamıştır. Bu da bize olgunun özellikle erken çocukluk döneminde yaşadığı süreçlerin hayatına etki ettiğini, kartlar genel olarak değerlendirildiğinde, dış gerçekliğe gönderme yapan A1 serisinin, Rorscach protokolü ile uyumlu olduğunu, dış gerçekliğe aşırı yatırım yapan CF serisinin, Rorschach protokolünde çıkan detay yanıtları ile uyumlu olduğu görülmektedir.

4.3.3.4 Sedanter Grubun Rorscach ve TAT Protokollerinin Ortak Özellikleri

KAB-E ve NKE'nden en düşük puan alan sedanter bireylere uygulanan TAT ve Rorschach testleri bireysel olarak değerlendirildikten sonra, bu kişilerin test protokolleri genel olarak da incelenmiş ve psişik süreçlerinde ortak özellikleri olmadığı, test yanıtlarında ise kendi kişisel psikopatolojilerini ortaya koydukları görülmüştür.

5. BÖLÜM

TARTIŞMA

Son dönemin özellikle erkek bireyler tarafından en fazla ilgi gösterilen spor dallarından bir tanesi vücut geliştirmedir. Vücut geliştirme erkeklikle özdeşleşen; kaslı olma, fiziksel görünümün büyümesi, güçlü ve yetkin olma gibi birçok özelliği içeren spor etkinliklerinden bir tanesidir. Çalışma kapsamında, erkek bireylerle çalışılmasının temel sebebi de budur. Vücut geliştirme ile birlikte birçok erkeğin daha kaslı bir görünüm oluşturma çabası içine girdiği görülmekte ve yeni bir kavram olan KAB'na dikkat çekmektedir.

Araştırma kapsamında ilk aşamada yapılan odak grup görüşmesinde, görüşülen vücut geliştiren profesyonel erkek sporcuların ideal beden tanımları “gelişmiş kol kasları, geniş göğüsler ve omuzlar ayrıca karın kası” olmak üzere özellikle kaslanma etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu bulgu literatürle tutarlıdır. Mishkind ve arkadaşları (1986) tarafından yapılan çalışmada vücut geliştirmenin erkek egemenliğinde olan bir spor dalı olmasının nedeninin, gelişmiş kol kasları ve göğüs bunun yanında bele doğru sıkılaşıp daralan geniş omuzların şekillendirilebileceği bir alan olması olarak açıklanmakta ayrıca bu beden şeklinin erkeklikle özdeşleşen beden tipi olmasının etkili olduğu belirtilmiştir. Erkeklerin beden ideali büyük pazılar (biceps), göğüs ve omuzları kapsayan V-şeklinde beden tipinden oluşmaktadır. Erkeklerin kilo alma arzusu da ideal V-şeklinde bedene sahip olmak ve daha fazla kasa sahip olabilmek içindir (Furnham, Badmin & Sneade, 2002). Karaçam (2015) tarafından yapılan çalışmada da ideal erkek bedeninin kaslı kollar, geniş göğüs ve omuzlar ile karın kası üzerinde yoğunlaşan kas kütlelerini artırma

üzerinde odaklandığı belirlenmiştir. Bir başka anlatımla vücut geliştiren erkekler ideal erkek bedenine sahip olabilmek adına böyle bir spor dalını seçmektedirler.

Bunun yanında katılımcılar bedenlerindeki kas kütlesini artırarak, daha iri ve daha büyük olmayı amaçlamakta ve erkekliği yine bedenleri üzerinden tanımlamaktadırlar. Büyük olanın korkutucu olduğu ve iriliğin güç sembolü olduğu söylemini paylaşarak, ideal erkek bedenini nitelendirme şekilleri, onların erkeklik ile bedeni ne şekilde özdeşleştirdiklerini ortaya koymaktadır. Kaslı ayrıca yapılı beden şekli erkek için ideal beden şekli olarak algılanmaktadır.

Bu algıdan dolayı vücut geliştirme sosyal statüsünü yükseltmek isteyen özellikle genç erkekler için hedef spor olmaktadır (Coşkun, 2011). Ayrıca söz konusu beden tipi yine erkeklikle özdeşleşen güç, kuvvet, yetkinlik gibi özellikleri temsil etmektedir (Mishkind, Rodin, Silberstein & Striegel-Moore, 1986).

Vücut geliştirme sporu kişilerin daha estetik ve güzel görünmek için uğraştıkları (Tazegül & Güven, 2015; Ray, Demirkol, Tamam, 2012; Blouin & Goldfield, 1995), estetik niteliği nedeni ile diğer ağırlık kaldırma disiplinlerinden ayrılan bir spor dalıdır (Moosley, 2009). Bu çalışmada da vücut geliştirme katılımcılar için bedenlerine istedikleri şekli verebilecekleri, erkeklik inşa edebilecekleri bir alan olarak düşünülmektedir. Katılımcıların tümünün önceden farklı spor dallarında sporculuk geçmişi olmasına rağmen hiçbiri bu spor dallarına devam etmek istememiş, istememe nedenlerini de vücut geliştirmenin bedenlerine istedikleri şekli verebilecekleri estetik yönü olan bireysel bir spor dalı olma özelliğinden kaynaklandığı ortak söylemini paylaşmışlardır. Takım sporlarında başarının takım başarısı olarak yorumlandığını ancak vücut geliştirmede başarının kendi başarıları olarak yorumlandığı ortak söylemleridir. Ayrıca vücut geliştirme takım sporlarından farklı olarak, kendi bireysel yeteneklerini gösterebileceklerini bir alan olarak yorumlanmaktadır. Birçok araştırma vücut geliştirme ile ilgilenen sporcuların, farklı spor dalları ile ilgilenen sporculara göre fiziksel görünüşleri ile daha fazla uğraştıkları, (Blouin & Goldfield, 1995; Pasmann & Thompson, 1998), ve doğası gereği rekabetçi seviyede düzenlenmiş ve ortak hedefi olan bir takım sporlardan farklılaştığını göstermektedir. Vücut geliştirmenin bireyselleştirilmiş bir

karakteri vardır (Stoviks, 2006). Vücut geliştirme katılımcılar için, bedenlerine istedikleri şekli vererek kendi bireysel güçlerini gösterebilecekleri bir alan olarak düşünülmektedir.

Katılımcılar vücut geliştirmeye başlamadan önceki bedenleri ile ilgili memnuniyetsizliklerini paylaşmış ve bedenlerini ince olarak nitelendirmişler. Vücut geliştirme onlar için erkekçiliğin ideal beden şekli olan kaslı bir görüntü inşa edebilecekleri bir alan olarak düşünülmektedir. Farklı çalışmalarda da vücut geliştirme sporuna ilgi arttıkça, artan sayıda genç erkeğin görünümlerinden memnun olmadıkları ortaya çıkmıştır. Bu memnuniyetsizliğin doğasının ise daha büyük ve daha kaslı olma yönündeki arzuları olduğu söylenmektedir (Moosley, 2009; Pope vd., 2000).

Kas memnuniyeti ve estetik bir görüntü oluşturabilmek için genç erkekler, hipertrofik kas gelişimi ön planda olan ayrıca bazı durumlarda kas kütlesini artırmak için besin takviyesini de içeren, sıklık ve süresi uzun, yoğun vücut geliştirme egzersizlerini tercih etmektedir. Bununda kas algısı bozukluğuna yol açabilecek bir etken olduğu düşünülmektedir. Kas algısı bozukluğu öncelikli olarak erkek vücut geliştiricileri etkileyen bir durum olarak ortaya çıkmaktadır. Bu kişilerin yeterince kaslı olma ile ilgili takıntıları vardır. Zorlantıları ise, spor salonlarında uzun zaman harcama, etkisiz spor besin takviyelerine, normal olmayan yeme düzenine hatta madde kötüye kullanımına gereksiz fazla para harcamayı içermektedir. (Mosley,2009).

Vücut geliştiricilerin, vücut geliştirerek oluşturdukları bedenlerine yükledikleri anlam ve bu beden onlara sağladığı kazanç olarak söylemlerinden bedenlerini bir saygı unsuru, güç sembolü olarak değerlendirdikleri ayrıca yeniden inşa ettikleri bedenleri sayesinde diğer erkeklerden bir fazla olduklarını ve öz-güvenlerini artıran bir unsur olarak algıladıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılara göre kaslı beden bir güç simgesi, öz-güven artıran bir etken ayrıca diğer erkeklere karşı onları daha üstün kılan bir alandır. Karaçam'ın (2015) vücut geliştiren erkeklerle yapmış olduğu çalışmada erkekler bedenleri ile erkeklik arasında ilişki kurarak, kaslı olmanın erkeğin güç simgesi olduğunu belirtmişlerdir. Başka bir çalışmada ise erkeklerin, kaslı beden ile sosyal ortamlardaki güç ve güven hissi arasında ilişki kurduğu belirlenmiştir (Grogan & Richards, 2002). Erkeklerin benlik-saygısının beden memnuniyetsizliğinden etkilendiği belirtilmektedir (Silberstain, Moore, Timko & Rodin, 1988). Karademir, Türkçapar, Ulucan ve Bahadır

(2013) tarafından yapılan bir çalışmada haltercilerin beden algıları, benlik saygıları ile yaşam doyumları arasında anlamlı ilişki olduğu belirlenmiştir. Olivardia ve arkadaşları (2004) tarafından yapılan bir çalışmada erkeklerde, benlik saygısı ve benlik kavramının şişmanlık derecesinden ziyade kaslılıktan duyduğu memnuniyet ile daha fazla ilişkili olduğu belirtilmektedir.

Erkeklik inşasında kullanılan ek besinler ile ilgili katılımcılar çevrelerinden almış oldukları tepkilerden rahatsız olduklarını ifade etmişlerdir. Çevrelerindeki kişilerin, şu anda sahip oldukları beden şeklinin kullanmış oldukları ek besinler sayesinde oluşturulduğunu düşündüğünü, hatta bazı kişilerin bu düşüncelerini de açıkça söylemelerinden hoşnut olmadıklarını ancak şuanda sahip oldukları beden şekline sahip olabilmek için çok çalıştıklarını belirtmişlerdir. Anabolik (kas geliştirme), Androjenik (maskülinite) Steroid kullanım amaçlarından bir tanesi atletik görüntüyü ve performansı artırmaktır (Bahrke, 2005). Karaçam (2015) tarafından yapılan çalışmada, erkeklerin ideal bedene sahip olabilmek, kaslı bir görüntü elde etmek amacı ile ek besin desteği kullandıkları belirlenmiştir. Başka bir anlatımla bu kişiler kaslılık ve güç gibi erkeklığe yüklenen özelliklerin bedenselleştirilmesinde besin desteği kullanmaktadırlar. Ancak kullanılan besinler desteği ile değil, kendi çabaları ve çalışma sonucunda yeni beden şekillerini inşa ettikleri paylaşımı narsisistik bir özellik olarak düşünülmektedir. Anabolik Androjenik Steroid kullanımı olan vücut geliştiren kişilerin narsisistik özelliklerinin kullanmayanlara daha fazla olduğunu göstermektedir (Porcerelli & Sandler, 1995).

Katılımcıları ortak söylemlerinde irilik ve iri olmadan nasıl etkilendikleri ayrıca iri olmanın karşı tarafı korkutan bir özellik olduğunu, girdikleri ortamlarda kendilerine daha güvenli bir duruş sergilediklerini kendi pratik deneyimleri çerçevesinde ortaya koymuşlardır. Grogan & Richards (2002) tarafından yapılan çalışmada erkeklerin, kaslı beden ile sosyal ortamlardaki güç ve güven hissi arasında ilişki kurduğu belirlenmiştir. Bir başka anlatımla, vücut geliştiren bireyler inşa etmiş oldukları yeni bedenleri aracılığı ile çevrelerine daha güçlü görünmekte ve bu da kendilerine olan güvenlerini artırmaktadır. Bedenleri olan için erkeklikle özdeşleşen bir kavram olan güçlü olma olanağını sağlamaktadır.

Bu çalışmanın projektif boyutunda vücut geliştiren erkeklerin ruhsal süreçleri incelenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda vücut geliştiren erkeklerin Pre-Ödipal baba tasarımları, cinsel kimlik oluşumları, benlik imgeleri, narsistik özdeşimleri ayrıca kimlik oluşumları incelenmeye çalışılmıştır.

Vücut geliştiren erkeklerin ruhsal süreçleri incelenirken projektif teknikler olan Rorschach Testi ve T.A.T kullanılmıştır. Bu çalışmada projektif teknikler kullanılmasıdaki temel amaç, vücut geliştiren erkeklerin düşlemsel boyutta baba ve babanın nasıl tasarımlandırıldığının ayrıca bu baba ile kurulan ilişkinin ruhsal süreçlerindeki yerinin incelenmesidir. Babanın hangi tasarımlar içerisinde sunulduğu Rorschach Testi ile; Ödipal üçgenin tanımlanması, baba ile olan ilişkinin kurgulanması, kimlik, kendilik tasarımları, ilk sahne düşleminin hikâyeleştirilmesi, özdeşimleri ayrıca cinsler arası fark T.A.T. ile incelenmeye çalışılmıştır.

Vücut geliştiren olguların tümünün dış gerçekliği bölerek kontrol altına alma çabası içerisinde olduğu, ayrıca dürtüsel dünyalarının harekete geçmesi ile birlikte dış dünyadan gelen uyarıları yoğun olarak hissederek bunlara karşı koyamayacakları kaygısı yaşamış oldukları, kaygılarını kontrol altına alabilmek için de gördükleri materyali detaylara bölme yönünde davrandıkları görülmüştür. Global yanıtlardan sonra detay yanıtların verilmesi görünen materyalin, olguların bilinç dışında uyandırdığı düşünlemlerle baş edebilmek için geliştirmiş oldukları savunma şeklinde değerlendirilebilir. Olguların test materyalini kendi bütünlüğü içinde algılamalarındaki yetersizlik, kendilik imgeleri ile ilgili eksikliklerini düşündürmektedir.

Olguların vermiş olduğu global yanıtlar detay yanıtları ile birlikte değerlendirildiğinde, dürtüsel dünyalarının harekete geçmesi ile birlikte dış dünyanın uyarılarına karşı kendilerini koruma çabası içine girerek, dış dünyanın uyarılarını bölerek detaylar yardımı ile kontrol altına alma, kaygılarını azaltma ve kendilerini koruma çabası içerisine girmektedirler. Ayrıca olguların savunma düzeneklerindeki katılık, dürtüselliklerini bastırma eğiliminde olduklarını göstermektedir. Olgular kartları yanıtlarken döndürerek yanıtlamaları kaygı belirtisi olarak değerlendirilmiştir.

Olguların özdeşimlerinin immature ve savunmacı tarzda olduğu, ayrılık kaygısı ile baş edemedikleri temel bulgular arasında sayılabilir. Olgular babayı korkunç bir varlık diğer taraftan da pasif bir varlık olarak değerlendiren göndermeler yapmışlardır. Bu yanıtlar, baba ile ilgili olan imgelemlerde ambivalansın yaşandığını, baba ile özdeşim kuramadığını baba imgesinin kastratif olarak algılandığını ve olguların erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadıklarını düşündürmüştür. Babanın bir yönü ile kastratif ve tüm güçlü bir varlık olduğu yani daha çok masküline olarak algılanırken diğer taraftan da babanın edilgen olarak algılandığı daha feminen bir varlık olduğu olguların bilinçdışı süreçlerinde vermiş oldukları yanıtlardan yola çıkarak tespit edilmiştir. Kadın ve erkek arasındaki ilişki yetişkin bireylerden farklı olarak pişmanlık duygusu yaratan bir süreç olarak değerlendirilmiştir. Bu bulgu ise özellikle erkek çocuğun gelişiminde babanın etkin değil de edilgen bir yapıda algılanmasından kaynaklandığı düşünülmüştür.

Tamamlayıcı tanı ve özellikler için yardımcı olan TAT protokolleri incelendiğinde ise Rorschach ile benzer bir şekilde ve Rorschach'ı destekler nitelikte bulgular tespit edilmiştir. Bunlara göre olguların TAT öyküleri genel olarak incelendiğinde, nesne ilişkilerinde sorun yaşadıkları ayrıca narsisistik yatırımlarının olumsuz olduğu dikkat çekici bulgular arasındadır. Olguların, ödipal üçgeni kuramadıkları, kadın ve erkek arasında ilişki kurmakta güçlük yaşadıkları temel bulgular arasındadır. Ayrıca olguların anneyi baskı yapan, kontrol eden bir kişi olarak tanımlamış olmaları ve baba ile özdeşimlerinde ise sıkıntı yaşamaları dikkat çekicidir. Olguların tıpkı Rorschach da olduğu gibi kadın erkek ilişkisinin pişmanlık, duygusu yaratacağından bahsetmeleri dikkat çekici bir başka bulgudur.

Çalışmanın nicel boyutunda erkek vücut geliştiricilerin kas algısı bozukluğunu beden algısını ve narsisistik kişilik özelliklerini belirlemek amacıyla uygulanan KAB-E, BAÖ, NKE analiz sonuçları kapsamında literatürle tutarlı sonuçlara ulaşılmıştır.

Beden Algısı Bozukluğu'nun temel belirtisi kişinin normal görünümüne sahip olmasına rağmen var olduğunu sandığı beden biçimsizliği ile ilgili aşırı değerlendirilmiş düşünceleri olmasıdır (Öztürk & Uluşahin 2011). BAB'nun bir alt türü olan KAB'nda kişinin normal ya da kaslı görünümüne sahip olmasına rağmen beden ölçüsünü küçük ve zayıf olarak yorumlaması ile karakterize, beden imgesinin yanlış algılanmasıdır (Foster,

Shorter, Griffiths & Griffiths, 2015). Bu çalışma da, vücut geliştiren erkeklerin beden algıları ve beden arzuları arasında olumsuz yönde kuvvetli bir ilişki bulunmuştur, bu bulgu literatürle uyumludur. Bir başka anlatımla fiziksel boyutun ve gücün yetersiz algılanması beden memnuniyeti ile olumsuz yönde ilişkilidir. Kişinin daha kaslı ve güçlü olma arzusu arttıkça bedenini olumlu algılama derecesi azalmaktadır. Çalışma sonuçlarına göre Kas Algısı Bozukluğu'nda bireylerin gerçek bedenleri ile algıladıkları bedenleri arasında tutarsızlık olduğu, bu tutarsızlığın da beden memnuniyetsizliğine yol açtığı düşünülmektedir. Son yıllarda yapılan çalışmalar erkeklerin beden memnuniyetsizliğinin arttığını, bu memnuniyetsizliğin doğasının da daha büyük ve daha kaslı olma ile bağlantılı olduğunu vurgulamaktadır. Avusturya, Fransa ve Birleşik Devletlerde, yapılan bir çalışmada erkeklerin algıladıkları bedenlerinin, gerçek bedenlerinden daha kaslı olduğu bulunmuştur. Algılarındaki bu tutarsızlığın da Kas Algısı Bozukluğu gelişimine katkı da bulunabilecek bir etken olduğu söylenebilir (Perugi, vd., 1997). Hallsworth, Wade ve Tiggemann (2005) tarafından yapılan çalışmada, vücut geliştiren erkeklerin vücut memnuniyetsizliğinin ve kaslı olma arzusunun haltercilerden ve bu sporların herhangi biri ile uğraşmayan psikoloji öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Tatlısesin (2016), yapmış olduğu çalışmada da benzer şekilde düzenli olarak spor salonuna giden kişilerin beden memnuniyetsizliklerinin, düzenli olarak spor salonuna gitmeyenlerden daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Literatürde, kaslı olma yönünde aşırı arzuya sahip olma ile ilgili doğası olan kas algısı bozukluğuna duyarlı erkeklerin (Cafri, Thompson, Ricciardelli, McCabe, Smolak & Yesalis, 2005), kaslarını artırarak ve kilo alarak beden algılarını değiştirmeye çalıştıkları belirtilmektedir (McCabe & Ricciardelli, 2001).

Erkeklerin ideal beden şeklini oluşturabileceği egzersiz türü olan vücut geliştirme (Furnham & Calnan, 1998), günümüzde en fazla ilgi duyulan spor dallarından biridir. Vücut geliştirme sporuna ilginin artmasıyla birlikte, artan sayıda genç erkeğin fiziksel görünümünden memnun olmadıkları belirtilmektedir (Pope, Phillips & Olivardia, 2000). Herhangi bir spor dalı ile ilgilenen sporcular, daha kaslı ancak daha az yağ oranına sahip bir beden yapısına sahip olma yönündeki toplumsal baskı nedeni ile Beden Algısı Bozukluğu geliştirmeye daha duyarlıdırlar (Leone, Sedory & Gray, 2005). Mosley'in

(2009), yapmış olduğu çalışmada KAB'nun öncelikli olarak erkek vücut geliştiricileri etkileyen bir bozukluk olarak ortaya çıktığı belirtilmektedir. Bu çalışmada da erkek vücut geliştiricilerin, KAB-E'den almış oldukları toplam puanın sedanter erkeklerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu sonucunda erkek vücut geliştiricilerin KAB belirtilerinin sedanter bireylerden daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. KAB belirtilerinin vücut geliştiren grupta daha fazla görülmesi, bozukluğun öncelikli olarak bu kişileri etkilemiş olduğu içindir. Vücut geliştirme ile ilgilenen bireylerin beden memnuniyetlerini artırmak için ağırlık kaldırma egzersizleri yaparak bedenlerini daha hoşla gidecek şekilde sokmaya çalıştıkları bir başka deyişle yeni bir beden şekli inşa etme çabasına girdikleri söylenebilir.

Olumsuz beden imgesi, kişinin bedeni veya herhangi bir beden bölgesi ile ilgili duygu ve düşüncelerini, bedeni ile ilgili hissettiği utancı ve rahatsızlığı, diğer kişilere oranla kendini daha az çekici görmesini, duygularını ve düşüncelerini içeren bir kavramdır (Bergeron, 2007). Peters (1998) vücut geliştiren kişilerin olumsuz beden algıları nedeni ile bu spor dalına yöneldiklerini belirtmektedir. Blouin ve Goldfield'a göre (1995), beden algısı düşük olan ve fiziksel görüntüsünden memnun olmayan kişiler, daha çekici fiziksel görünüme sahip olabilmek nedeni ile vücut geliştirme sporuna yönelmektedir. Fiziksel etkinlikler benlik saygısını artırmaktadır, ancak ideal beden şeklini oluşturmak arzusu ile yapılan etkinlikler beden memnuniyetsizliğine neden olmaktadır (Tiggemann, 1992). Kaslı olma arzusu kas algısı bozukluğuna yol açabilmekte (Cafri vd., 2005) ve kaslı olmak erkeklerde beden algısının önemli bir boyutunu oluşturmaktadır (Olivardia, vd., 2004). Erkekler için beden algısının bu boyutu göz önünde bulundurulduğunda, yeterince kaslı olmama ya da var olan kas oranını yetersiz algılamanın beden memnuniyetsizliğine neden olabileceği düşünülmektedir. Bu kişiler normal beden ölçüsünde olsalar bile bedenlerinin küçük görüneceği kaygısı ile havuz ya da plaj gibi bedenlerinin görünebileceği yerlerden kaçınmaktadır (Pope & Katz, 1994).

Kaygı, sosyal ortamlarda bedenlerini sergiledikleri zaman, bedenlerinin diğer insanlar tarafından değerlendirilip, değersizleştirileceğinin hissedilmesinin bir sonucudur. Böyle bir değerlendirmenin kaygı yaratma nedeni, sosyal ortamlarda bedenlerinin sergilenmesiyle birlikte diğer insanlar tarafından değerlendirilip, insan olarak

değersizleştirileceğinin hissedilmesinin bir sonucudur (McCreary & Saucier, 2009). Vücut geliştirme, kişilerin kendileri tarafından kabul edilen ideal beden şeklini oluşturabilecekleri bir alandır. Bu çalışmanın bir başka sonucu da, vücut geliştiren erkek sporcuların bedeni ile ilgili olumsuz inançları ve bunun sonucunda oluşan görünüş kaygısı ve bedenini göstermeden kaçınma davranışları arttıkça beden memnuniyetlerinin azalmasıdır. Bir başka anlatımla, beden memnuniyetsizliği ile fiziksel görünüşleri arasında ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmanın bir başka dikkat çekici bulgusu ise, vücut geliştiren bireylerin BAÖ puanlarının sedanter bireylerden anlamlı düzeyde yüksek olduğudur. Bir başka anlatımla sedanter bireyler beden algılarından memnunken vücut geliştiren bireyler beden algıları ile ilgili memnuniyetsizliği vardır. Bu bulgu sonucunda vücut geliştiren bireylerin bu memnuniyetsizlik sonucunda vücut geliştirme sporuna yöneldikleri söylenebilir.

Kişilerin beden memnuniyetinin düşük olması kas algısı bozukluğunun gelişiminin arkasındaki itici güç olarak düşünülmektedir. Beden memnuniyetsizliğini ortaya çıkaran iki temel sebepten söz edilmektedir, bunlar; kişinin aşırı kilolu ya da obez olması ve kilo vermek istemesi yada normalden zayıf olması ve kilo almak istemesidir (Furnham & Calnan, 1998). Kişinin bedeninden memnun olmaması kas algısı bozukluğu geliştirme şansını artırmaktadır (Grieve, 2007) ve kaslı olma arzusunun kas algısı bozukluğuna yol açabileceği bilinmektedir (Cafri vd., 2005). KAB olan kişiler bedenlerini gerçek ölçüsünden daha küçük algılamaktadırlar (Olivardia, 2001). Erkek bedeninin daha görünür hale gelmesi ile birlikte fiziksel egzersizlere olan ilgi artmaktadır. KAB’unda öncelikli olarak ağırlık egzersizleri gibi fiziksel görünüş üzerine odaklı fiziksel egzersizlerin olumsuz sonucu olduğu belirtilmektedir (Choi, Pope & Olivardia, 2002). Baum’un (2006) çalışmasında da benzer şekilde spor yapmanın KAB’na yol açabileceği belirtilmektedir. Çalışmamızda da literatürle tutarlı olarak KAB’nun belirtilerinin artırması ile beden memnuniyetini azaldığı tespit edilmiştir. Bu bulgu çerçevesinde beden memnuniyetsizliği ile KAB’nun ilişkili olabileceği söylenebilir.

Vücut geliştirme sporu kişilerin daha estetik ve güzel görünmek için uğraştıkları spor dallarından bir tanesidir. Tazegül ve Güven’in (2015) vücut geliştiren sporcular ile farklı spor dallarındaki sporcuların ve spor yapmayan kişilerin narsisizm seviyelerini

karşılaştırmak amacı ile yapmış olduğu çalışmada vücut geliştirme sporu ile uğraşan bireylerin narsistik özelliklerinin diğer gruplardan daha yüksek olduğu belirlenmiş, vücut geliştirme sporu ile uğraşan kişilerin fiziksel görünümünün iyi ve orantılı olmasının narsisizm seviyelerinin gelişmiş olmasında bir etken olabileceği belirtilmiştir. Carroll (1989) tarafından yapılan bir çalışmada vücut geliştirme sporu yapan sporcuların, narsisizm envanterinden almış olduğu puanın atletizm yapanlardan ve psikoloji öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu ortaya konmuştur. Bu sonuç vücut geliştirme sporu ile ilgilenen sporcuların narsistik özelliklerinin diğer spor dalları ile ilgilenen sporculardan daha fazla olduğunun göstergesidir. Araştırmalar, vücut geliştirme sporu ile ilgilenen sporcuların takıntılı bir şekilde fiziksel görünümü ile ilgilendiklerini ortaya koymuştur. Bu bulgu çerçevesinde bu düşünce yapısının kişilerin narsistik özelliklerinin gelişiminde yordayıcı etken olabileceği düşünülebilir (Tazegül & Güven, 2015). Bu çalışmada da benzer şekilde vücut geliştiren bireylerin NKE puanlarının sedanter bireylerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Back ve arkadaşları (2010), Vazire ve arkadaşları (2008), Buffardi ve Campbell (2008), bireyin aşırı derecede fiziksel görünümüyle ilgilenmesinin narsistik davranışları artırabileceğini ifade etmektedir. Polat ve Şimşek'in (2015) spor salonlarına giden kişilerin egzersiz bağımlılık düzeylerinin incelenmesi amacı ile yapmış oldukları çalışmada, vücut geliştirme sporunun örneklem grubundaki kişilerin ilgisinin en yoğun olduğu spor türü, olduğu tespit edilmiştir. Genç katılımcıların estetik kaygılarının ön planda olmasının bu durumun temel sebebi olduğu belirtilmektedir. Vücut geliştiren sporcular takıntılı bir biçimde fiziksel görünümü ile ilgilenmektedir (Tazegül & Güven, 2015). Bu çalışmada da İB ile NKE arasında olumlu düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur. KAB-E'nin İB alt-boyutu alışlagelmiş egzersiz davranışlarını sürdürme, alışlagelmiş egzersiz davranışlarından sapma olduğunda olumsuz duygulara müdahale, ya da olumsuz duygulardan ve bedenle uğraşmadan dolayı sosyal ortamlardan kaçmayı içermektedir. Aşırı düzeyde fiziksel görünümle ilgilenmenin narsistik özellikleri artırabileceği göz önünde bulundurulduğunda bu bulgu literatürle tutarlıdır.

Bir başka anlatımla vücut geliştiren bireylerin sürekli ve takıntılı bir şekilde fiziksel görünüşleriyle ilgili egzersiz yapmaları ve bedenleriyle ilgili uğraş içerisine girmelerinin narsistik özellikleri ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın dikkat çekici bir başka bulgusu ise vücut geliştiren bireylerin BÖA puanlarının sedanter bireylerden anlamlı düzeyde yüksek olduğudur. Bu bulgu vücut geliştiren bireyler bedenleri ile ilgili olumsuz inançlara sahipken sedanter bireylerin bu tarz bir inanca sahip olmadığını göstermektedir. Ayrıca vücut geliştiren bireylerin IB alt boyutundan aldıkları puan sedanter bireylerden anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bu bulgu sonucunda vücut geliştiren bireylerin alışla gelmiş egzersiz davranışlarını sürdürmek için çaba harcadıkları, bu davranışlardan sapma olduğunda olumsuz duygular yaşadıkları, zamanlarını bedenleriyle uğraşmaya ayırdıklarından dolayı sosyal ortamlardan kaçındıkları ancak sedanter bireylerin bu durumları yaşamadığı söylenebilir. Bu çalışma alanında bir ilk olma özelliğini taşımaktadır. Yapılan literatür taraması sonucunda benzer bulgulara ulaşılamamıştır.

6. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1 Sonuç

Bu çalışmada vücut geliştiren erkeklerin Beden Algısı Bozukluğu, Kas Algısı Bozukluğu, Narsisistik Kişilik Özellikleri ve erkeksilik aktarımı incelenmeye çalışılmıştır. Vücut geliştiren erkeklerin Beden Algısı Bozukluğu, Kas Algısı Bozukluğu ve Narsisistik Kişilik Özellikleri araştırmanın nicel boyutunda çalışılmışken, Pre-Ödipal babayla kurdukları ilişkiler, narsisistik özellikleri, beden imgeleri, cinsel kimlik oluşumları araştırmanın nitel boyutunda çalışılmıştır. Ayrıca çalışmaya destekleyici olması amacıyla profesyonel vücut geliştiren dört erkek bireyle odak grup görüşmesi yapılmıştır.

Çalışma sonucunda ulaşılan bulgular hipotezlerde ortaya konan görüşleri destekler niteliktedir. Çalışmanın ilk hipotezi olan vücut geliştiren erkeklerin Narsisistik özellikleri sedanter erkeklere göre daha fazladır görüşü nicel ölçüm araçlarından biri olan NKE kullanılarak incelenmiştir. Çalışma vücut geliştiren erkeklerin ve sedanter erkekler arasında Narsisistik kişilik özellikleri arasında farklılık olduğunu, vücut geliştiren erkeklerin Narsisistik kişilik özelliklerinin sedanterlerden daha fazla olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca bu görüş hem odak grup görüşmesinde hem de projektif ölçüm araçları olan Rorschach ve T.A.T bulguları ile desteklenmektedir.

Çalışmanın ikinci hipotezi olan, vücut geliştiren erkeklerde Kas Algısı Bozukluğu sedanter bireylere göre daha fazladır görüşü araştırma sonucunda desteklenmiştir. Çalışmada erkek vücut geliştiricilerin KAB belirtilerinin sedanter bireylerden daha fazla

olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bulgu doğrultusunda KAB'nun öncelikli olarak vücut geliştiren erkekleri bir bozukluk olarak ortaya çıktığı söylenebilir.

Çalışmanın üçüncü hipotezi olan vücut geliştiren erkeklerin Pre-Ödipal baba tasarımları yetersizdir görüşü incelenirken projektif teknikler olan Rorschach Testi ve T.A.T kullanılmıştır. Rorschach Testi ve TAT testi bulguları sonucunda vücut geliştiren erkeklerin Pre-Ödipal baba tasarımlarının yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Rorschach Test'inde IV ve VI kartların incelenmesiyle Pre-Ödipal babayla olan ilişki araştırılmıştır.

Olguların IV karta 'dev, kelebek, yaratık' gibi yanıtlar vermeleri içerik analizinde verilen bu yanıtların güç, otorite ve pasifliğe gönderme yapan yanıtlar olduğu ve Pre-Ödipal babanın bir taraftan tüm güçlü kastratif bir varlık olarak algılandığı diğer taraftan da edilgen bir varlık olarak algılandığı sonucuna varılmıştır.

IV karta verilen 'nacak, yaratık, post' gibi yanıtlar güç ve otoriteye gönderme yapan yanıtlar verilirken, kadınsı pasifliğe gönderme yapan yanıtlarda verilmiştir. Her iki kart birlikte değerlendirildiğinde pre-Ödipal babanın vücut geliştiren erkekler tarafından kastratif olarak algılandığı, kastre edilen erkek çocuğun cinsel özdeşim sorunsalı olarak değerlendirilebilir. Ayrıca özdeşimlerin immature ve savunmacı tarzda olduğu, babanın korkunç ya da pasif olduğuna gönderme yaparak tanımlamış olduğu görülmüştür. Bu bulgular sonucunda vücut geliştiren erkeklerin baba ile özdeşim kuramadığını ve erkeksi özdeşimler konusunda sorun yaşadıklarını göstermektedir.

Tamamlayıcı tanı ve özellikler için yardımcı olan TAT protokollerinin incelenmesi sonucunda ise Rorschach'ı destekler nitelikte bulgular tespit edilmiştir. Vücut geliştiren erkeklerin TAT öyküleri genel olarak incelendiğinde, nesne ilişkilerinde sorun yaşadıkları ayrıca narsisistik yatırımlarının olumsuz olduğu dikkat çekici bulgular arasındadır. Olguların, ödipal üçgeni kuramadıkları, kadın ve erkek arasında ilişki kurmakta güçlük yaşadıkları temel bulgular arasındadır. Ayrıca olguların anneyi baskı yapan, kontrol eden bir kişi olarak tanımlamış olmaları ve baba ile özdeşimlerinde ise sıkıntı yaşamaları dikkat çekicidir. Olguların kadın erkek ilişkisinin pişmanlık, duygusu yaratacağından bahsetmeleri dikkat çekici bir başka bulgudur.

Çalışmanın dördüncü hipotezi olan vücut geliştiren erkeklerin Beden İmgeleri sedanter erkeklere göre daha bozuktur görüşü araştırma sonuçlarıyla desteklenmiştir. Çalışmada vücut geliştiren bireylerin BAÖ puanları sedanter bireylerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu sonucunda sedanter bireylerin beden algılarından memnun oldukları ancak vücut geliştiren bireylerin beden algıları ile ilgili memnuniyetsizlik yaşadıkları söylenebilir.

Çalışma sonucunda vücut geliştiren erkeklerin KAB'nun, BAB'nun, Narsisistik Kişilik Özelliklerinin sedanter gruptan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bu bulguların yanında diğer dikkat çekici bir bulgu ise bu kişilerin baba özdeşimlerinde sorun yaşadıklarıdır. Babanın ambivalans yaşanmasının yanında kadın ilişkilerinin güvensiz olduğu sonucuna varılmıştır. Vücut geliştirmenin bu kişiler için temelde zayıf olan erkeksi güçlerinin ve erkeksiliklerinin beden yolu ile ifadesi, bir başka deyişle kendilerine yeni bir beden inşa ederek gerçeklikte var olma çabası olduğu düşünülmektedir.

6.2. Öneriler

Bu çalışma alanında bir ilk olma özelliğini taşımaktadır. Bu çalışmada beden algısı ve erkeksilik araştırmaları alanındaki çalışmalara bir katkı sunmak amaçlanmıştır. Beden algısı ve erkeksiliğin farklı alanlarda nasıl inşa edildiğini ortaya koymaya çalışan araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca bu grubun obsesif kompulsif davranışları ile ilgili çalışmaların yapılmasına ihtiyaç duyulduğu düşünülmektedir. Bu tarz çalışmalara literatürü zenginleştirecektir.

Daha sonraki benzer çalışmalarda kadın vücut geliştiricilerin de örnekleme dahil edilmesinin, vücut geliştiren kadınlar açısından yeni bir beden inşa etmenin onlar için ne anlam ifade ettiğini ayrıca bedenleriyle ilgili algılarını da ortaya koyabileceği düşünülmektedir. Böyle bir çalışmanın da literatürü zenginleştireceği düşünülmektedir.

Klinisyenlerin bu grupla çalışırken, bu kişilerin kimlik oluşumları, beden ve benlik algıları, cinsiyet ve cinsellik, anne ve baba ilişkileri, kadın ve erkek ilişkileri gibi konularla çalışmalarının bu kişiler açısından yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Topluma hizmet açısından özellikle eğitim bakanlığının ve sağlık bakanlığının ergenlere yönelik hazırlayacağı sağlıklı fiziksel etkinlik ve sağlıklı fiziksek etkinliğin ne olduğu ya da hangi fiziksel etkinliklerin sağlıklı olmadığı, fiziksel etkinlikleri sağlıksız yapan etkenlerin neler olduğu ile ilgili bilgilendirme eğitimlerinin ergenler açısından sağlıklı ve sağlıksız fiziksel etkinliği ayırt edebilmeleri için yararlı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akhtar, S., Thomson, JA. (1982). Overview: Narcissistic Personality Disorder. *Am J Psychiatry*. 139:1.
- Amerikan Psikiyatri Birliği. *DSM-5 Tanı Ölçütleri Başuvuru El Kitabı* (Çev. E Köroğlu). Ankara: Hekimler Yayın Birliği, 2013.
- Ames, DR., Rose, P., Anderson, CP. (2006). The NPI-16 As a Short Measure of Narcissism. *Journal of Research in Personality*. 40, 440–450.
- Anbar H. (2013). *Lise Öğrencilerinde Vücut Algısı Değişkeninin Çeşitli Değişkenlerle İlişkinin İncelenmesi ve Vücut Algısı Ölçeğinin Geçerlik-Güvenirlik Çalışması*. Yayınlanmamış Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Andersen, RE., Barlett, SJ., Morgan, GD., Brownell, KD. (1995). Weight loss, psychological, and nutritional patterns in competitive male body builders. *Int J Eat Disorder*. (18), 49-57.
- Anzieu, D., Chabert, C. (2004). *Projektif Yöntemler* (Çev. B. Kolbay,). İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Aslan, H. (2000). Beden Dismorfik Bozukluğu: Bir Gözden Geçirme. *Düşünen Adam*. 13,33-41.
- Atay, S. (2009). Narsistik Kişilik Envanteri'nin Türkçe'ye Standardizasyonu. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdare Bilimler Fakültesi Dergisi*. 11(1), 181-196.
- Ayyıldız, H., Cengiz, E. (2006). Pazarlama Modellerinin Testinde Kullanılabilecek Yapısal Eşitlik Modeli Üzerine Bir İnceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*. 11 (1), 63-84.

- Back, MD., Schmukle, SC., Egloff, B. (2010). Why are Narcissists so Charming at First Sight? Decoding The Narcissism-Popularity Link at Zero Acquaintance. *Journal of Personality and Social Psychology*. 98 (1), 132-145.
- Bahrke, SM. (2005). Psychological and Behavioral Effects of Anabolic-Androgenic Steroids. *International Journal Of Sports And Exercise Psychology*. 3(4), 428-445.
- Baştuğ, G., Kuru, E. (2009). Bayan Sporcuların Bedenlerini Algılama Düzeyleri Cinsiyet Rollerine Üzerine Bir Araştırma. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 29(2), 533-555.
- Baum, A. (2006). Eating Disorders in the Male Athlete. *Sports Medicine*. 36, 1-6.
- Bender, D. (2012). Mirror, Mirror on The Wall: Reflecting on Narcissism. *Journal of Clinical Psychology*. 68(8), 877–885.
- Bergeron, DB. (2007). *The Relationship Between Body Image Dissatisfaction and Psychological Health: An Exploration of Body Image in Young Adult Men*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. School of The Ohio State University. ABD.
- Blouin, GA., Goldfield, GS (1995). Body Image and Steroid Use In Male Bodybuilders. *International Journal of Eating Disorders*. 18(2), 159-165.
- Buffardi, L. E., Campbell, W.K (2008). Narcissism and Social Networking Web Sites. *Personality and Social Psychology Bulletin*. 10, 1303-1314.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, Spss Uygulamaları ve Yorumları*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Pegem Akademi. Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorumu*. Pegem Yayınları. Ankara.
- Brown, TA. (2006). *Confirmatory Factor Analysis for Applied research*. (First Edition).

NY: Guilford Publications, Inc.

- Cafri, G., Thompson, K., Ricciardelli, L., McCabe, M., Smolak, L., Yesalis, C. (2005). Pursuit Of The Muscular Ideal: Physical and Psychological Consequences and Putative Risk Factor. *Clinical Psychology Review*. 25, 215-239.
- Cash, TF. (1986). The Great American Shape-Up: Body-Image Survey Report. *Psychology Today*. 20, 30-37.
- Carroll, L. (1989). A Comparative Study Of Narcissism, Gender, and Sex-Role Orientation Among Bodybuilders, Athletes, and Psychology Students. *Psychological Reports*. 64(3), 999–1006.
- Castle, DJ., Rossell, SL. (2006). An Update on Body Dysmorphic Disorder. *Current Opinion in Psychiatry*. 12(1), 74-78.
- Chittester, IN., Hausenblas, HA. (2009). Correlates of Drive for Muscularity: The Role of Anthropometric Measure and Psychological Factors. *Journal of Health Psychology*. 14(7), 872-877.
- Choi, PYL., Pope, JrH. G., Olivardia, R. (2002). Muscle Dysmorphia: A New Syndrome in Weightlifters. *Br J Sports Med*. 36:375–377.
- Cororve, MB., Gleaves, DH. (2001). Body Dysmorphic Disorder: A Review of Conceptualizations, Assessment, and Treatment Strategies. *Clinical Psychology Review*. 21(6), 949–970.
- Coşkun, MN. (2011). *Vücut Geliştirme Sporü ile İlgilenen Erkek Yetişkin Bireylerde Beden Algısının Yeme Davranışı ve Besin Tüketimi İle İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi, Ankara.
- Davis, C. Karvinen, K., McCreary, DR. (2005). Personality Correlates of a Drive for Muscularity in Young Men. *Personality and Individual Differences*. 39, 349–359.
- Davis, C., Robertson, LS. (2000). A Psychological Comparison of Females With Anorexia Nervosa and Competitive Male Bodybuilders: Body Shape Ideals In The Extreme. *Eating Behaviors*. 1, 33 - 46.

- Eldoğan, D. (2015). Hangi Narsizm? Büyüklenmeci ve Kırılgan Narsizmin Karşılaştırılmasına İlişkin Bir Gözden Geçirme. *Türk Psikoloji Yazıları*. 19 (37), 1-10.
- Erduğan, F. (2014). *Rekreasyonel Vücut Geliştirmecilerin Fiziksel Fitness Düzeylerinin Amerikan Spor Hekimliği Kolejinin Sağlıkla İlgili Bildirileri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı/Edirne.
- Erkuş, A. (2010). Psikometrik Terimlerin Türkçe Karşılıklarının Anlamları ile Yapılan İşlerin Uyuşmazlığı. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*. 1(2), 72-77.
- Fava, GA. (1992). Morselli's Legacy: Dysmorphophobia. *Psychoter Psychosom*. 58, 117-118.
- Foster, CA., Shorter, WG., Griffiths, DG., Griffiths, DM. (2015). Muscle Dysmorphia: Could it be Classified as an Addition to Body Image. *Journal of Behavioral Addictions*. 4(1), 1-5.
- Frederick, DA., Fessler, DM., Haselton, MG. (2005). Do Representations of Male Muscularity Differ in Men's and Women's Magazines? *Body Image*. 2, 81–86.
- Furnham, A., Calnan, A. (1998). Eating Disturbances, Self-esteem, Reasons for Exercising and Body Weight Dissatisfaction in Adolescent Males. *European Eating Disorders Review*. 6, 58-72.
- Furnham, A., Badmin, N., Seneade, I. (2002). Body Image Dissatisfaction: Gender Differences in Eating Attitudes, Self Esteem and Reasons for Exercise. *The Journal of Psychology*. 136(6), 581–596.
- Grieve, FG. (2007). A Conceptual Model of Factors Contributing to the Development of Muscle Dysmorphia. *Eating Disorders*. 15, 63-80.

- Grieve, FG., Truba, N., Bowersox, S. (2009). Etiology, Assessment, and Treatment of Muscle Dysmorphia. *Journal of Cognitive Psychology: An International Quarterly*. 23(4), 306-314.
- Grogan, S., Richards, H. (2002). Body Image: Focus Groups with Boys and Men. *Men and Masculinities*. 4(3), 219–232.
- Güngör, D. (2016). Psikolojide Ölçme Araçlarının Geliştirilmesi ve Uyarlanması Kılavuzu. *Türk Psikoloji Yazıları*. 19 (38), 104-112.
- Güngör, ND., Selçuk, FÜ. (2015). Narsisistik Kişilik Envanteri (NKE-16): Türkçe Uyarlaması. *Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırma ve Eğitim Laboratuvarı (SAEL)*,Yayınlanmamış Tartışma Metni, sael.atilim.edu.tr. <https://docplayer.biz.tr/337930-Narsisistik-kisilik-envanteri-nke-turkce-uyarlamasi.html>
- Hallsworth, L., Wade, T., Tiggeman, M. (2005). Individual Differences in Male Body Image: An Examination of Self Objectification in Recreational Bodybuilders. *Br J Health Psychol*. 10(3),453-65.
- Hildebrandt, T., Schlundt, D., Langenbucher, J. (2004). Muscularity Concerns Among Men: Development Of Attitudinal And Perceptual Measures. *Body Image*, 1, 169–181.
- Karaaziz, M., Atak, El. (2013). Narsisizm ve Narsisizmle İlgili Araştırmalar Üzerine Bir Gözden Geçirme. *Nesne*, 1 (2), 44-59.
- Karaçam, MŞ. (2015). *Vücut Geliştirme Alanında Erkeklik Kimliğinin İnşasında Besin Desteğini Yeri*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi/Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programı/Ankara.
- Karademir, T., Türkçapar, Ü., Ulucan, H., Bahadır, Z. (2013). Haltercilerde Benlik Saygısı ile Yaşam Doyum ve Vücut Benlik Algısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*. 14(3), 285-294.
- Karamustafaoğlu, O., Karamustafaoğlu, N. (2000). Beden Dismorfik Bozukluğu. *Düşünen Adam*. 13(2): 107-109.

- Kealy, D., Rasmussen, B. (2012). Veiled and Vulnerable: The Other Side of Grandiose Narcissism. *Clin Soc Work J.* 40, 356-365.
- Kline, RB. (2005). Principles and Practice of Structural Equation Modeling. (Second Edition). NY: Guilford Publications, Inc.
- Köroğlu, E. (2014). *DSM-V Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Köroğlu, E., Bayraktar, S. (2010). *Kişilik Bozuklukları*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Leone, EJ., Sedory, JE., Gray, KA. (2005). Recognition and Treatment of Muscle Dysmorphia and Related Body Image Disorders. *J Athl Train.* 40(4): 352–359.
- McCabe, PM., Ricciardelli, LA. (2001). Parent, Peer and Media Influences on Body Image and Strategies to Both Increase and Decrease Body Size Among Adolescent Boys and Girls. *Adolescent.* 36 (142), 225-240.
- McCreary, DR., Saucier, DM. (2009). Drive for Muscularity, Body Comparison, and Social Physique Anxiety in Men and Women. *Body Image*, 6, 24–30.
- McCreary, DR., Sasse, DK. (2000). An Exploration of the Drive for Muscularity in Adolescent Boys and Girls. *Journal of American College Health*, 48, 297–304.
- Miller, JK., Mesagno, C. (2014). Personality Traits And Exercise Dependence: Exploring The Role of Narcissism And Perfectionism. *International Journal of Sport Exercise Psychology*, 12(4), 368-381.
- Mishkind, ME., Rodin, J., Silberstein, LR., Striegel-Moore, RH. (1986). The Embodiment of Masculinity: Cultural, Psychological, and Behavioral Dimensions. *American Behavioural Scientist*, 29, 545–562.
- Mosley, FE. (2009). Bigorexia: Bodybuilding and Muscle Dysmorphia. *Eur Eat Disorders Rev.* 17, 191-98.

- Morrison, TG., Morrison, MA., Hopkins, C., Rowan, ET. (2004). Muscle Mania: Development of a New Scale Examining The Drive for Muscularity in Canadian Males. *Psychology of Men and Masculinity*. 5, 30–39.
- Murray, BS., Rieger, E., Touyz, WS., Garcia, YDG. (2010). Muscle Dysmorphia And The DSM-V Conundrum: Where Does It Belong? A Review Paper. *International Journal of Eating Disorder*. 43(6), 483-491.
- Neziroglu F., Khemlani-Patel S., Yaryura-Tobias JA. (2006). Rates of Abuse in Body Dysmorphic Disorder and Obsessive Compulsive Disorder. *Body Image*, 3(2),189-193.
- Okaray, Z. (2015). Erkek Çocuktan Babaya Dönüşüm: Babalık. *Turkish International Journal of Special Education and Guidance and Counselling*, 4 (1).
- Okaray, Z. (2011). *Kısırlık Tanısı Almış Hastaların Projektif Testlerle Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Olivardia, R., Pope, GH. Jr., Borowiecki, JJ., Cohane, HG. (2004). Biceps and Body Image: The Relationship Between Muscularity and Self-Esteem, Depression, and Eating Disorder Symptoms. *Psychology of Men ve Masculinity*. 5(2), 112–120.
- Olivardia, R. (2001). Mirror, Mirror on The Wall, Who's The Largest of Them All? The Features and Phenomenology of Muscle Dysmorphia. *Harvard Review of Psychiatry*. 9, 254-259.
- Ozan, E., Kırkpınar, İ., Aydın, N., Fidan, TOM. (2008). Narsisistik Kişilik Bozukluğu: Gelişim Süreçleri ve Yaşamı. *Review, Cases and Hypothesis in Psychiatry*. 2(1-2), 26-32.
- Öztürk, OM., Uluşahin, A. (2011). *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları*. Ankara: Nobel Tıp.
- Parman, T. (2002). Erkek Olmak yada Üçün Üçü Olmak: Oedipus Öncesi Dönemden Ergenliğin Sonuna Kadar Baba Oğul İlişkisi. *Psikanaliz Yazıları*. 5 (1), 79-85. İstanbul: Bağlam Yayınları.

- Pasman, L., Thompson, JK. (1988). Body Image and Eating Disturbance in Obligatory Runners, Obligatory Weightlifters and Sedentary Individuals. *Int J Eat Disord*, 7(6),759-769.
- Perugi, G., Akiskal, HS., Giannotti, D., Frare, F., Di Vaio, S., Cassano, GB. (1997). Gender-Related Differences in Body Dysmorphic Disorder (Dysmorphophobia). *Journal of Nervous and Mental Disease*. 185(9), 578-582.
- Peters, MA., (1998). Body Image Disturbance in Bodybuilder: Body Dissatisfaction, Body Distortion, and Other Body Image Traits, The degree of Doctor of Philosophy, The Faculty of the Graduate School of the State University, Newyork.
- Ploeg, GE, Brooks, AG., Withers, RT., Dolman, J., Leaney, F., Chatterton, BE. (2001). Body Composition Changes in Female Bodybuilders During Preparation for Competition. *Eur J Clin Nutr*. 55, 268-77.
- Polat C., Şimşek KY. (2015). Spor Merkezlerindeki Bireylerin Egzersiz BağımlılığıDüzeylerinin İncelenmesi: Eskişehir İli Örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 3(15), 354-369.
- Pope, GC., Pope, HG. Jr, William, M., Fay, C., Olivardia, R., Phillips, AK. (2005). Clinical Features of Muscle Dysmorphia Among Males With Body Dysmorphic Disorder. *Body Image*. 2, 395-400.
- Pope, HG. Jr., Gruber, AJ., Mangweth, B., Bureau, B., deCol, C., Jouvent, R., Hudson, JI. (2000). Body Image Perception Among Men in Three Countries. *American Journal of Psychiatry*. 157, 1297–1301.
- Pope, HG., Phillips, AK., Olivardia, R. (2000). *The Adonis Complex: The Secret Crisis of Male Body Obsession*. New York, NY: The Free Press.
- Pope, HG.Jr., Gruber, AJ., Choi, P., Olivardia, R., Phillips, KA. (1997). Muscle Dysmorphia. An Underrecognized Form of Body Dysmorphic Disorder. *Psychosomatics*. 38, 548–557.

- Pope HG Jr, Katz DL. (1994). Psychiatric and Medical Effects of Anabolic-Adrogenic Steroid Use: A Controlled Study of 160 Athletes. *Arch Gen Psychiatry*. 51:375–382
- Porcerelli, HJ., Sandler, AB. (1995). Narcissism and Empathy in Steroid Users. *Am J Psychiatry*, 152, 1672-1674.
- Raskin, R., Hall, CS. (1979). A Narcissistic Personality Inventory: *Psychological Reports*. 45(2),159-162.
- Raskin, R., Terry, H. (1988). A Principal-Components Analysis of the Narcissistic Personality Inventory and Further Evidence of its Construct Validity. *Journal of Personality and Social Psychology*. 54(5), 890-902.
- Ray, ÇP., Demirkol, EM., Tamam, L. (2012). Beden Dismorfik Bozukluğu. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. 4(4),547-565.
- Ronningstam E. (2010). Narcissistic Personality Disorder: A Current Review. *Curr Psychiatry Rep*. 12, 68–75.
- Santarnecchi, E., Déttore, D. (2012). Muscle Dysmorphia In Different Digrees of Bodybuilding Activities: Valifdation of the Italian Version of Muscle Dysmorphia Disorder Inventory and Bodybuilder Image Grid. *Body Image*. 9, 396-403.
- Seçer, İ. (2015). *Psikolojik Test Geliştirme ve Uyarlama Süreci. SPSS ve LISREL Uygulamaları*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Silberstein, LR., Striegel-Moore, RH., Timko, C., Rodin, J. (1988). Behavioural and Psychological Implications of Body Dissatisfaction: Do Men and Women Differ? *Sex Roles*. 19, 219–232.
- Silva, DAS., DaSilva, RC., Gonçalves, ECA. (2015). Body Image Among Men Who Practice Body Building: Comparison by Age, Economic Status and City Size. *Perceptual ve Motor Skills: Perception*, 121(2) 537-547.

- Sohrabi, F., Atashak, S., Aliloo, MM. (2011). Psychological Profile of Athletes in Contact And Non-Contact Sports. *Middle-East Journal of Scientific Research*. 9(5), 638-644.
- Stoviks, R. (2006). The Emancipation of Bodybuilding. *Sports in Society*, 9(3), 463-479.
- Sungur, MZ. (1999). Beden Dismorfik Bozukluğu. *Psikiyatri Dünyası*, 1,19-22.
- Şeker, H., Gençdoğan, B. (2014). *Psikolojide ve Eğitimde Ölçme Aracı Geliştirme*. (2. Baskı). Ankara/Nobel Yayınları.
- Tabachnick, BG. , Fidel, LS. (2001). Using Multivariate Statistics. (Forth Edition). MA: AllynveBacon, Inc.
- Tatlises, M. (2016). *Spor Salonunda Düzenli Spor Yapan Kişilerin Ortoreksiya Nervoza Belirtileri ile Beden Algısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü/İstanbul.
- Tazegül, Ü., Güven, Ö. (2017). Vücut GeliştirmeBranşındaki Erkek Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ve Beden Algıları Arasındaki İlişkinin Araştırılması . *Journal of Academic Social Science Studies*. 4(13), 1505-1515.
- Tazegül, Ü., Güven, Ö. (2015). Vücut Geliştirme Sporcuları ile Farkli Spor Dall arındaki Elit Sporcuların Ve Spor Yapma yan Bireylerin Narsisizm Seviyelerinin Karşılaştırılması. *Journal of Academic Social Science Studies*. 33, 465-473.
- Tazegül, Ü. (2013). Farklı Branştaki Sporcuların Narsisizm Düzeyleri ile Sosyo-Demografik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*. 4(1), 23-32.

- Tigemann, M. (1992). Body Size Dissatisfaction: Individual Differences in Age and Gender, and Relationship with Self-Esteem. *Personality and Individual Differences*. 13, 39–43.
- Tunaboylu-İkiz, T. (2005). *Rorschach Testi'nin Psikanalitik Yorumu- II* (2. Baskı). İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Tunaboylu-İkiz, T. (2007). *Rorschach Testi'nin Psikanalitik Yorumu- I* (3. Baskı). İstanbul: Bağlam Yayınları.
- Türk Dil Kurumu. (2011). Büyük Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu, <http://tdkterim.gov.tr/bts/>.
- Türk, HB. (2007). *Eril Tahakküm Yeniden Düşünmek: Erkeklik Çalışmaları İçin Bir İmkan Olarak Pierre Bourdieu*. (Sunulmuş Bildiri). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Van der Ploeg, GE, Brooks, AG., Withers, RT., Dollman, J., Leaney, F., Chatterton, BE. (2001). Body Composition Changes in Female Bodybuilders During Preparation for Competition. *European Journal of Clinical Nutrition*. 55, 268-277.
- Vazire, S., Naumann LP., Rentfrow, PJ. Gosling, SD. (2008). Portrait Of a Narcissist: Manifestations of Narcissism In Physical Appearance. *Journal of Research in Personality*, 42, 1439–1447.

EKLER

EK 1. Odak Grup Görüşmesi Aydınlatılmış Onam

AYDINLATILMIŞ ONAM

Bu çalışma, Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Doktora programı kapsamında gerçekleştirilen bir çalışmadır.

Bu çalışmanın amacı KKTC’de Vücut Geliştirme Sporü ile uğraşan kişiler ile ilgili bilgi sahibi olmaktır. Çalışma tamamen bilimsel amaçlarla düzenlenmiştir. Araştırmaya katılmanız ve araştırmacı ile deneyimlerinizi paylaşmanız tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışma formunda kimlik bilgileriniz yer almayacaktır. Size ait bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmede sorulan sorulara vereceğiniz cevaplar kimseyle paylaşılmayacaktır. Çalışmadan elde edilen veriler yalnızca istatistik veri olarak kullanılacaktır. Yanıtlarınızı içten ve doğru olarak vermeniz bu çalışmanın sonuçlarının yararlı bir bilgi olarak kullanılmasını sağlayacaktır.

Yardımanız için çok teşekkür ederim.

Uzman Psikolog,
Bingöl Harmancı

Araştırmada araştırmacıyla aramda kalması gereken bilgilerin gizliliğine bu araştırma sırasında özen ve saygı ile yaklaşılabacağına inanıyorum. Araştırma sonuçlarının eğitim ve bilimsel amaçlarla kullanımı sırasında kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda bana yeterli güven verildi. Bu araştırmaya katılmak zorunda değilim ve katılmayabilirim. Yukardaki bilgileri ayrıntılı biçimde tümünü okudum ve çalışmada yer almayı

onaylıyorum.

a) Kabul ediyorum b) Kabul etmiyorum

İsminiz:

Telefon numaranız:

İmza:

Ek 2: Odak Grup Görüşmesi Görüşme Formu

Yaşınız:

Şu anda herhangi bir işte çalışıyor musunuz? A)Evet b)Hayır

Mesleğiniz

Kilonuz:

Boyunuz:

Vücut geliştirme sporuna ne zaman başladınız?

Vücut geliştirmeye nasıl başladınız?

Vücut geliştirmeye başlama nedeniniz neydi?

Vücut geliştirmeye başlama sürecinde kimler nasıl etkili oldu?

Neden vücut geliştirme spor ile uğraşıyorsunuz?

Kaslarınızı geliştirmek için spor salonu dışında evde de çalışıyormusunuz?

a)Evet B) Hayır

Vücut geliştirmede örnek aldığınız biri var mı?

a)Evet B) Hayır

Varsa kim/kimler?

Neden bu kişi/kişileri örnek alıyorsunuz?

Vücut geliştirmeye başladıktan sonra bedeninizde değişiklik oldu mu?

a)Evet B) Hayır

Nasıl değişiklikler oldu?

Vücut geliştirmeye başladıktan sonra yaşamınızda değişiklik oldu mu?

a)Evet B) Hayır

Nasıl değişiklikler oldu?

Haftada kaç gün bu spor ile uğraşıyorsunuz?

a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 5 f) 6 g) 7

Günde kaç saat bu spor ile uğraşıyorsunuz?

a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 5 saat ve üzeri

Vücut geliştirerek yeniden yapılandırmış olduğunuz bedeninizin size herhangi bir faydası oldu mu? Ne gibi?

Vücut geliştirme ile ilgili ek madde kullanıyormusunuz? (Protein/kas yapıcı herhangi bir madde/takviye)

a)Evet B) Hayır

Şuanda ideal kilonuzda olduğunuzu düşünüyormusunuz?

a)Evet B) Hayır

Vücut geliştirmeye başlamadan önce kaç kiloydunuz?

Vücut geliştirmeye başlamadan önceki bedeninizi nasıl değerlendiriyordunuz?

Vücut geliştirmeye ne kadar süre daha devam etmeyi düşünüyorsunuz?

Vücut geliştirmeyi büyümek için mi? güç geliştirmek için mi yapıyorsunuz?

a) Büyümek b) Güç geliştirmek

Çalışma programınız nasıl?

a) Çok tekrar b) Yüksek ağırlık

Sizce ideal erkek bedeni nasıl olmalı?

Yaşamınızda örnek aldığınız kişi/kişiler kimler ?

Neden bu kişi/kişileri örnek alıyorsunuz?

Vücut geliştirmeye başlamadan önceki bedeninizi nasıl değerlendirirdiniz?

a) İnce b)Normal c) Kilolu d)Fazla Kilolu

Boş zamanlarınızda ne tür etkinliklerle uğraşıyorsunuz?

Proteinlerle ilgili ne düşünüyorsunuz? (sizce herhangi bir zararı var mı?)

Ek 3: KAB-E Uyarlama Çalışması Aydınlatılmış Onam

AYDINLATILMIŞ ONAM

Bu çalışma, Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Doktora programı kapsamında gerçekleştirilen bir çalışmadır.

Çalışma tamamen bilimsel amaçlarla düzenlenmiştir. Araştırmaya katılmanız ve araştırmacı ile deneyimlerinizi paylaşmanız tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışma formunda kimlik bilgileriniz yer almayacaktır. Size ait bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmede sorulan sorulara vereceğiniz cevaplar kimseyle paylaşılmayacaktır. Çalışmadan elde edilen veriler yalnızca istatistik veri olarak kullanılacaktır. Yanıtlarınızı içten ve doğru olarak vermeniz bu çalışmanın sonuçlarının yararlı bir bilgi olarak kullanılmasını sağlayacaktır.

Yardıminız için çok teşekkür ederim.

Uzman Psikolog,
Bingöl Harmancı

Araştırmada araştırmacıyla aramda kalması gereken bilgilerin gizliliğine bu araştırma sırasında özen ve saygı ile yaklaşılabacağına inanıyorum. Araştırma sonuçlarının eğitim ve bilimsel amaçlarla kullanımı sırasında kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda bana yeterli güven verildi. Bu araştırmaya katılmak zorunda değilim ve katılmayabilirim. Yukardaki bilgileri ayrıntılı biçimde tümünü okudum ve çalışmada yer almayı

onaylıyorum.

a) Kabul ediyorum b) Kabul etmiyorum

İmza:

Ek 2. KAB-E Uyarlama Çalışması Sosyo-demografik Bilgi Formu ve Ölçekler

Yaşınız:

Cinsiyetiniz:

Hangi Sporu Yapıyorsunuz?:

Bu Sporla Uğraşma Süreniz:

Boyunuz:

Kilonuz:

Kas Algısı Bozukluğu Envanteri

Lütfen aşağıdaki durumları sizin nasıl düşündüğünüzü, hissettiğinizi veya davrandığınızı en iyi yansıtacak şekilde 1-5 arası puanlayarak değerlendiriniz. (1.Asla, 2. Nadiren, 3. Bazen, 4. Sık Sık, 5. Daima) anlamındadır.

	Asla	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Daima
1. Bedenimin çok küçük olduğunu düşünürüm.					
2. İnsanların bedenimi görmemeleri için bol kıyafetler giyerim.					
3. Bedenimden nefret ederim.					
4. Daha iri olmayı dilerdim.					
5. Göğsümün çok küçük olduğunu düşünürüm.					
6. Bacaklarımın çok ince olduğunu düşünürüm.					
7. Çok fazla vücut yağım varmış gibi hissederim.					
8. Kollarımın daha iri olmasını dilerdim.					
9. İnsanların beni üstsüz görmelerinden utanç duyarım.					
10. Bir veya daha fazla egzersiz günü kaçırdığımda gergin hissederim.					
11. Egzersiz programıma uyabilmek için arkadaşlarımla olan sosyal aktivitelerimi kaçıırırım.					
12. Bir veya daha fazla egzersiz gününü kaçırdığımda depresif hissederim.					
13. Egzersiz programıma uyabilmek için yeni insanlarla tanışma fırsatını kaçıırırım.					

Beden Algısı Ölçeği

Bu ankette, yapmanız gereken, bir beden özelliğiniz hakkındaki duygularınızı bu ifadelere göre değerlendirmektir. İnsanların kendi bedenleri hakkında nasıl duygulara sahip olduğunu belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Aşağıdaki maddeleri sizin için en uygun olabilecek şekilde işaretleyin.

	Çok Beğeniyorum	Oldukça Beğeniyorum	Kararsızım	Pek Beğenmiyorum	Hiç Beğenmiyorum
1. Saçlarım					
2. Yüzümün rengi					
3. İştahım					
4. Ellerim					
5. Vücudumun kıl dağılımı					
6. Burnum					
7. Fiziksel gücüm					
8. İdrar dışkı düzenim					
9. Kas kuvvetim					
10. Belim					
11 Enerji düzeyim					
12. Sırtım					
13. Kulaklarım					
14. Yaşım					
15. Çenem					
16. Vücut yapım					
17. Profilim					
18. Boyum					
19. Duygularımın keskinliği					
20. Ağrıya dayanıklılığım					
21. Omuzlarımın genişliği					

	Çok Beğeniyorum	Oldukça Beğeniyorum	Kararsızım	Pek Beğenmiyorum	Hiç Beğenmiyorum
22. Kollarım					
23. Göğüslerim					
24. Gözlerimin şekli					
25. Sindirim sistemim					
26. Kalçalarım					
27. Hastalığa direncim					
28. Bacaklarım					
29. Dişlerimin şekli					
30. Cinsel gücüm					
31. Ayaklarım					
32. Uyku düzenim					
33. Sesim					
34. Sağlığım					
35. Cinsel faaliyetlerim					
36. Dizlerim					
37. Vücudumun duruş şekli					
38. Yüzümün şekli					
39. Kilom					
40. Cinsel organlarım					

EK 5. Vücut Geliştiren ve Sedanter Gruba Verilen Aydınlatılmış Onam**AYDINLATILMIŞ ONAM**

Bu çalışma, Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Doktora programı kapsamında gerçekleştirilen bir çalışmadır.

Bu çalışmanın amacı KKTC’de Vücut Geliştirme Sporu ile uğraşan kişiler ile ilgili bilgi sahibi olmaktır. Çalışma tamamen bilimsel amaçlarla düzenlenmiştir. Araştırmaya katılmanız ve araştırmacı ile deneyimlerinizi paylaşmanız tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışma formunda kimlik bilgileriniz yer almayacaktır. Size ait bilgiler kesinlikle gizli tutulacaktır. Görüşmede sorulan sorulara vereceğiniz cevaplar kimseyle paylaşılmayacaktır. Çalışmadan elde edilen veriler yalnızca istatistik veri olarak kullanılacaktır. Yanıtlarınızı içten ve doğru olarak vermeniz bu çalışmanın sonuçlarının yararlı bir bilgi olarak kullanılmasını sağlayacaktır.

Yardıminız için çok teşekkür ederim.

Uzman Psikolog,

Bingöl Harmancı

Araştırmada araştırmacıyla aramda kalması gereken bilgilerin gizliliğine bu araştırma sırasında özen ve saygı ile yaklaşılabacağına inanıyorum. Araştırma sonuçlarının eğitim ve bilimsel amaçlarla kullanımı sırasında kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda bana yeterli güven verildi. Bu araştırmaya katılmak zorunda değilim ve katılmayabilirim. Yukardaki bilgileri ayrıntılı biçimde tümünü okudum ve çalışmada yer almayı onaylıyorum.

a) Kabul ediyorum

b) Kabul etmiyorum

İsim:

İmza:

Telefon:

EK 6. Vücut Geliştiren ve Sedanter Gruba Verilen Bilgilendirme Formu**BİLGİLENDİRME FORMU**

Bu çalışmanın amacı vücut geliştiren erkek sporcularla ilgili daha derinlemesine bilgi sahibi olmaktır.

Bu çalışmada size bir demografik bilgi formu ve bir dizi ölçek sunduk. Demografik bilgi formu sizin yaş, cinsiyet gibi demografik özellikleriniz hakkındaki soruları içermektedir. Ölçekler ise, vücut geliştirme ile ilgili daha ayrıntılı bilgilere ulaşmak amacı ile oluşturulmuş soruları içermektedir .

Ölçeklerde ve görüşmelerde verdiğiniz cevaplar kesinlikle gizli kalacaktır. Eğer çalışmayla ilgili herhangi bir şikayet, görüş veya sorunuz varsa bu çalışmanın araştırmacılarından biri olan Bingül Harmancı ile iletişime geçmekten lütfen çekinmeyiniz (bingul.harmanci@gmail.com Telefon: 0392 22 36 464) (iç hat: 5278).

Eğer bu çalışmaya katılmak sizde belirli düzeyde stres yaratmışsa ve bir danışmanla konuşmak istiyorsanız, ülkemizde ücretsiz hizmet veren şu kuruluşlar bulunmaktadır:

Üniversite öğrencisiyseniz, devam ettiğiniz üniversitede Psikolojik Danışmanlık, Rehberlik ve Araştırma Merkezine (PDRAM) başvurabilirsiniz. Eğer öğrenci değilseniz, Barış Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesine başvurabilirsiniz.

Araştırmanın sonuçlarıyla ilgileniyorsanız, Şubat 2018 tarihinden itibaren araştırmacıyla iletişime geçebilirsiniz.

Katıldığınız için teşekkür ederim.

Bingül Harmancı

Psikoloji Bölümü,

Yakın Doğu Üniversitesi,

Lefkoşa.

Ek 7. Vücut Geliştiren ve Sedanter Gruba Uygulanan Sosyo-demografik Bilgi Formu ve Ölçekler

1. Yaşınız:

2. Öğrenim Durumunuz:

a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise d) Üniversite e) Yüksek lisans ve üzeri

3. İkametgah:

a) Lefkoşa b) Girne c) Lefke d) Güzelyurt e) Magosa f) Karpaz

4. Medeni Durumunuz:

a) Bekar b) Nişanlı c) Evli d) Boşanmış e) Diğer.....

5. Şu anda herhangi bir işte çalışıyor musunuz?

a) Evet b) Hayır

6. Spor yapıyor musunuz?

a) Evet b) Hayır

6.1. Haftada kaç gün bu spor ile uğraşıyorsunuz?

a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 5 f) 6 g) 7

6.2. Günde kaç saat bu spor ile uğraşıyorsunuz?

a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 5 saat ve üzeri

Kas Algısı Bozukluğu Envanteri

Lütfen aşağıdaki durumları sizin nasıl düşündüğünüzü, hissettiğinizi veya davrandığınızı en iyi yansıtacak şekilde 1-5 arası puanlayarak değerlendiriniz. (1.Asla, 2. Nadiren, 3. Bazen, 4. Sık Sık, 5. Daima) anlamındadır.

	Asla	Nadiren	Bazen	Sık Sık	Daima
1. Bedenimin çok küçük olduğunu düşünürüm.					
2. İnsanların bedenimi görmemeleri için bol kıyafetler giyerim.					
3. Bedenimden nefret ederim.					
4. Daha iri olmayı dilerdim.					
5. Göğsümün çok küçük olduğunu düşünürüm.					
6. Bacaklarımın çok ince olduğunu düşünürüm.					
7. Çok fazla vücut yağım varmış gibi hissederim.					
8. Kollarımın daha iri olmasını dilerdim.					
9. İnsanların beni üstsüz görmelerinden utanç duyarım.					
10. Bir veya daha fazla egzersiz günü kaçırdığımda gergin hissederim.					
11. Egzersiz programıma uyabilmek için arkadaşlarımla olan sosyal aktivitelerimi kaçıırırım.					
12. Bir veya daha fazla egzersiz gününü kaçırdığımda depresif hissederim.					
13. Egzersiz programıma uyabilmek için yeni insanlarla tanışma fırsatını kaçıırırım.					

Beden Algısı Ölçeği

Bu ankette, yapmanız gereken, bir beden özelliğiniz hakkındaki duygularınızı bu ifadelere göre değerlendirmektir. İnsanların kendi bedenleri hakkında nasıl duygulara sahip olduğunu belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Aşağıdaki maddeleri sizin için en uygun olabilecek şekilde işaretleyin.

	Çok Beğeniyorum	Oldukça Beğeniyorum	Kararsızım	Pek Beğenmiyorum	Hiç Beğenmiyorum
1. Saçlarım					
2. Yüzümün rengi					
3. İştahım					
4. Ellerim					
5. Vücudumun kıl dağılımı					
6. Burnum					
7. Fiziksel gücüm					
8. İdrar dışkı düzenim					
9. Kas kuvvetim					
10. Belim					
11 Enerji düzeyim					
12. Sırtım					
13. Kulaklarım					
14. Yaşım					
15. Çenem					
16. Vücut yapım					
17. Profilim					
18. Boyum					
19. Duygularımın keskinliği					
20. Ağrıya dayanıklılığım					
21. Omuzlarımın genişliği					

	Çok Beğeniyorum	Oldukça Beğeniyorum	Kararsızım	Pek Beğenmiyorum	Hiç Beğenmiyorum
22. Kollarım					
23. Göğüslerim					
24. Gözlerimin şekli					
25. Sindirim sistemim					
26. Kalçalarım					
27. Hastalığa direncim					
28. Bacaklarım					
29. Dişlerimin şekli					
30. Cinsel gücüm					
31. Ayaklarım					
32. Uyku düzenim					
33. Sesim					
34. Sağlığım					
35. Cinsel faaliyetlerim					
36. Dizlerim					
37. Vücudumun duruş şekli					
38. Yüzümün şekli					
39. Kilom					
40. Cinsel organlarım					

Narsisistik Kişilik Envanteri

Aşağıdaki cümle çiftlerini okuyun ve kendinizle ilgili duygu ve düşüncelerinizi nispeten doğru yansıtan ifadenin yanına çarpı (x) koyun. Herhangi ifadenin sizi tam olarak yansıtmadığını düşünebilirsiniz. Yine de size *daha yakın* olan hangisiyse onu işaretleyin.

LÜTFEN 16 SORUNUN TAMAMINI YANITLAYIN.

HER SORUDA SİZE EN YAKIN GELEN TEK BİR İFADEYİ İŞARETLEYİN.

1. ___ İlgi merkezi olmak hakikaten de çok hoşuma gider.
___ İlgi merkezi olmak beni rahatsız eder.
2. ___ Çok insandan ne daha iyi ne de daha kötüyüm.
___ Özel biri olduğumu düşünüyorum.
3. ___ Hikayelerimi dinlemek herkesin hoşuna gider.
___ Bazen güzel hikayeler anlatıyorum.
4. ___ Layık olduğum saygıyı çoğunlukla görüyorum.
___ Hak ettiğim saygıyı görme konusunda ısrar ederim.
5. ___ Emirlere uymaktan rahatsızlık duymam.
___ İnsanlar üzerinde otorite sahibi olmak hoşuma gider.
6. ___ Önemli bir insan olacağım.
___ Başarılı olacağımı umuyorum.
7. ___ İnsanlar bazen söylediklerime inanıyorlar.
___ Her insanı istediğim herşeye inandırabilirim.
8. ___ Başka insanlardan çok şey beklerim.
___ Başka insanlar için birşeyler yapmak hoşuma gider.
9. ___ İlgi merkezi olmak hoşuma gider.
___ Kalabalığa karışmayı tercih ederim.
10. ___ Bende herkes gibi biriyim.
___ Sıra dışı bir insanım.
11. ___ Ne yaptığımı her zaman bilen biriyimdir.
___ Bazen ne yaptığımdan emin olamıyorum.
12. ___ Kendimi insanları manipüle ederken yakaladığımda bundan hoşlanmıyorum.
___ İnsanları manipüle etmek bana kolay gelir.
13. ___ Otorite olmanın benim için pek de anlamı yoktur.
___ İnsanlar otoritemi hep tanır gibi görünürler.

14. ____ İyi olduğumu biliyorum, çünkü herkes bana devamlı bunu söylüyor.
____ İnsanlar bana iltifat ettiklerinde bazen utanıyorum.
15. ____ Gösterişçi olmamaya çalışırım.
____ İmkan bulursam gösteriş yapma eğiliminde olurum.
16. ____ Başka insanlardan daha kabiliyetliyim.
____ Başka insanlardan öğrenebileceğim çok şey var.

Ek 8. Vücut Geliştiren ve Sedanter Bireylerin Rorschach ve T.AT. Protokolleri

Vücut Geliştiren (VG) Ve Sedanter Bireyler Arasında KAB-E, BAÖ, NKE'den En Yüksek Puan Alan Olguların Rorschach Testi ve T.A.T Protokolleri

I. Vücut Geliştiren grup en yüksek puan alan Olgular

Olgu I. Rorschach Testi ve T.A.T. Protokolleri

VG ile uğraşma süresi 17 yıl.

Kart I. Double biceps poz veren biri Elleri var. Başka birşeye benzetemedim Aslında kelebek bu kenarlar kanatları, lekleri var, bunlar da boynuzlar Ama kesinlikle biceps poz veren biri	? Bütünde	GKH DdF-Hd GF+A DdbIF-leke
Kart II. İki kişi oturdu ortada ellerini birleştirdi Kırmızı suratlı böcek boynuzları var Çökmüş oturan kırmızı suratlı deve	? Bütünde ? Üstteki Kırmızı	GKH DCFA DCFA
Kart III. Ortada kırmızı bir papyon ama gerisi... (ters çevirdi, tekrar	? Ortadaki kırmızı	DF+Giyim (BAN)

çevirdi) başka birşey çıkaramadım		
Kart IV. Yarasa (Sağa çevirdi, düzeltti, ters çevirdi) Ters asılmı duran yarasa, suratı elleri, ayakları	? Bütünde ? Orta kısım suratı, yanlar sağ, sol taraf elleri, altta sağ, sol taraf ayaklar	GF+A
Kart V. Kelebek, hangi yöne çevirsem nasıl bakarsam bakayım kelebek, kanatları, boynuzları (hep filimlerde görürdüm gerçekten benzetmek zormuş)	? Bütünde ? Sağ ve sol yanlar kanat, orta üst kısım boynuzları	GF+A(BAN)
Kart VI. Bu nedir? Pas geçsek olmaz mı? (ters çevirdi) Savaş nacak çift tarafalı, ilkel bir nacak taştan yapılmış bu alttakiler ipleri tutma yeri	? Bütünde	RET DF-nacak
Kart VII. Birbirine bakan iki çocuk (sağa		GF+H

çevirdi, ters çevirdi) Eskimiş yıpranmış at nalı		GF+Nesne (atnalı)
Kart VIII. Renkler güzel en azından iç açıcı Taşların üzerinde gezen leopar gibi bir hayvan Kelebek (tabi görüntü ikiye ayrılınca kelebek gibi görünür)	? Kenardaki kırmızı ? Altta kırmızı turuncu	GKanA DBIF+Doğa DF+A
Kart IX. İnsanın kalça, iskelet yapısı, ortada omurga yeşil turuncu kaburgaya çıkan kemikler (ters çevirdi) sanki burun buruna gelmiş kavga ediyorlar bir nevi yüz yüze sokulup meydan okuyan insanlar var (sağa çevirdi) simetrik olarak ikiye ayrıldığı için güzel bir yeşil tonu sanki renkli bulutlar var yansıması denize vuruyor	? Sağ sol kalça kemikleri ortada omurga ? Üst kısımda yüz yüze iç içe girmiş insan surati	DF-anatomi GF-Anatomi DF+Anatomi DdF-Hd GKH Simetri

		DEFDoğa (Bulut)
Kart X Küçük bukalemun gibi bir hayvan sanki kurumuş yaprağın üzerinde yürüyor İki ciğer ortada lades kemiği (sağa çevirdi, düzeltti) koç kuru kafası boynuzları ile, koç kafası değil ama koçun kuru kafası boynuzları ile koç kafası Sanki iki tepelik yada dağlık iki kişi tırmanırken düşmemek için el ele tutunda dağın bir tarafını biri diğer tarafını kullanır ama düşmeden yükselmek için el ele tutundular	? Sarılar turuncular gözleri ? Kırmızı kenarlar ciğer ortada turuncu lades kemiği ? Yeşil koç kafası ? Kırmızı dağ, mavi tutunan insanlar bir el taşları tutar bir elleri birleşmiş	DdF-A DF-Doğa(Yaprak) DdCFAnatomi DdF+Anatomi DF+Anatomi DF+Doğa DKH

Beğendikleri:

Kart VIII: Zirvede taş üzerinde sanki avlanan hayvan aşağıya bakar av bulmak için.

Kart I: Çok güçlü insan gördüğüm içim, adam en parlak halinde sırtı mırtı kanat gibi açık herkesin gözü nonun üstünde.

Beğenmedikleri:

Kart VI: :Çok biçimsiz birşey, benzetemedim mat birşey içinde bir heyecan bulunabilecek birşey değil

Kart III: İçinde hem kırmızı hem siyah var ama hiç bir şekilde ne canlılık veririr, nede siyahın verdiği ciddiyeti verir.

Psikogram

R:32

G: 10 %31.25 D:13 %41 Dd:5 %15.62 Dbl:2 %6.25 Ban:2

K:4 Kan:1 F+:13 F-:8 CF:3 EF:1

H:5 %15.62 Hd:2 A:9%28.12

Nesne:2 Doğa:4 Anatomi:6 Leke:1 Giyim:1

RC:%50 F:%78 F+:%40.6 F-:%25

TRI:4KΣ 3C

T.A.T.

1. Ailesi tarafından müziğe yönlendirilmiş ama kendi müziği istemeyen bir çocuk. İsteksiz bir şekilde O kemana, kemanda ona bakıyor. Hiçbir zaman müzikte başarılı olamayacak çünkü istemiyor. Aile zoruyla yapsa bile başatırlı olamayacak.

2. Çok güçlü ailesi için uğraşan bir insan tarım hayvancılıkla uğraşıyor. Adamın annesi mi? Karısı mı? Bilmiyorum rahat, adamı seyrediyor. Bu kızlarıdır, okula mı gidiyor? Nereye gidiyor bilmiyorum elinde kitaplar var. Huzurlu bir aile insanlar yerine hayvanlarla uğraşıyorlar. Tam benim istediğim hayat.

K3BM. Bu ne yaptı? Yerdeki nedir o? Alkol sızması sanki uzun bir gece geçirdikten sonra dışarıda eve geldi koltuğun başında alkolden bayıldı.

K4. Uzumn geçen tartışma sonucunda adam kaçmaya çalışıyor. Bu insanların huzursuz bir ev ortamı var. Adam pes edip gidiyor. Kadın ise eşinin gitmemesi için çabalıyor.

K5. Evin içerisinde kadın birşey mi duydu ne? Kapıyı açıp içeriye bakıyor gördüğü şey hayretler içerisinde bırakıyor. Ne gördü Allah bilir. Suratındaki ifade şaşkınlık ama gördüğü ne? 1950'lere ait mobilyalar var.

K6BM. Sanki anne oğul anne herzamanki gibi nasihat veriyor. Oğlunun suratında öfke var. Oğlan suçludur ama suçunu kabul etmek istemiyor. Kadın söylenmeye devam ediyor ama oğlu suskunluğunu koruyor. (Bende öyleyim ama sonuçta her zaman kendi bildiğimi yaparım).

K7BM. Genç olan suçlu mahkemede sanık masasında, gözleri hakimde ne suç işlediye artık? Yanında şık giyimli adam avukatı, oğlanın kulağına birşeyler söylüyor, şimdi seni böyle savunacağız gibi birşeyler.

8BM. Önde duran adam aslında ölmüş mü? Ölmemiş mi? Emin değilim. Belki bitkisel hayattadır. Adam son anlarını hayal ediyor, hatırlıyor, yatan kendisidir. Sanki silahla vurulduğunu anımsıyor. Burada silah var. İki kişi müdehale ediyor. T-shirtü mü? Karnını mı? Kesiyorlar bilmiyorum. Kendi ön planda anımsıyor, son anılarını anımsıyor.

K10. Yaşlı bir çift, senelerini birlikte geçirmişler, senelerin eskitemediği aşkları var. Birbirlerine yaşattıkları güven ve huzur var. Yıllar geçse de biz birlikteyiz der gibi bir duruşları var.

K11. Sanki bir sürü insan karanlığın içindeki aydınlığa çıkmaya çalışıyor. Heryer karanlık tek bir yerde aydınlık var, tek bir yadınlık var bu insanlar oraya çıkmaya çalışıyor.

K12. Huzur. İnsan yok çok güzel doğal bir ortam, akarsu yeşillik, huzur ortamı. İnsanoğlunun terk ettiği doğal bir ortam ve zaten terk edildiği için huzurlu, zarar veremediler bu ortama. Sandalı bile terk ettiler, eski püskü duruyor, kullanılma hale gelmiş.

K13B. Fakirlik, kimsenin sahip çıkmadığı bir çocuk bu çocuk. Yere güvenle basabileceği bir çift ayakkabısı bile yok, korkmadan yere basdabileceği, ayağına birşey batmadan. Yıkık dökük bir yerde yaşıyor. Hayatı zorluklar içinde, hayatı zorluk içinde geçiren küçük bir şahıs ama ileride çok güçlü birine dönebilir bu çocuk, ileride güçlenebilir.

K13MF. Bir çift var ama sanki mutlu değiller geceyi birlikte geçirdiler adam kalktı giyindi kaçıyor ama pişman olmuş. Ben ne yaptım diyor, sorguluyor ama kaçıyor. Gece birlikte yediler, içtiler dozu kaçırdılar sonra birlikte oldular ama sonra pişmanlık, adam pişman oldu.

K19. Çizgi filmde alınma ev gibi. Evin içinde aydınlık var, bacası var ama evi gözetleyen biri var. Yukarıdan evi gözertliyor. Sanal bir hayattan görüntü gibi bana gerçekliği vermedi.

K16. Yeni bir sayfa bembeyaz! Bütün suçları temizleniyor. Yeni başlangıç, yeni hedef, yeni umut, hayata yeni bir sayfa açma gibni. Bembeyaz, tertemiz bir hayat.

Olgu II. Rorschach Testi ve T.A.T Protokolleri

VG ile uğraşma süresi 18 yıl.

Kart I. Kelebek Melek Kurukafa Eller İki tane kurt başı	Büyük bir kelebek görüyorum. Ortadaki şekiller bana meleği düşündürdü. Resmin üst kısmındaki şekiller ele benziyor. Bu iki yandaki uzantılar kurt başına benziyor.	GF+A GF+(H) DF+Hd DdF+Hd DdF+Ad
Kart II. Bakar bakmaz akciğer. Sanki beyaz bir uçak var burada.	? Ortadaki beyaz boşluk bana uçağı düşündürdü.	GF-Anatomi DBIF+Nesne (Uçak)
Kart III. Yerden ağırlık kaldıran iki adam var sağlı sollu duran. ^v Burada küçük maskeye benzer birşey var. Kırmızı kısım karaciğere benziyor.	? En alt kısımda siyah olan kısım maskeye benziyor. ? orta yerdeki kırmızılar karaciğere benziyor.	GKH DF-Nesne(maske) DF-Anatomi
Kart IV. Maske. Evet boyunuzlu maske maske bu. Ama sağ sol altta bot var. Asma kurdu kelebeğe dönüşen Kelebeği düşündüren birşey var burada sanki sağ ve sol	? Sağ sol alt kısımda 2 bot var. ? Orta kısımdaki daha açık siyah olan kısım asma kurduna benziyor.	GF-Nesne(maske) DF-Nesne(bot) DF+A

tarafda kelebeğin kanatları gibi.		
Kart V. ^v Kelebek Başka birşey göremedim birşeye benzetemedim. Bu kadar.		GF+A(ban)
VI. Kart. ^v Yine kelebek gibi birşey var burada Biraz garip gelecek size ama burada alt kısmını uçan sincaplara benzettim. Hani o kanatları olan sincaplar var ya onlardan sanki. Aslında 2 tane yaratık var sanki uzaylı gibi birşey.	At kısmında iki yanlardaki şekil kanatlarını açmış sincaba benziyor. ? Orta kısmında yaratık uzaylı gibi birşey.	GF-Hayvan(Kelebek) DF-Hayvan(Sincap) DdF-Yaratık(Uzaylı)
Kart VII. Birbirlerine bakan iki tavşan var burada. Ama aslında daha ayrıntılı ayrı ayrı baktığımda 4 tane tavşan başı var altta ise kelebek. Ben hep kelebek gördüm bunlarda	? Bütün olarak baktığımda iki tane tavşana benzettim. ? Kenarlarda dört tane tavşan başı var.	GF+A DF-Hayan(Tavşan Kafası) DF+A
Kart VIII. Bu kırmızılar 2 tane hayvana benzettim. Kapibara gibi bir hayvan.	? 2 tane en kenarda kırmızılar kapibaray benziyor.	DCF+A(kapibari) DCF-Nesne(uzaymekliği)

Yeşiller uzay mekiği ^Tersten baktığımda maske gibi. Turuncular karaciğerin skanı gibi röntgeni gibi birşey.		GF-Nesne(maske) DCF-Anatomi(karaciğer)
Kart IX. Komple baktığımda röntgen gibi kalça kemiği, iç organ, kaburga. Bu kadar. (Tekrar verdim) turuncuları sarı gördü hayvanın burun deliği renk renk 3 tane kelebek var sanki	? Turuncular kalça kemiğine benziyor, tümüne bütün olarak baktığımda iç organa benziyor, kırmızılar kaburga gibi duruyor.	GF-Röntgen DCF-Anatomi GF+Anatomi DF-İçorgan DdBIF+Hd GCF-A
Kart X. Vücut skanı gibi sanki. Yarılmış organlar saçılmış gibi. Yeşiller yengeç. Dört tane yengeç. En alttaki yeşil palabıyık ama kelebek gibi de durur. Kırmızılar asma kurdu. Sarılar aslan, kükreyen aslana benzettim. ^Organ olarak görüyorum. Bu kadar	? İç taraftaki sarılar kükreyen aslana benziyor.	Gf-Anatomi(röntgen) GF-Anatomi DdF+a Df-Hd(Palabıyık) DCF-A DCF-A(asmakurdu) DCF+A GF-Anatomi

Beğendikleri:

Kart I: Melek gibi çok hoşuma gitti.

Kart X: Renkli coşkulu olduğu için.

Beğenmedikleri:

Kart IV: İç karartıcı, çok karanlık.

Kart IX: Sevmedim, ilk gördüğümde beni rahatsız etti. Rahatsız edici bir yönü var.

Psikogram

R:38

G: 15 %39.47 D:17 %44.73 Dd:4 %10.52 Dbl:1 %2.63 Ddbl:1 %2.63
Ban:1

K:3 F+:12 F-:15 CF:7

H:1%3.03 Hd:4 (H):1 A:13 %42.9 Ad:2

Nesne:6 Anatomi:8 İçorgan:1 Yaratık:1 Röntgen:1

RC:%47.36 F:%89.47 F+:%31.57 F-:%39.47

TRI:3KΣ 0C

T.A.T.

1. Babası aldı kemanı önüne koydu, ama çocuk istemiyor. Keman bu çocuğun ilgisini çekmiyor. Çocuk başka birşeylere ilgi duyuyor. çocuk zor bir durumdadır. Nasıl yapacak, nasıl başaracak gibi şeyler düşünüp kaygılanıyor. Bence çalamayacak, çünkü çocuğun yüzünde yapmak istemiyorum yapmayacağım düşüncesi var. Yapmayacak da.

2. Ana karakter öndeki kadın. Bu kadın köyde işleyen bir kadın, resmin görünmeyen kısmında olan birine bakıyor, birini kesiyor. Bu insanlar köy halkı, herkes tarlayla, ekip biçmeyle uğraşıyor ama bu kadın elinde kitap tutuyor diğerlerinden daha eğitilmiş. Mutlu

görünmüyor. Ulaşmak istediği biri var yada bir yer var ama olumlu değil, çünkü kadın çok mutsuz. Bakışları mutsuz, umutsuz. Umutsuzca ister gibi bakıyor. Diğer tarafta arkada hamile bir kadın var yorulmuş birşeyler düşünüyor. Aşağıda atın yanındaki adam herhalde kocası bu kadının, tarla sürüyor. Hayvanı sanki çekiştirir, zorlar gibi duruyor adamın fiziği.

3BM. ..İçim daraldı. Depresyonda ağlayan mutsuz mutsuz birşeylerikaybetmiş yorgun düşmüş, kalın bağırsak gibi bir kadın. birini kaybetmiş gibi, biri ölmüş, ağır bir travma yaşamış gibi. Bu kadının bedeni de çökmüş.

4. Bir çift var kadın adama aşık, seviyor. Sanki neden benle ilgilenmiyorsun gibi ifadesi var. Yada kadın bir hata yaptı. Adam kadına sanki duvar örmüş gibi, kadın hata yapmışsa kadını cezalandırıyor yada kadını sevmiyor, istemiyor.

5. Bu kadını kapıyı açıp içeriye bakan anne sanki resmin gözükmeyen kısmında kızı var ve öfkeyle onu çağırır gibi. Eski tarihte geçmiş bir fotoğraf. Eski tarihten kalma bir fotoğraf 1940'lı yıllar sanki. Bir önceki de eskiydi Marilyn Monroe zamanlarıydı. Kitaplar var. Yemeğe çağırır kızını kaç saattir de kız gelmez, nedir yaptığın gel artık diyor kadın.

6BM. Kadın sanki adamın annesidir. Şapkası önünde, iki şey vardır. Ya oğlu hata yaptı özür diliyor annesi nasihat veriyor ya da biri öldü başınız sağ olsun diyor. Adam üzgün kadın daha farklı duruyor. Kadın olumsuz değil ama! Nasıl atlatacağım bunu da, gibi bir duruşu var. Biri ölmüşse kadın üzgün olmalıydı, ama kadın gururlu duruyor. Adamın yüzünde öfke var, ama adamın mimiklerinde bir sınıtı var eğer ortada hata varsa adam daha üzgün olmalıydı.

7BM. Bu insanlar baba oğul. Oğlu bir çıkmazda, hatalı birşeyler yaptı, çıkmazın içindeymiş gibi duruyor. Baba oğluna destek. Baba sevgiyle yanındayım der gibi duruyor. Desteğim diyor oğluna. Aslında hata yok gibi yada maddi manevi bir suçu var oğlanın bu yüzden çıkmazda.

8BM. Burada silah var. Çocuk var. Sanki çocuk kadını vurdu, arkadaki kadını. Kadını ameliyata aldılar ne gerekirse yapıyorlar. Ama çocuk da pişmanlık yok. Kadın arkada acı çekiyor. Doktorlar ellerinden geleni yaparak iyileştirmeye çalışıyor. Sıkıntı

çocukta, psikopat gibi biri bu çocuk , kadını vurdu ama hiçbirşey hissetmiyor, pişman değil. Çocuk kadını yanlışlıkla vurdu ama çocuğun yüz ifadesi öyle değil.

10. İki yaşlı çift yıllarını birlikte geçirdiler. Birbirlerine aşk, sevgi, merhametle bağlı sanki zor bir dönem geçirmişler de birbirlerine tutundular, sarıldılar. Kadın daha çok etkilenmiş bu zor dönemde adam daha güçlü duruyor. Birşey kaybettiler birini diyeceğim ama adam o kadar kötü durmuyor. Yoksulluk gibi zor bir dönem.

11. II. Dünya savaşı gibi, her taraf darmadağın çok büyük bir yıkım var. Bombalar patlıyor. Taşlar Amerikadaki insan yüzü şeklinde oyulmuş kayalara benziyor. Bombalar patlıyor ve onlar yıkılıyor. Ateş, toz, duman.

12 BG. Göl kenarı, sonbahar ama ilkbahar da olabilir ama çok renksiz bu yüzden sonbahar. Birinin teknesi var. Kayık uzun zamandır kullanılmıyor sessiz sakin bir yer.

13 B. Çok küçük bir çocuk. Küçücük yaşının altında görünüyor. Hayal kuruyor, birşeyler başarmak istiyor ama ne olduğunu bilmiyorum. Bu çocuğun yüzündeki ifade çok kararlı hayallerini gerçekleştirecek. Yoksul bir aileden sanki ileride büyük işler başaracak biri gibi bu çocuk.

13MF. Bunu nasılsöyleyim şimdi size (gülüyor). Kadın ölü gibi durur ama durum öyle değil sanki cinsellik yaşandı ama kadın perişan. Adam kadını perişan etti. Adam sanki terini siler yoruldu, sağlıklı bir adam. Kadın ölü değil.

19. Sanki çocuk çiziminden karlı bir ülkeden. Küçük bir ev bacası var. Bu evin içinde yaşam var sıcacık bir ev. Norveci hatırlattı bana.

16. (burda kendimi mi anlatayım) Boş sayfa gibi. Hulk'ı görürüm burada ben kendimi Hulk'a benzetiyorum. (Çok zorlandı) Bir adamın elinden çok sevdiği şeyleri aldılar, çaldılar ama adam düzgün biridir. Çok değer verdiği birşeyler alındığı için çok sinirlendi. Ailesini, değer verdiği şeyleri çaldılar. Zarar veren insanları bulduğunda, bulunduğu insanların açıklamalarıyla hareket edecek. Eğer adamla ilgili kötü şeyler söylemez iyi şeylerler söylerlerse o zaman sakinlikle işi çözer eğer adamla ilgili kötü şeyler söylerlerse veya adam ortada bir sebep yokken bu insanları kaçırmışsa özüne döner ve adamın başını ezer.

Olgu III. Rorschach Testi ve T.A.T Protokolleri

VG Süresi: 7yıl

Kart I		
Arı kovanı gibi birşey	? Alta orta	DdF-Nesne(arıkovası)
Kelebeğe de benziyor	? Bütünde, yan taraf	GF+A
Bu kadar	kanatları	
Kart II		
Bunların hepsi birbirine benziyor		GF+A
Ayıya benziyor, yırtıcı bir hayvan ayağa kalkmış	? Sol ve sağ yanlarıki tane ayı	GF-Kan
Kelebeğe de beniyor		GF+A
Bu kadar	? Bütünde Kırmızı üst alt taraf anten	
Kart III		
Karşılıklı iki insan yardımlaşarak bir şey kaldırıyorlar gibi	? Sağ ve soldaki elleri ile bir şey kaldırır gibi	GKH
Bir kurdele var ama yardımlaşma dayanışma gibi	? İnsanların ortasındaki kırmızı kurdeleye benzer	DF+N(Kurdele)
Kart IV		
Bu da kelebeğe benziyor	? Genel yapısı	GF+A
Kart V		

Bu da kelebek	? Bütünde	GF+A(Ban)
Yarasaya da benziyor	? Bütünde	GF+A(Ban)
Kart VI ^ Hayvan postuna benziyor, derisi soyulmuş yere serilmiş gibi v Ortası yola benziyor En üst kısım yılan kafasına benziyor ama yandaki püsküller bozuyor (arkasına baktı)	? Bütünde ? Üst kısımda	GF-A DF+Mimari (Yol) DF+Ad
Kart VII Sırt sırta duran kafası birbirine dönmüş, yüzü insana kafası tavşana benziyor ama bir tanesi tıtıla benziyor Bir tarafta başında tüy gibi taç gibi birşey olan insan yüzü Ortada iki tarfta yaratığa benzeyen iki kafa	? Bütünde ? Üstte kulaklardan dolayı tavşana benzettim ? Eğer tek tek bakarsam tırtıl gibi ? Üstte sağda	GKH DF-H DF+A DdF-Tırtıl DF+Hd DF-Nesne(Tüy) DF-H
Kart VIII İki tane dik duran bayrak		

gibi birşey İki tarafta da tırmanmaya çalışan aslan mı? Kaplan mı? deyim hayvan var Orta kısım insanın omuriliğine benziyor	? Yeşiller ? Kenardaki kırmızılar ? Koyu gri olan kısım	DF-Bayrak DF+A(Ban) DF-Anatomi(omurilik)
Kart IX Alevler içinde bir bina Bina orta yerde etrafı da yanıyor gibi	? kenardaki turuncu ? Açık yeşil olan kısım	DF+Parça DF-Mimari(Bina)
Kart X Böcekler, çekirgeler, tırtıllar, kuşlar var Sanki bir yaratık hepsini yakalamış gibi (T.Ç) ayrılmaya çalışan iki parçayı tutmaya çalışan insanlar	? Ortadaki gri böcekler, üst yeşiller çekirge, üst yeşiller tırtıl, sarıların tümü kuş ? Bütünde bir yaratık var ? Orta mavi kısım insan tutmaya çalışıyor, dış maviler de ayırmaya çalışıyor	DF+A DdF-A DF+a DF-A DF+A GF-Yaprak DF+H DF-İnsan

Beğendikleri:

Kart III: Yardımlaşmaya benzettiğim için.

Kart V: Şeklini beğendiğim için, kelebek ya da yarasaya benziyor.

Beğenmedikleri:

Kart VII: Canavara benzeyen arka arkaya dönmüş insanlar var.

Kart IX: Yangın olduğu için, sevmedim.

Psikogram

R:33

G: 11 %33.3	D:9 %57.57	Dd:3 %9.09	Ban:3	
K:2	Kan:6	F+:15	F-:10	
H:6 %18.18	Hd:1	A:16 %48.48	Ad:1	Nesne:4
Anatomi:1	Doğa:1	Mimari:1	Parça:1	Yaratık:1
RC:%39.33	F:%75.75	F+:%45.45	F-:%30.30	

TRI:2KΣ 0C

T.A.T.

1. ... Sanki çocuk keman çalmak istiyor ama ya keman bozuk ya da keman çalmayı bilmiyor gibi bir düşünce içinde, ya da bir kemancı olsun ister bu kemana sahip olmak ister gibi bakıyor.

2. Sanki eski zaman gibi, çiftcilik var, sürülmüş tarla falan. Elinde kitapları olan ya da öyle bir yere giden biri. Bir tarafta da halinden memnun bir köy kadını var sanki.

3BM. Birşeylere üzülmüş ağlayan biri var sanki. Bir kadın bu. Sevgilisinden ayrılmış kendini kahretmiş. Bir ara intihar etmeyi bile düşünmüş sonra vazgeçmiş.

4. Eski Türk filmi gibi. Sanki adamın bir yerlere gitmesi gerekiyor da kadın istemiyor. Gitme kal der gibi duruyor kadın. Adam yapacağı şeyde kararlı kadının yüzüne bile bakmıyor. Bir ev ortamının içinde bu insanlar.

5. Sanki bir çocuğu gece yatırmış da ne yapar ne eder gibi kontrol eden bir anne mi? Bakıcı mı? Nene mi? Öyle biri. Çocuğa bakıyor. Ya da çocuğa kızdılar ceza verdiler bir şey yapmasın diye kontrol ediyor bu kadın.

6BM. Annesinin yapmasını istemediği işlere bulaşıp da helallik almaya gelmiş bir adam gibi. Annesinin de bakışları üzgün. Oğlunun gitmesini istemediğini bakışlarıyla belli ediyor, ama adamın da başka çaresi yok gibi duruyor.

7BM. Kötü adamlar görüyorum burada. Biri diğerinin ağzından çıkacak bir emri bekliyor gibi. İş adamı gibi bu adamlar kılık kıyafetleri.

8BM. Sanki tüfekte biri vuruldu ya tedavi etmeye çalışıyorlar ya da otopsi yapıyorlar gibi.

10. birbirine sarılmış anne çocuk. Özlemle sarılır gibi sankin kokusunu içine çekiyor gibi sarılmışlar. Sarılmalarında özlem var. Sanki uzun zamandır görüşmemişler de yıllar sonra görüşmüşler gibi.

11. Yüksek yıkılmak üzere dağların içinde ince bir yol var gibi bir yer. Sanki girersen çıkamayacağın bir yer, girersen sanki taşlar üzerine yıkılacak.

12BG. Huzur dolu bir yer ağaçlar, gezilebilecek çok güzel bir yer nehir, göl, su akıntısı gibi insana huzur veriyor. Kafa dinlemelik, huzur bulunabilecek bir yer. Ağaçların içinde sanki sinirli bakışlı yaşlı bir adam var sanki, yürüyor. Adamın yüzüne bakan bir baykuş var. Ağacın üstünde de o yüze bakan bir aslan var.

13B. Bir evin içinde oturan arkadaşları tarafından dışlanmış, istenmeyen bir çocuk. Eski bir evin içinde oturuyor bu çocuk.

13MF. Yatakta ya ölü ya da uyuyan bir kadın. Ama sanki kadın ölmüş, ama bu adam kadına üzülüyor. Ya da kadını kendi öldürdü de terini siliyor gibi.

19. Çok rüzgarlı dalgalı bir denizin içinde deniz altı gibi. Hava çok rüzgarlı ama çok dalga var. Denizaltı da dalgaların arasında içinde yol almaya çalışıyor.

16. Deniz kenarına gitmiş bir aile,m piknik yapıyorlar. Çocukları top oynuyor babaları bir taraftan balık tutarken anneleri de masayı hazırlıyor. Bu aile çok mutlu.

Olgu IV. Rorschach Testi ve T.A.T Protokolleri

VG Süresi: 11 yıl

Kart I. Sinek Kuyruğu var arı da olabilir Üst sağ sol kısımda kurtbaşı İlk kelebeğe benzettim sonra vazgeçtim Ortadaki beyaz boşluklar cadılar bayramındaki kabakların gözlerine benziyor Üsttekiler aslında bebek eline de benziyor	? Kenarlar kanat üst kısmı antenleri ? Altta arının iğnesi ? Önceden sineğin antenine benzettiğim	GF+A GF+A DdF+Ad Gf+a DdBIHd(kabakgözü) DF+Hd
Kart II. Dans eden iki insan elele tutuşmuş gibi Ayı gibi ama üst kısmı dönen mevlanaya benziyor	? Bütünde ? Alt kısım ? Kırmızılar mevlanının	GKH Df+a DKH

	hunisine benziyor	
Kart III. Ortaki kırmızı kelebek Sineğe de benziyor	? Alt yarı olduğu gibi, ortadaki koyular gözleri kenarlar kanat, alttaki çizgiler ağız çizgileri	DF-Sinek
Kart IV. Dev gibi, büyük bir yaratık gibi birşey, ayakları, kuyruğu, başı, gövdesi kanatları olan birşey	? Bütünde ? ayakları sağ sol alt kısım, orta altta kuyruğu, en üstte başı, ortada gövdesi, kenarlar gövdesi	GF-Dev
Kart V. Kelebek başka birşey yok	? Bütünde	GF+A(Ban)
Kart VI. Eski usül kema, kontrabas gibi birşey Alt kısım ayı postu Orta teri tek alırsam kılıç	? Üst kısmı ? Eğer diğerlerini görmessem kılıç	DF-Keman DF-Nesne (Ayıpostu)
Kart VII. Ortada iki sinirli yüz, kızgın, agresif Porsuk şapkası takmış bağırان insan yüzü	? Üstte	GF-Hd DKİnsan

En altta iki ayak		DF-Nesne(porsuk şapkası) DF-Ayak
Kart VIII. İki kenarda farenin büyüğü adının ne olduğunu bilmem Orta altta ayı kafası Turuncular kaplan çizgisi güç simgesi Griler sağ soldakilere yardım eden ele benzer	? sağ sol kenardaki kırmızılar ? Kırmızı ? Yandaki kırmızı hayvanlara	DF+A DdF-Ayıkafası DdF-Kaplan çizgisi DF-EI
Kart IX. Ortada saklanmış kafa iki göz Alttada da yine küçüğü var Ortdaki kılıç Sağ ve sol kırmızılar embriyo içindeki hayvan yavruları Yeşiller koala Turuncular karınca yiyen	? Beyazlar ? Sağ ve sol tarafta	DdBIHd DF+Nesne(Kılıç) DF-Embriyo DF-Koala DF-Karıncayiyen
Kart X. Gri eyfel kulesi Olduğu gibi surat, gözler var, burun kısmı eskiden	? Üstte ? Orta kısım surat, gözler mavilerin arasındaki	DF+Mimari

savaşta maske takarlardı ya öyle, ağız kısmı, maskede ağız yeri var konuşması için ağız boşluğu var Kenarda göğsünü öne atmış aslan, güç simgesi gibi, İngiliz kraliyetindeki gibi Üstteki yeşiller yengeç eline benziyor Bir surat daha var glatyatör maskesi bibi, gözlerleri var ama burun kısmı yok, ağız kısmı var	beyazlar, mavinin ortası burun, yeşilin ortasındaki beyaz ağız ? sağ sol yandaki sarılar ? Üst grinin sağ ve solundaki beyazlar boşluklar göz, mavinin altındaki beyaz kısım ise ağız	DKH DdF-Yengeçeli DF-Nesne(maske)
---	--	--

Beğendikleri

Kart VI: Ortadaki kılıç kötüyü ikiye bölüyor, Kral Artur'un kılıcı gibi.

Kart II: Ayaklar yaralı olmasına rağmen yine de eğenebiliyorlar, (benim dövmeme gibi 'you have only one life so stay strong and live, it' bu dövmeyi kazadsan sonra yazdırdım çünkü ben öldüğüm zaman benimle sadece dövmelerim gidecek, para, mal mülk kalacak sadece onlar benimle olacak) ve birbirlerine destek veriyorlar

Beğenmedikleri

Kart X: Sadece aslanları beğendim, etrafı kötülükle çevrili aslanlar mücadele eder ama sanki kötülük kazanıyor, iyilik kazanmaz gibi.

Kart VIII: Üst kısm kötülüğü simgeliyor alt kısm iyiliği kenarlardakiler iki yüzlü eli hem kötülükte hemde iyilikte ikisini de tutuyor.

Psikogram

R:36

G: 7 %19.44 D:21 %41 Dd:5 %13.88 Ddbl:3 %8.33 Ban:1

K:5 F+:11 F-:12 CF:8

H:5 %13.88 Hd:8 A:8 %22.22 Ad:4

Nesne:6 Bitki:1 Dev:1 Embriyo:1 Mimari:1 Anatomi:1

RC:%36.11 F:%86.1 F+:%30.55 F-:%33.33 CF:22.22

TRI:5KΣ 3C

T.A.T.

1. Önünde keman olan bir çocuk. Bu çocuğun kemana çalmak için çabası yok. Aslında hazıra kondu bu çocuk. Kemanı getirip önüne koymuşlar ama çocukta çaba yok, azim, hırs, irade yok.

2. yanında atı ile kendini kızlara göstermeye çalışan biri bu çocuk. Hamile kadın var. Burada bu üç kişinin de beklentisi var. Hamile kadın çocuğu için kaygılı, çocuğunun geleceğinden kaygı duyuyor. Adamın elinde taş var aslında kaygısı yok at orda öyle duruyor ama adam onunla ilgilenmiyor, O başka şeyle ilgileniyor. Elinde kitap olan kız umutlu okul bittikten sonra planları var ama önceliği okul ne yapacağını biliniyor, özgüvenli.

3BM. Hayata küsen biri. Hayata küstü belki aşk, belki, aile şiddeti, belki iş bulamama kaygısı ya da psikolojik baskı, arkadaş baskısı bir şekilde hayata küstü. Hani komşular ne der vardır ya öyle iç dünyasına kapanmış biri.

4. Erkek yanındaki kadına koruyucu bakıyor. Biri kadına laf atıyor, kadın durdurmaya çalışıyor. Ya da adamın gözü dışarda ama kadın ona sadakat ile bakıyor, gitmesini

engellemeye çalışıyor. Şeyde olabilir, II. Dünya savaşında herkes askere çağırılmıştı ya, öyle birşey adamlar giderken kadınlar gemilerin yanında onları öper ve vedalaşırdı, öyle birşey. Sanki adam zorunludur ama gitmek istemz adamın bakışları gitmek istemezmiş gibi.

5. Çocuğuna psikolojik baskı yapan anne ya da teyze ya da nene ya da ebeveyn diyelim, kim olduğunu bilmiyorum. Sanki çocuk yanlış yaptı da ona bakıyor. Ya da birileri birşey konuşuyor da onları sinsi sinsi dinliyor, başkalarına yetiştirecek konuşulanları.

6BM. Burda iki şey var hatta üç şey. Aynı evde çalışan iki insan, kadın ahçı ya da temizlikçi ev hizmetkarı, adam şoför tarzı birşey ve patrondan sanki azar işitmiş gibi. Ya da bir aile baba oğul kavga etmiş anne babanın söylediklerinin şokunu yaşıyor gibi babaya bakıyor, oğul babanın söylediklerinden rahatsız olduğu için kaçmayı, evi terk etmeyi düşünüyor. Ya da anne oğul tartıştı anne oğlunun söylediklerinden şoka girdi. Benim oğlum bunları nasıl söyler gibi bir şok ama oğlu kararlı gidecek.

7BM. Baba oğul bunlar. Baba oğluna işlerini, ekmek teknesini devretmeyi düşünüyor ve oğluna işlerini anlatıyor. Neyi nasıl yapacağını öğretmek için, anlatmak için konuşuyorlar, tatlı tatlı sohbet ediyorlar.

8BM. Burada kendimi gördüm. Ciddiyim. Bu kart yaşamla ilgili birşeyler anlatıyor ameliyat var. Sağlık konusunda olamaycak birşey oldu. Ameliyat edilen biri var ama ameliyatın riski çok yüksek. Bu kişinin hayata dönemeyeceği düşünülüyordu ama imkansız başardı yaşama döndü. Tüfek de var burda ama çocuğun yaşaması için çabalayan iki insan belki babasıdır ya da aile büyüğüdür. Bu insanlar çocuğun yaşaması için fedakarlık yapmaya çalışıyorlar ama galiba yaşamayacak.

10. Buda ben, annemin beni kaza geçirdiğim gece yaşadığımı görünce öpmesi gibi. Bu insanlar uzun süre zorunlu sebeplerden ayrı kalmış anne evlat. Çünkü anne öyle bir öpüyor ki evladının kokusunu içine çekerek, büyük bir hasretle ama evladı da aynı aynı şekilde annesini hasretle öpüyor.

11. Bir sürü yüz eskiden gladyatör dönemlerinden arenalara konan üzgün, mutlu, heyecanlı çeşit çeşit yüz. Kazandan çıkan bir ejderha var. Yüzlerin olduğu yerden uzaklaşıyor. Yüzler mitolojik tanılar, ufuktan bir gemi geliyor ve mitolojik tanrıların

yüzleri ejderhaları yok ediyor. Ejderhalar yok olduğu için gemi güvenle yaklaştırmaya başlıyor.

12BG. Huzur. Başka birşey değil bu. Badem ağacının altında sandal, göl kıyısı. Ülke toplum iş baskısından uzaklaşarak kafa dinlemelik bir yer burası. Bütün gün orada yat kal ne telefon ne birşey.

13B. Zorluk yaşayan bir çocuk, ileride adam olacağım diyor. Psikolojik ve ruhsal olarak güçlü sadece bedeni küçük, yaşadığı zorluklar onu güçlendirmiş. Çok güçlü bir çocuk gelecekle ilgili kararını şimdiden vermiş.

13MF. Pişmanlık. Hayatının kadınına, başka kadınla hata yaptı. 'Gecenin sürtüğü için hayatının kadınına hata yaptı'. Ya da sevdiği kadını kaybeden adamın üzüntüsü. Kadın öldü, sağlık sorunun dolayı öldü ama biri öldürmedi. Yine pişmanlık var adam keşke gitmeseydim diyor. Ya da kadın intihar etti. Bileğini keserek intihar etti. Ama kadının üst bölgesi çıplak, adam cinsel baskı yapıyor ya da kadını kendi istediği hayalindeki kişi yapma çabasından bıkan bir kadın var. Kadın beni olduğum gibi kabul et diyor ve intihar ediyor. Adam da bunun pişmanlığını yaşıyor. Sonuçta üçünde de pişmanlık var.

19. Evin etrafında fırtına, karanlık dumalr var büyü gibi birşey. Evin üzerinde hayra alamet olmayan kara bulutlar var. Evle ilgili kötü şeyler olacak.

16. Kendimi anlatıyorum. Anne baba çocuklarına gelecek sağlayabilmek için çocuklarına vakit ayıramıyor. Çocuk abla ile vakit geçiyor. Çocuk manevi yönden eksik.çocuğun üzerinde sürekli toplumdan gelen sen bunun oğlusun yapma baskısı var. Çocuk bundan dolayı isyankar ama aslında çok duygusal. Ailesinin isteklerini yapmak zorunda kalıyor ailesi istediği için herşeyi onlar istediği için yapıyor. En büyük değerini geçirdiği kaza ile kaybediyor. Asker olmak istiyordu. Çünkü askerlik görevini yaparken emrindeki askerlerine sahip çıkarak, onlara abilik yapan, onların ailesi olan biri aslında onların koruyucu meleği idi. Kazadan sonra sıfırdan başlayan biri. Sıfırdan başlayarak çok şey başarabilmiş biri, aslında insanlara idol olmak, yapılamayacak birşey yoktu göstermeye çalışan biri. Yürüyemeyecek bir insan gözüyle bakılan biriyken şuanda dünya vücut geliştirme şampiyonasına katılan biri. Kendinden küçükleri koruyup kollamayı seven biri. Yanlış yönlendirmelerini, yanlış bir yere gitmelerini engellemeye

alışan ama bunu da uygun şekilde yapmaya çalışan biri. Birşeyler öğretmeyi sahiplenmeyi seven biri. Bu dünyadan götüreceği tek şey dövmeleri olan biri çünkü hayat felsefesini yansıtıyor.

Olgu V. Rorschach Testi ve T.A.T Protokolleri

VG Süresi: 11 yıl

Kart I. 3sn. İnsan gibi birşey kanatları var ama insan kolları açık hedefine koşar Dinazor ağzı var küçük gözlerine yakın burnu var ^Köpek	? Orta kısımda elleri yukarıya doğru açık insan, ? 2 yan kanatlar ? Ortada alt kısım ağız beyaz nokta burun 2 beyaz göz ? Siyah alt orta kısım	DKH DdF-A DdF-A
Kart II. 4sn. Kelebek gibi birşey ama değil bir hayvan var anında boynuzu olan hayvan Fanus ^ Hayvan > Hayvan > Kurt gibi birşey Kuş	? Alt kırmızı siyahın içinde ? Ortada beyaz boşluk ? Alt kırmızı siyahın içinde ? Kırmızı ? Siyah kısım ? Alt siyah gagası olan hayvan	DdF-A DdBIF-Nesne(Fanus) DF-A DF-A DF+A DF-A
Kart III. Karşılıklı duran iki insan Papyon	? Bütünde ? Ortada kırmızı	GF-H DF-Nesne(Ban)

^ Geriye yaslanmış iki insan sanki kenarlardakiler üzerine gelirmiş gibi Batmanın işareti gibi Tek bacaklı insan Alt orta gözüne gözlük takmış biri ağzı burnu var	? Bütünde ? Küçük beyaz ? Alt kırmızı ? Altta çizgiler ağız ütü burnu	GF-H DdBIF-sembol DF+Hd DF-Hd
Kart IV. Tipsiz bir hayvana benzer gözleri var burnu var ayakları var, kulakları Ağaç gibi İnsan	? Bütünde siyahın içinde göz, burun, altta iki yanda ayak, üst sağ sol kenarlar kulak ? Üstü orta kısmı ? Siyahın içinde	DF+A DF-bitki DF-H
Kart V. Kelebek gibi boynuzları var ayakları var ^ Yarasadır herhalde > Ağız açık timsah dişleri yok Cımbız gibi	? Bütünde ? Bütünde ? Uçta ? Karşı uç	GF+A(Ban) GF+A(Ban) DF-A DF+Nesne
Kart VI		

Titaniğin resmine benzer ^ Alt uç sağ sol melek kanatı sanki Üst iki kuş kafası ortada patlak gözlü yüz Beyaz bir tane kalp aynısı diğer tarafta var Ağaç alt kısımda kökleri gibi	? Bütünde ? Uçta ? Bütünde	GF-Titanik DdF-(Hd) Melekkanadı DF-Ad DF-Hd Yansıma DF+Bitki
Kart VII. Korkmuş uzun burunlu çenesi olmayan surat Yarım insan yüzü Burda da var çekik gözlü kötü surat Canlı bir şey var İki göz İki diş Burun ^ Fil, iki tane fil Tırmanan bir adam Mağaranın üstünde sarkıtlar Balina gözü	? Orta gri kısım ? Orta gri kısım ? Tam karşısı karşıda ? Uç kısımlar ? Beyaz altta ? Beyaz altta ? Beyaz attta ortada ? Orta kısım ? Altta ? Ortanın alt kısmı ?Kenarda	DFclobHd DF-Hd DFClobHd DF±(H)/(A) DF-Hd DF-Hd DF-Hd DF-A DF-H DF-coğrafya DF-Ad

Kart VIII. İki hayvan sağ solda hayvalar birşeye tutunur ^ O kadar çok baktım ki hiçbirşey göremiyorum İki tane göz Ağız > Kaplan gibi bir hayvan	? Kırmızılar ? Altta beyazlar ? En altta beyazlar	DF+A Red DF-Hd DF-Hd DF+A
Kart IX Alevler içinde iki göz Burnu ağız Göremiyorum birşey	? Yeşil turuncu göz turuncu alev ? Burnu altta gri ağız beyaz kısım	DCFHd DF-Hd Red
Kart X. Fare gibi, bir yere çıkmaya çalışır gibi Sarkılı duran hayvan İki tane sarılar uğulayan köpek ^ iki tane varlık insan gibi Domuz suratı	? Üstte grinin köşesi ? Orta mavi ? Orta mavi ? Kenar turuncu	DkanA DkanA DF+A DF+H DdF-Ad

Beğendikleri

Kart I: Güzel gözüktü gözüme farklı

Kart V: Koyu şeyler hoşuma gider renk olanları beğenmem

Beğenmedikleri:

Kart VIII: Çok anlam ifade etmedi.

Kart X: Bu hiç anlam ifade etmedi

Psikogram:

R:51

G: 5 %9.8	D:37 %72.54	Dd:6 % %11.76	Ddbl:2 %3.92
Ban:3	Red:2		
F+:10	F-:30	F±:1	
K:3	Kan:3	CF:1	Fclob:2
H:6 %11.76	Hd:14	A:16 %31.37	Ad:5 Nesne:5
Yansıma:1	Sembol:1	Bitki:2	Titanik Coğrafya
RC:%23.52	F:%84.28	F+:%19.6	F-:%58.82 F±:1.96
CF:%1.96			

TRI:3KΣ 0C

T.A.T.

1. ... Çocuğun önünde keman mı var burda? Çocuğun önünde keman var çalmak isemiyor ya da ne çalacağını düşünüyor. Ailesi çok baskı yapıyor. Çalmak istiyor çalamıyor aileninin baskısı çok gibi görünüyor.

2. Bu kız ailesi kocası ile köy hayatı yaşıyor. Huzurlu görünüyor. Meyve sebze yetiştirdikleri tarlaları var. Yoksa yanlış mı görüyorum? Bu kadının dünya umurunda

değilmiş gibi görünümü var. Adam beyaz atlı prenmiş ☺. Ama kız okula gider üniforması var. ama bir yandan da sanki işler gibi.

3BM. ... Odaya kapatılmış bir kız yerde birşey var. Canına kast etmeye çalışıyor. Bitmiş tükenmiş görünüyor. Kanepeye dayandı ve üzgün bir duruşu var. Ağlıyor.

4. Bu kadın hemşire mi aceba? Sanki hemşiredir. De hastasını teselli etmeye çalışıyorgibi. Sanki kötü bir haber aldı da teselli etmeye çalışıyor. sarıldı kendisine de teselli etmeye çalışıyor. adam ağlıyor sanki.

5. Sanki anne çocuğunun odada olup olmadığını ya da uyuyup uyumadığını kontrol ediyor gibi bir görünüm var.

6BM. İkiside birini bekliyor sanki.böyle hapse biri girdi de çıkacakmış gibi birini bekliyorlar. Ya da bu adam bir hata yaptı karşısındaki de annesidir, ona karşı tavır aldı, laf söyledi, adam da yaptığından pişmandır.

7BM. ... İki kişi gizli gizli bir şey konuşuyor. Baba oğul gibi ama sanki değil sanki iş konuşuyorlar gibi. Büyük adam diğerini tehdit ediyor gibi çünkü diğer adam çok düşüncelidir.

8BM. Nedir bu? Ameliyat ediyorlar sanki kadını, ama sanki kadın canlı gibi duruyor. Çocuk da yatan kadının oğlu olabilir. Sanki bu ikisi annesini öldürdü oğlu da bu insanlardan intikam alacakmış gibi bir fotoğraf.

10. Huzurlu bir tabloya benziyor. Karı koca gibi, sarılıyorlar. Huzurlu bir tablo.

11. Resmin ne olduğu çözemedim. sanki çocuklar var anlamadım bir yerden kurtulmaya mı çalışıyorlar? Ne yapıyorlar tam anlamadım ama iyi birşey olmadığı kesin. Anlamadım yorum yapamayacağım.

12BG. ... Nehir göl kenarı gibi, ağaç ya da sandal var. İnsanlar nehirin, gölün içinde geziyorlar gibi, tabi insan ama burada geziyorlar herhalde. Güzel içimi açtı.

13B. Çocuk yalnız başına, düşünüyor. Tahminime göre arkadaşı yok. Eğer annesi, babası varsa ceza verdi, görüşemiyor ya da öksüz kimsesiz bir çocuktur. Hepsi olabilir.

13MF. Sanki bu adam kadına birşey yapmış gibi. Yptığından pişman oldu da ayağa kalktı kendi kendine yakınıyor sanki. Kadın ölmüş de olabilir.

19. Sanki karlı bir yer. Evlerin çatısına kar yağmış gibi. İçerisi sıcak çünkü camlar donmadı.

16. Nasıl yapılacak bu? Podyumu görüyorum, askerden çıktığım günü ve podyuma çıkacağım günü sayıyorum. İlk üçün içinde olacağımı biliyorum ama ödülü alırken yalnız olacağımı da biliyorum. Evleneceğimi görmüyorum, seneye evleneceğimama onunla ilgili birşey görmüyorum ya da hayal etmiyorum. Sürekli kendimi yalnız görüyorum. İnsanların yaptığım işe saygı duyduğunu görüyorum ama arkamdan konuşan insanlar olduğunu da görüyorum. Ben çok fazla konuşmayı sevmiyorum. Hareketlerimle belli ediyorum.

II. Sedanter Grup

Olgu I.

Kart I. Kelebek 2 tane birbirine sarılan insan, birbirlerine sarılıyorlar	?Bütünde ? Ortada	GF+A DKH
KartII. 2 tane karşılıklı oturan ellerini birbirine vuran adam Semazene, mevleviye benziyorlar, şapkalarıda benziyor, üstelerine giydikleri semazenlerin giydiklerine benziyor	? Bütünde ? Kafalarındaki kırmızıdan dolayı	GKH GF+H
KartIII. İki tane karşı karşıya durmuş insan birşeyler çekiyorlar İki tane sevgili birbirlerine bakıyorlar sanki kalpleri yerinden sökülmüş gibi ayrılık gibi	? Altta ? Kırmızı kalpleri	GKH(Ban) DF+Anatomi(Ban)
Kart IV. Koca ayaklı bir dev oturmuş		

daha dikkatli baktığımda devden çok yaratık gibi siyah karanlık matem gibi		GF+A GF+H
Kart V. Yarasa kanatlarını açmış uçuyor	? Bütünde kenarlar yarasının kanatları	GF+A(Ban)
Kart VI. Karanlık yol gibi Başka birşeye benzetemedim (Ters çevirdi) Hiçbirşeye benzemiyor. Bu kadar	? Bütünde	GF-Yol
Kart VII. İki insan konuşuyorlar (Ters çevirdi) iki fil başı hortumları var	?Bütünde ?Bütünde	GKH GF-A
Kart VIII. İki hayvan ama hangi hayvana benziyor anlamadım. Tanımlayamadığım iki hayvan ikisi de yürüyor. (ters çevirdi) iki üst kısım	? iki hayvan kırmızı ? Turuncu ve kırmızı	DkanA DF-Gülgoncası

gölün gonca kısmını anımsatıyor		
Kart IX. Hiçbir anlam veremedim rengarenk boyanmış bir kart (ters çev) patlamış volkan dağın üstünden dumanlar çıkıyor, içinde iki insan gözü var bana bakıyor	? Üstteki kırmızılar ?Gözle yeşilin içindeki turuncular	Ret DF-VolkN DdBIF+Hd
Kart X. İlk baktığımda üst kısım soluk borusu alt kısım akciğer gibi görünüyor. (Ter çev) Üst kısımda sanki uçan kuş var, etrafında ise sarı kısım sanki bir çiçek aşağıya sarktı	? Griler ? Alt sağ ve sol tarafı soluk borusunun ? Üstteki yeşil	DF+Anatomi DF+Anatomi dKanA DF+Bitki

Beğendikleri

Kart II: Semazene benziyor. Dini açıdan haz verdi bana

Kart X: Çok renk var, iç açıcı, koyu renk yok, rahatlatıcı renkler.

Beğenmedikleri:

Kart III: İki sevgili kalbi yerinden çıkmış ayrılığa benzediği için.

Kart IV: Anlam veremedim, hiç bitmeyen uzun yol gibi her yer karanlık.

Psikogram:

R:21

G: 10 %47.61 D:10 %47.61 Dbl:1 Ban:3 Red:1

F+:10 F-:4

K:4 Kan:3

H:6 %28.57 Hd:1 A:7 %33.33

Anatomi:3 Bitki:2 Yol:1 Volkan:1

Leke:1 Giyim:1

RC:%61.9 F:%66.65 F+:%47.61 F-:%19.04

TRI:4KΣ 0C

T.A.T.

1. Keman mı nedir? Kemanı çalamayan bir çocuk keman üzerine düşünüyor. Yüz ifadesinden üzgün olduğu anlaşılıyor. Çalamayacak. Bizimki gibi bir hayat.

2. Köy kasabası gibi küçük evlerin olduğu bir bölge. Geçimlerini çiftçilikle sağlıyorlar adam tarla sürüyor, eşi de onu izliyor. Bir öğrenci elinde kitap okula gidiyor. Mutlu bit çiftçi, aile tablosu.

3BM. Mutsuz bir kişi. Yüzünü dönmüş, koltuğa yaslanmış.

4. Aşk öyküsü. Kadın adama sarılmış, yüzünü döndürmeye çalışıyor ama adam dönüp bakmıyor.

5. Kapıdan bakan bir kadın. Kadın odanın içindeki birisine sesleniyor gibi.

6BM. Anne oğul. Anne oğluna kızgın arkasını dönmüş tebessüm ediyor. Oğlu üzgün bir şekilde annesine bakıyor. Anneme uyarladım çünkü O da bana fırça atıyor.

7BM. Baba oğul teması. Oğul babasının omzuna yaslanmış. Babanın ona bakıp birşeyler anlatıyor. Babamı anlatıyorum. Oğlu onu dikkatle dinliyor.

8BM. Genç bir çocuk elinde tüfek büyük ihtimal savaş yeri gibi. Arkada ise savaştan yara almış askerin doktor tarafından tedavi edildiği ortam.

10. Adam mı arkasındaki? İnsan annesine yaslanır, bu babasına yaslandı. Oğul babasının göğsüne yaslanıyor. Belli ki çocuk babasının kollarında kendini güvende hissediyor. Çok rahat insan sırtını yaslayacak güvendiği biri olduğunda rahat uyuyor.

11. Öykü mü anlatayım? Ne gördüğümü mü? Kartlar güzel değil insanın içi kararıyor. Siyah bulutlu bir ortam, kayalarla kaplı bir yer. Kayalar insan yüzüne benziyor. Kara bulutların içinden çıkan farklı cisim uçarak onlara gidiyor.

12 BG. Ne kadar güzel huzurlu bir ortam. Nehir kenarında sandal, huzur ferah veren bir ortam. Şuan orda olup derin uyumak, rahatlamak isterdim.

13B. Eskiye tarihi evleri anlatan bir tablo. Ama evin kapısı yok. Kapı önünde oturan bir çocuk düşünerek bakıyor. Yoksul ailenin tahtadan yapılmış evi.

13MF. Karısını aldatan adam. Yanında uyuduğu kadından dolayı. Eşini aldatan ve üzgün bir insan. Yaptığından pişman. Bu aldatmış.

19. Elle çizilmiş küçük küçük evler, camları var. Önünde sanki dalgalı su akıntısı var.

16. temiz bir boş sayfa hiç kullanılmamış. İnsanlar hayatta hata yapıp tekrar hataların olmadığı temiz bir sayfa açmak istiyor. Bu sayfada kırıcı, üzücü şeyler olmamasını sayfa kadar temiz ve huzurlu bir hayat istiyor.

Olgu II.

Kart I. İki melek sağlı sollu Küçük kız bebek bir yere tutunmuş bu tarafa bakıyor	? iki kenar ? iki kenar orta yere tutunmuşlar	GF+H DKH
Kart II. İki ayı bir iş başarmış çak yapıyorlar	? Bütünde	GKanA
Kart III. İki insan porselen yapıyorlar, kil çalışması gibi Orta altta vazo	? Bütünde	GKH DF-Vazo
Kart IV. Sırt üstü uzanmış karınca yiyen var buraya bakıyor ellerini ayaklarını açmış. Burnu uzun	? Bütünde	GF-Karıncayiyen,
Kart V. Yarasa Birisi kanatları olan köstüm giymiş	? Bütünde ? Sağ sol kenar kanatlar	GF+A(Ban) GF+H

	? K�st�m bütünde	DF+AD
Kart VI. Hi�bir�ey çıkaramıyorum. Üst taraf kelebe�e, b�ce�e benziyor. Böcek suya temas ederek hızla geçiyor.	? Alt taraf su, en üst kısım böcek	Red DF+A DF-Element
Kart VII. �ki ya�lı teyze halay çekiyorlar, hareket halindeler birbirlerine bakıyorlar.		DKH
Kart VIII. �ki aslan var yukarıya doğru yürüyorlar Orta kısım renk renk ot, bitki türleri	? Sa�, sol kırmızı	DF+A DBIF-Bitki
Kart IX. �ki geyik var ikiside yukarıya doğru bakıyor, boynuzları da var	? Üst turuncular	DF+A
Kart X. �ki yengeç Denizanası Geyik �ki civciv tweetye benziyor	? sa� sol kenarda ye�iller ? Sa� soldaki maviler ? Üst griler sa� ve solda ? Aradaki sarılar	DdF-a DF+A DF-A DF+A

Beğendikleri:

Kart VIII: Aslanlar özgüvenli yürüyorlar

Kart VI: Denize açılmış, su var, doğadan fotoğraf gibi

Beğenmedikleri:

Kart IV: Fazla yorumlayamadım. Görsel itici geldi

Kart I: Meleğe benzettim kulakları çok uzun, ürkütücü geldi.

Psikogram:

R:22

G: 6 %27.27 D:14 %63.63 Dbl:1 %4.54 Red:1

F+:9 F-:7

K:3 Kan:2

H:5 %22.72 Hd:1 %4.54 A:7 %40.9 Ad:1

Vazo:1

RC:%31.81 F:%72.71 F+:%40.90 F-:%31.81

TRI:3KΣ 0C

T.A.T.

1. Kemanın başında oturuyor. Kemanın akordunda sorun var. Onu nasıl halledeceğini düşünüyor. Ya da keman çalmak istiyor şuan bilmiyor çalabileceğine dair hayal kuruyor.

2. Kız öğrenci büyük ihtimal ya okula gidiyor ya da düşüyor. Birşey dikkatini çekmiş oraya bakıyor. Adam atıyla tarlayı sürüyor, çapa yapıyor. Kadın da uzaklara dalmış. Büyük ihtimal kocasına yardıma gelmiş, işinin bitmesini bekliyor.

3BM. İnsan figürüvar büyük ihtimal ağlıyor, ya da uykusu geldi. Kanepenin ucuna yaslanmış.

4. Kadın adamı tutuyor, gitmemesini istiyor. Kadının tek odak noktası adam. Adamın odak noktası ise başka yer. Adam gitmek için kararlı. Burda kadını terk edeceği bir olay olmuş halledip dönecek.

5. Kadın kapının eşiğinden bakıyor. Kapıyı açmış. Büyük ihtimalle bu anne çocuğun uyuyup uyumadığına ya da ne yaptığına bakıyor. Çünkü ışık açık. Bu olay gündüz de olmuş olabilir, kahvaltayı hazırlamış olabilir.

6BM. Yaşlı kadın gencin annesi. Adam ya veda etmeye ya da kabahati var, özür dilemeye gelmiş, çünkü başı önde kadın dışarıya bakarak onunla konuşuyor. Adam da onu dinliyor.

7BM. Yaşlı ve genç iki erkek. Bir iş ortağı da olabilir. Baba oğul da olabilir. Aralarında bir bağlantı var, yabancı değiller. İş hakkında genç adam neler yapabileceğini düşünüyor. Yaşlı adam için gencin fikirleri çok önemli. Dikkatle onu izliyor. Ya da yaşlı adam ortaya bir fikir atmış olabilir. Gencin tepkilerini izliyor.

8BM. Silah var. Büyük ihtimal savaş esnasında kurşun yemiş bir askerin elinde bıçakla yarayı açıyorlar kurşunu çıkarabilmek için. Öndeki kişi kendine çok güveniyor.

10. Çok yaşlı bir kadın ve orta yaşlarda bir kadın var. Bunlar anne kız. Orta yaşlı adın büyük bir sevgiyle annesine sarılıyor. Yaşlı kadında bundan memnun O da sarılıyor olabilir ama görselde gözüküyor.

11. Buna öykü kurmak zor. Kayalıklar yukarıdan ejderha geliyor aşağıya. Havada kara bulutlar var. Kötü şeyler olacak.

12BG. Dere, dere kenarında bir kaç ağaç, küçük bir kayık. Büyük ihtimal sahibi onu tekrar kullanmak için oraya bırakmış. Gayet de güzel bir orman var.

13B. Eski tahta evler. evin eşiğinde çocuk dışarıya bakıyor. Görüldüğü kadarı ile çocuğun ailesi yoksul. Dışarıyı izliyor, birşey geçiyor da olabilir ya da annesi dışarıya bırakmıyor olabilir.

13MF. Kadın ölmüş. Kadın öldüğü için adam çok üzülüyor. Ya da adam öldürmüştür, pişmanlık duyuyor. Adam doktor da olabilir kurtaramamış olabilir. Kadın bir tedavi görmüş gibi duruyor.

19. Bacası iki penceresi olan ev. Belli ki evin içerisinde huzur var. Şehir dışında yerleşim alanlarına uzak etrafında dağlar var.

16. Bir atın üzerinde biri var. Etrafında sınırlar olmayan bir yolda ilerliyorlar. Hava ne sıcak, ne soğuk gezinti elverişli. Sağda solda yeşillik ağaçlar var. Adam ve at arasında kuvvetli bir bağ var. İkisi de halinden hoşnut.

Olgu III.

KartI.		
Hayvan	? Bütünde	GF+A
Kartal	? Bütünde	GF+A
Örümcek	? Orta kısım	DF+A
Karanlık bir şey aydınlık değil	? Orta kısım	DF+A
Böcek		
Kart II.		
Hiçbirşeye benzemiyor		Ret
Balık	? Bütünde	GF-A
Üst taraf tavşan	? Kırmızı	DF-Tavşan
Makas var	? Uç kısım	DF+Nesne(makas)
Kart III.		
İki tane hem insana hem hayvana benziyorlar.	? Bütünde	
Birşeyler paylaşıyorlar gibi	? Bütünde	GKH
Eğilen spor yapan insanlar		
Başlarındaki üst taraftaki kırmızılar onları tehdit ediyor		DCF-engel
KartIV.		

Filimlerdeki korkunç hayvan S/ç Dağ	?Bütünde Üst girintili kısım	GF+A G-DF+Doğa(Dağ)
KartV. S/Ç Kurt ağzı Kanatları var Uçan bir hayvan	? Üst kısım ? Yanlar ? Bütünde	DF-Kurt ağz DF+Ad GF+A
Kart VI. S/Ç Gemi yan yana T/Ç İki kuş üste tepeden birbirlerine bakıyorlar s/ç Uçurum	? orta kısım	DF-Gemi DdF-Kuş DdF-Uçurum
Kart VII. Ağzı açık iki hayvan birbirlerine saldıracak gibi kükrüyorlar İki insan mı hayvan mı belli değil karşılıklı duran iki yüz var	? Üstte hayvanlar ? orta kısım	DF-KanA
KartVIII. Hayvan bir yere tırmanıyor İnsan iç organları Savaş uçağı	? Kırmızılar ?Alt taraf ? Üst kısım	DF+KanA DF-İçorgan DF+Nesne(Savaş uçağı)
KartIX.		

Kadın vücutu	? Bütünde	GF-Vücut
Zayıf insan kemiği	? Yeşil turuncu	DF+Anatomi
s/ç Dağ gibi mağara var	?Yeşilin Ucu	DF-Doğa(dağ)
KartX.		
Eyfel kulesi	? Üst gri	DF+Mimari
Örümcek	? Maviler	DF+A(Ban)
T/Ç Pense	? Alttaki yeşilin ucu	DdF+Nesne(Pense)
Bulut	? Turuncular	DdF±Doğa(Bulut)
Çiçeğe benzeyen sarı birşey	? Mavinin altındaki sarılar	DF-Bitki (çiçek)

Beğendikleri

Kart X: Renkli, güzel, iç. Açıcı.

KART IX: Oradaki vücut, kadın vücuduna benziyor, kadına benzediği için

Beğenmedikleri

KART IV: Korkunç hayvana benziyor.

KART V: Kartallar genellikle küçük çocuklara zarar veriyor.

Psikogram:

R:29

G: 4 %13.79 D:20 %68.9 Dbl:5 %17.24

F+:19 F-:10

K:0

A:13 %44.82 Ad:2 Anatomi:3

Nesne:5	Yosun:1	Gıda:1 Doğa:2	Kristal:1	Coğrafya:1
RC:%37.93	F:%99.99	F+:%65.51	F-:%34.48	

TRI:0KΣ 0C

T.A.T.

1. Düşünceli birşeylerle ilgili kararsız kalmış bir çocuk. Müzikle ilgileniyor ama ailesi izin vermiyor. Aile baskısı var.

2. Çiftçi aile geçimleri çiftçilikten, kızlarını okutmaya çalışıyorlar. Aile durumları iyi olmadığı için kız mutsuz. Ailesine yük oluyor gibi görüyor kendisini. Babası atla tarlayı sürüyor annesi hamile eli karnında durmuş etrafı izliyor.

3BM. Kadın mı? Erkek mi? Bir duruma üzülmüş, odasında yalnız kalmak istiyor. O kadar üzgün ki ayakkabısını bile çıkarmadan odasına geçmiş onun için büyük birşey olmalı. Çok bitkin duruyor.

4. Bir çift. Sanki adam birşeyler yapmak istiyor ama eşi izin vermiyor. Zorla tutuyor. Aile durumları iyi olan bir çift. Kadın bakımlı, erkek de aynı şekilde. Arkada bir kadın var sanki. Bu çifti gözetliyor. İyi bir şekilde de değil sanki iyiliklerini istemiyormuş gibi.

5. Bir oda var çalışma odası, hoca odası olabilir kapıyı açıp içeriye bakan bir kadın gördüğü tablodan rahatsız.

6BM. Anne oğul. Birşeyde uzlaşamıyorlar. Anne oğluna kızgın. Oğlu evlenmek istiyor. Anne izin vermiyor. Çocuk çok mutsuz. Anne çocuğu seviyor ama istemediği birşey var. Dalmış dışarıya bakıyor.

7BM. Baba oğul. Oğlu üzgün ağlıyor. Babasına birşeyler anlatıyor. Babası üzgün bir akrabaları ölmüş olabilir.

8BM. Adam ameliyatta gibi. Biri biryerini kesiyor. Biri yardım ediyor herhalde hemşir. Öndeki kişinin önünde silah var. Öndeki katil gibi çok sakın duruyor. Doktor kurşunu çıkararak kurtarmaya çalışıyor.

10. Bu kadın mı? Erkek mi? Bence eşcinsel ilişki var birbirlerini o kadar çok seviyorlar ki gözleri kapalı sarılmışlar.

11. Dağın orda taş var. Başka birşey yok.

12BG. Sonbaharı anımsatıyor, ağaçta yaprak kalmamış. Ağacın altında sandal var. Yerlerde ot var.

13B. Çocuk evin kapısının girişinde birilerini bekler gibi oturuyor. Evleri ahşap durumları iyi değil. Çocuğun ayağında ayakkabı yok. Birinden anne yada babasından ayakkabı bekliyor gibi düşünceli.

13MF. Kadın ve erkek var. Erkek kalkıp işe mi gidiyor? Kadın ölü gibi yatıyor. Erkek mutlu bir şekilde işe gitmiyor. Hayatından zevk almıyor.. rahat bir hayatı yok.

19. burda birşey yok. Çölde gibi sadece kayalık taş görünüyor. Rüzgar o kadar etkili olmuş ki taşlar birbirinden ayrılmış.

16. İşine giden mutlu bir eş. Çocuğu olan bir aile Az ile yetinmesini bilen insanlar.

Olgu IV.

Kart I.		
Yarasa	? Bütünde	GF+A(Ban)
Ayı	? Solda	DF+A
Yılanın kafası	? Üst orta	DF-YılanKAFASI
Kart II.		
Kan	? Orta nokta	DdF+Anatomi
Böbrek	? Alt kısım	DF-Anatomi
Pense	? Üst orta	DF+Nesne
Kart III.		
Kelebek	? Kırmızı orta	DF+A
Aslında papyona da benziyor	? Kırmızı orta	DF+Nesne(Ban)
Müzik aleti, İskoçların çaldığı	? Sağ, sol kırmızı	DF-Müzik aleti
Hyvan kafası	? Üstte	DdF+Ad
Kristal	? Uzantılar	
Kart IV.		
10 sn. Şekli benzetemedim		Ret
20 sn. Yok		
Kart V.		
Yarasa	? Bütünde	GF+A(Ban)
Hayvan, uçan yırtıcı bir	? Bütünde	GF+A

hayvan, kafası, ayakları kanatları		
Kart VI. Üst kısım sürüngen bir hayvan, solucan gibi Alt kısım kilim, halı		DF+A DF-Nesne
Kart VII. İki aynı şey, karşılıklı duran iki hayvan		GF-A
Kart VIII. S/ç iki tane leopar Ortada denizin içinde yosun Alt taraf insan vücudunun göğüs kafesi Sivri dağ	? Kırmızı ? Üst kısım	DF+A DF+Doğa DF-Anatomi DF+Doğa
Kart IX. Alt kısım et Papağan üst kısımda Yeşil kısım haritadaki yeşil alan gibi		DF-Gıda DF+A DF+Coğrafya
Direğe elini uzatmış hayvanlar Yosun	? Üst gri orta yer	DdF+Nesne DF+A

Denizati	? Mavililer sağ sol	DF-yosun
Birşey yutmuş iki kurt	? Kırmızılar	DF+A
Tavşan	? Sarı orta	DF-A
	? Üst yeşil	DdF-A

Beğendikleri

Kart X: Yırtıcı şeyler yok denizi anımsatan doğal ortam.

Kart IX: Burda da ürkütücü birşey yok.

Beğenmedikleri

Kart IV: Ürkütücü kötü bir karaktere benzettiğim için.

Kart V: Yarasaya benzediği için.

Psikogram:

R:39

G: 8 %25	D:18 %58	Dd:4 %12.9		
F+:15	F-:10	F±:1	CF:1	
K:1	Kan:2			
A:12 %38.70	Ad:2 %6.44	Hd:1	Nesne:3	Bitki:1
Engel:1	Doğa:3	Doğa:1	Gemi:1	İçorga:1
Vücut:1	Anatomi:1	Mimari:1	Uçurma:1	
RC:%41.93	F:%80.63	F+:%48.38	F-:%32.25	

TRI:1KΣ 0C

T.A.T.

1. Keman var üzgün şekilde kemana bakıyor. Kemanı çalamayan bir çocuk. Üzülmüş. Kemanı var ama öğretecek kimsesi yok. Karakara nasıl çalacağını düşünüyor.

2. Aile var. Okuyan bir kızları var. Baba tarla sürüyor. Anne hamile eşinin yanında duruyor. Kız elinde kitapları, okula gidiyor. Fakir bir aile mutsuz bir öğrencinci mutlu değil.

3BM. Nezaret aklıma geliyor. Kadın nezarete baygın bir şekilde yatıyor. Yardıma muhtaç bir kadın. Nezaret olmasada kapalı bir alan.

4. Ünlü birine benziyor. Eski Türk filmlerinde oynayan biri, doğru mu benzettim? Arkada üzerinde kız resmi olan kötü bir tablo var. Adam gitmek istiyor kadın bırakmıyor. Restaurant gibi bir yerde bunlar. Kötü birşey olmuş adam gitmek istiyor. Kadın bırakmıyor, aşık bakıyor. Adam gidecek.

5. Ev, kim var çözemiyorum ama istemediği birşey görüyor. Hırsız olabilir ya da oğlu ders çalışmıyor. Kitaplık falan var. Büyük ihtimal öğrenci ders çalışmıyor. Annesi aniden içeriye giriyor.

6BM. Anne oğul. Annenin arkası dönük. Oğlu güzel yerlere geldi, giyiminden belli, maddi gücü yerind ebir aile. Oğlu istemediği birşey yaptı, anne arkasını döndü. Oğlu pişman, anne pişman, oğlu pişman, kötü birşey yapmış çok da pişman.

7BM. Yaşlı, bıyıklı,göz torbaları şişmiş çökmüş bir adam. oğlu ona iğrenerek bakıyor. Babasını ona bakarak düşünüyor. Baba oğluna bakıyor ama oğlu ona bakmıyor. Babam olmasa olurdu gibi düşünüyor. Adam iyi bir adam ama çökmüş. Büyük ihtimalle bunun yüzünden çökmüştür.

8BM. Yaşlı bir adam var. Bunu kıza benzettim. Doktor değil bu sıradan biri kurşun yemiş. Kurşun yarasını çıkarmaya çalışıyor. Av tüfeği, büyük ihtimal çatışma sonucu düşmüş. Öndeki yapmış soğuk kanlı duruşu var. Üst tarafta onları izleyen bir adam daha var ama yardım edemiyor. Yerde adam acı çekiyor.

10. Anne ve çocuğu sarsılmışlar. Anne çocuğun kokusunu içine çekiyor. Çocuk kendini çok güvende hissediyor. Annesinin göğsüne yaslanmış. Anne çok yaşlı çocuk çok genç.

Mutlu bir tablo var gözleri kapalı mutlu dedim ama büyük ihtimal aileden birini kaybettiler abi, kardeş gözlerinin kapalı olması ölen kişiyi hatırlamak için.

11. Dağ üzerine insan figürü çizilmiş. Dağlık bir yer iki kişi motorda eğlene eğlene gidiyorlar hava çok kötü gittikleri yolun sonu yok. Bunlar ölüme doğru gidiyorlar. Tren yolu var. Ama kullanılmıyor. Burası kullanılmıyor. İnsan girmemiş kötü bir yer. Gece çökünce daha da kötü bir yere dönüşecek.

12BG. Göl kıyısı, sonbahar ağaç sandal var. Herkesin hayalidir. Herhalde böyle bir yerde sandalın içinde. Çok güzel ferah bir yer bakınca huzur geliyor. Huzurlu hissediyorsun.

3B. Köy. Çocuk kapının ağzında arkası karanlık. Üstü bariyerli yoksul bir ailenin çocuğu. Düşünüyor. O yaşta ne düşünüyorsa? Düşünüyor ama, üstü yırtık, ayak kapısı yok. Yoksul bir aile tarlada çalışıyorlar.

13MF. Kadın var. Çıplak uzanmış. Adam sonradan içeriye girmiş gibi kadın ölü gibi uyuyor. Başına kötü birşey gelmiş. Ölmüş yani. Adam gözlerini kapatmış kadını bu halde gördüğünden olabilir.

19. Moğolların yaşadığı buz alan Ekvatorda. Ağzını açmış karga var karadelik gibi birşey her taraf kar beyaz.

16. Kadın çocuğuna sarılan bir kadın. Yaralı bir adam, kurtarılması zor. Adamı bir kadın bu hale getirmiş ama adam da kadını öldürmüştü. Önce kadın adamı yaralıyor sonra adam kadını öldürüyor. Kadın adamla yasak aşk yaşıyormuş. Çocuk mutsuz. Bunlar ölen kızın annesi ve kardeşidir.

OLGU V.

KartI.		
Hayvan	? Bütünde	GF+A
Kartal	? Bütünde	GF+A
Örümcek	? Orta kısım	DF+A
Karanlık bir şey aydınlık değil	? Orta kısım	DF+A
Böcek		
Kart II.		
Hiçbirşeye benzemiyor		Ret
Balık	? Bütünde	GF-A
Üst taraf tavşan	? Kırmızı	DF-Tavşan
Makas var	? Uç kısım	DF+Nesne(makas)
Kart III.		
İki tane hem insana hem hayvana benziyorlar.	? Bütünde	
Birşeyler paylaşıyorlar gibi	? Bütünde	GKH
Eğilen spor yapan insanlar		
Başlarındaki üst taraftaki kırmızılar onları tehdit ediyor		DCF-engel
KartIV.		

Filimlerdeki korkunç hayvan > Dağ	?Bütünde Üst girintili kısım	GF+A G-DF+Doğa(Dağ)
KartV. Kurt ağzı Kanatları var Uçan bir hayvan	? Üst kısım ? Yanlar ? Bütünde	DF-Kurt ağz DF+Ad GF+A
Kart VI. > Gemi yan yana ^ İki kuş üste tepeden birbirlerine bakıyorlar > Uçurum	? orta kısım	DF-Gemi DdF-Kuş DdF-Uçurum
Kart VII. Ağzı açık iki hayvan birbirlerine saldıracak gibi kükrüyorlar İki insan mı hayvan mı belli değil karşılıklı duran iki yüz var	? Üstte hayvanlar ? orta kısım	DF-KanA
KartVIII. Hayvan bir yere tırmanıyor İnsan iç organları Savaş uçağı	? Kırmızılar ?Alt taraf ? Üst kısım	DF+KanA DF-İçorgan DF+Nesne(Savaş uçağı)
KartIX.		

Kadın vücutu	? Bütünde	GF-Vücut
Zayıf insan kemiği	? Yeşil turuncu	DF+Anatomi
> Dağ gibi mağara var	?Yeşilin Ucu	DF-Doğa(dağ)
KartX.		
Eyfel kulesi	? Üst gri	DF+Mimari
Örümcek	? Maviler	DF+A(Ban)
^ Pense	? Alttaki yeşilin ucu	DdF+Nesne(Pense)
Bulut	? Turuncular	DdF±Doğa(Bulut)
Çiçeğe benzeyen sarı birşey	? Mavinin altındaki sarılar	DF-Bitki (çiçek)

Beğendikleri:

Kart VIII. Doğayı temsil ediyor. Zirveye tırmanma. Yükselmeye çalışan kaplan.

KART X. Su altı hayvanlarını seviyorum. Renk cümbüşü insanı rahatlatıyor ama gri kalkmalı.

Beğenmedikleri

Kart IV: Yaratık korkutucu.

Kart III. Ayrılık, ayrılmaktan da korkuyorum. Birleşmemekten de.

Psikogram

R:36

G: 10 %27.77

D:17 %38.88

Dd:11 %30.55

Dbl:1 %2.77

Ban:2

F+:18

F-:15

K:2	Kan:1		
A:10 %27.77	Ad:1 %2.77	H:5 %13.88	Hd:4 %11.11
Anatomi:2	Nesne:2	İç organ:3	Bitki:1 Engel:1
İltihap:1	Seks:1	Doğa:1	Element:1 Bakteri:1
Coğrafya:1			
RC:%30.55	F:%91.66	F+:%50	F-:%41.66
TRI:2KΣ 0C			

T.A.T.

1. .. Çocuğun kemanın akordu bozulmuş kara kara düşünüyor, nasıl yapcaz diye. Durumu çok iyi değil, akaord yaptırmak için parası yok. Çünkü parası olan adam yenisini alırım der. Ama bu keman onun için çok değerli kirlenmemesi için altına örtü sermiş.

2. Aile var. Erkek kardeş çalışıp tarla, bahçe de işlerle uğraşıp kız kardeşini okula mı gönderiyor? Ne yapıyor? Baba olamaz genç kaslı ama baba da olabilir. Anneleri ağaç gölgesinde dinleniyor. Anneleri hamile, çalışan adamı izleyip biraz hayal kuruyor. Ne olursa olsun bu kadın anne. Kız abi ya da babanın onu okutmak için zor şartlarda olduğunun farkında. Bulundukları yer çok güzel. Tropikal bir bölge. Deniz var sahil kasabası.

3.BM. Üzülmüş çaresizliğin en dibini görmüş kadın çok mutsuz, umutsuz. Eşinden şiddet görmüş de olabilir çünkü anahtar elinden düşmüş, tam elinin hizasında duruyor. Üzmüşler bu kadını. Giyinmiş, hazırlanmış dışarıya çıkacakken ya kötü haber almış ya da eşinden şiddet görmüş üzerinde kemerli bir elbise var. Elbise kısa, güzel giyinmiş, dışarıya çıkacak tabi eğer evde ayakkabı ile gezmiyorlarsa. Komodin var.

4. türk sinemasındaki oyuncular değil mi? Adam çok yakışıklı, kadın çok güzel. İkisi de güzel giyinmiş muhtemelen bunlar bir topluluğun içinde kafe gibi. Adam en yakışıklı erkek kadın da en güzel kadın. Kadına biri laf atmış adam sinirlenmiş. Kadın sakinleştirmeye çalışıyor. adam sakinleşiyor mu bilmiyorum ama adam hiddetle başkasına bakıyor. Ayrıldıklarını düşünmüyorum bunlar birbirlerini çok seviyor.

5. eski dönemin zengin kadınlarından üstünde geceliği var. Gece odadan tıkırtı duymuş. Büyük cesaretle kapıyı açan bir kadın. Yırtmaçlı bir gecelik, boynunda gösterişli kolye var. Umarım altındır. Kolye altınsa kadının zengin olduğunu gösterir.

6BM. Bir konu var bir anne oğul var. Düşünüyorlar, şaşırıyorlar fikir ayrılığı içindeler. Ya da kadının pencere kenarında olması adamın boynunu eğmesi sanki birinin gidişi var. Babalarının evden ayrılışı gibi. Erkek okumuş, mevki sahibi biri ceketini gravatı.

7BM. Çok kötü birşey.bir fısıldaşma var üç şekilde olabailir. Baba oğul olabilir, toplantı olabilir üçüncüsünü unuttum. Arkadaşına saniyelik birşey söylüyor. Karar verilmiş de onaylıyormusun? Şeklinde bakış var. Ya da kız isteme her ne iseson karar tablosunu temsil ediyor.

8BM. Hiç bana göstermeseydiniz. Babamı gördüm. Çok ciddi bir ameliyat. Tüm hastane ekibi adamla ilgileniyor. Nedendir. Bilinmez. Ameliyathanenin içinde mi? Çocuğun elinde mi ne? Silah var. Dışarıda onu bekleyen oğlu var. sonuç olumsuz. Kurtulmuyor.

10. büyük bir aşk. Yıllarca, 50 yıl falan süren. Birbirleri ile ucaklaşmışlar. Erkeğin kadının saçlarını kokladığı bir fotoğraf. Kadın erkeğin göğüsünün üstünü kokluyor. Birbirlerini çok seviyorlar.

11. Bizim Hasankeyf sokakları. Mağaralar, harabeler, delikli taşlar var. Hasankeyf sokakları, esnaf dükkanları, en büyük mağaraya çıkan taş merdiven.

12BG. Kart postal gibi. Şiirler yazılabilecek bir kart postal. Ağacın altında sandal sandalın dili olsa da konuşsa. Ağaç akasya ağacı. Beyaz çiçekler açan. Çevre bütün güzellikleri etkiliyor ama sandal da bir o kadar dertli. Ağaç, sandalçok iyi arkadaş olmuş.

13B. Arkasında karanlıkları bırakmış gün ışığına adım atmış. Kenar mahallede gelir durumu iyi olmayan, çok yakışıklı, sarışın, tatlı bir çocuk. Ünlüler gibi sonradan keşfedilecek. Çocuğun öyle bir tipi var. Bu cevheri bulsalar, işlerler. Hava çok sıcak. Elinde nışeyler yerken etrafı izliyor. Çok zorluk yaşamış ama geleceği güzel.

13MF. Cinsel içerikli bir tablo. Geceyi güzel geçirmiş esneme hareketi yapan bir adam. Kadın hala uyuyor. Bayağı yorulmuşlar. Bunlar iş arkadaşı. Ev kadının evi, adamın değil. Gayrı meşru bir ilişki.

19. Şirin babanın evi gibi ama burası soğuk. Şirin baba buzda yaşayamaz ölür. Küçük küçük bacalardan duman tüten soğuk kış mevsiminin olduğu bir yer. Ama burada karabulutlar, cinler kötüşeyler var. Yok yok. Karabulutlar var ama kış mevsiminden. Yukarıda 6 ayağı olan uçan bir hayvan var, bu köyün üzerinde. Köy sıkıntılı bir köy.

16. Geç kalınmış bir çocuk yaşamış olduğu bazı olaylardan sonra keşkeleri daha çok kullanan bir çocuk. Hayattaki en büyük destekçisi annesi. İlginçtir çocuğun en çok üzdüğü kişi de annesi. Çocuk yaşadıklarının, geçmişteki başarısızlıklarından daha da hırslanmış. Ama zaman zaman yaşadığı olay aklına geldikçe bazen hırslanıyor bazen çöküyor. Yapması gereken çok şey var. Ailenin devamını sağlamak için çok çalışıp iyi yerlere gelmeli. Çünkü sorumlu hissettiği 3 kişi var. En büyük korkusu birini kaybetme korkusu. Çok duygusal biri ama dışardan öyle görünmüyor. Ama her gece kendi iç muhasebesini yapıyor. Çocukluk dönemi çok güzel geçmiş de büyüdükçe dertler artmış dertlerini ailesi ile paylaşmıyor. Ayağındaki en büyük bağ okul biran önce bitmeli ve hayata atılmalı. İşe yaradığını hissetmek istiyor. Annesine, vaktinde bizi çok üzdün ama onlar geride kaldı dedirtmek istiyor.

ÖZGEÇMİŞ

Bingöl HARMANCI, 07.08.1978 yılında Lefkoşa’da doğdu. İlkokulu Gelibolu İlkokulu’nda tamamladıktan sonra (1984-1989), ortaokul ve lise eğitimimi Türk Maarif Kolejinde tamamladı (1989-1995). Üniversite eğitimiNi Yakın Doğu Üniversitesi Psikoloji Bölümünde tamamladıktan sonra (1995-1999) Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisan eğitimini tamamladım (2002-2005). 2018 yılında, Yakın Doğu Üniversitesi Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı’nda Doktora eğitimini tamamladı. Travma Sonrası Stres Bozukluğu konulu araştırmayı lisans bitirme ödevi olarak, 2003 Yılında Kuzey Kıbrıs’ta Trafik Kazası Geçiren Kişilerde Görülen Travma Sonrası Stres Bozukluğu konulu araştırmayı ise yüksek lisans tezi olarak yaptı.

Eğitim hayatı süresince Barış Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi’nde klinik psikoloji stajı yaptı. Pembe Köşk Madde Bağımlılığı ve Rehabilitasyon Merkezi’nde ve Kanser Hastalarına Yardım Derneği’nde psikolog olarak çalıştı. 1999-2002 Yakın Doğu Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık Rehberlik ve Araştırma Merkezinde, 2002-2010 Girne Amerikan Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık Rehberlik ve Araştırma Merkezinde psikolog olarak, 2010-2016 yıllarında Doğu Akdeniz Üniversitesinde yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak, 2016 Bahar Dönemi’nden itibaren Yakın Doğu Üniversitesi Psikoloji Bölümü’nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Dünya Rorschach Derneğinden, 30 saatlik Rorschach ve 30 saatlik Tematik Algı Testi Kursu aldı. Ayrıca Krize Müdahale Kursuna katıldı. Konuşmacı ve izleyici olarak birçok konferans, kongre ve sempozyumda yer aldı. Kıbrıs Türk Ruh Sağlığı Derneği’nde, üye olarak yer almaktadır.

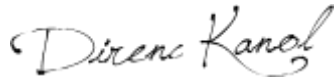
06.04.2018

Sayın Birgöl Harmancı

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2018/137 proje numaralı ve **“Vücut Geliştiren Erkeklerde, Narsisizm, Kas Algısı Bozukluğu ve Erkeksilik Aktarımı”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

06.04.2018

Sayın Birgül Harmancı

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/SB/2018/137 proje numaralı ve **“Vücut Geliştiren Erkeklerde, Narsisizm, Kas Algısı Bozukluğu ve Erkeksilik Aktarımı”** başlıklı proje önerisi kurulumuzca değerlendirilmiş olup, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Direnç Kanol

Turnitin Originality Report

- Processed on: 06-Nov-2018 10:11 EET
- ID: 1033876508
- Word Count: 38700
- Submitted: 1

Vücut Geliştiren Erkeklerde Kas Algısı Bozukluğu, Narsisistik Kişilik Özellikleri ve Erkeksilik Aktarımı By Bingül Subaşı Harmancı

Similarity Index

8%

Similarity by Source

Internet Sources:

8%

Publications:

3%

Student Papers:

N/A

3% match (Internet from 16-Apr-2018)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6503447461.pdf>

< 1% match (Internet from 16-Apr-2018)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6586601430.pdf>

< 1% match (Internet from 24-Aug-2018)

<https://ruveydacelenk.com/2014/12/23/narsisistik-kisilik/>

< 1% match (Internet from 18-Oct-2018)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6685423362.pdf>

< 1% match (Internet from 30-Oct-2018)

<https://www.scribd.com/doc/242941511/Obsesif-Kompulsif-Bozukluk-pdf>

< 1% match (Internet from 27-Apr-2015)

http://iibf.erciyes.edu.tr/dergi/sayi35/dursun_kocagoz.pdf